

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ «ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η μετάβαση και οι επιδράσεις της πρώτης εφαρμογής
των ΔΛΠ στις εισηγμένες εταιρείες του κλάδου
«Τρόφιμα και Ποτά»**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α. ΠΑΤΕΛΗΣ

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Ομότ. Καθ. Α. Τσάμης (Επιβλέπων)

Αναπλ. Καθ. Ι. Φίλος

Ομότ. Καθ. Α. Αποστόλου

ΑΘΗΝΑ, ΜΑΡΤΙΟΣ 2017

Στην οικογένεια μου και στον θείο μου Βασίλη

Ευχαριστίες

Η παρούσα εργασία αποτελεί διπλωματική εργασία στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος «Φορολογία και Ελεγκτική» του τμήματος Δημόσιας Διοίκησης Παντείου Πανεπιστημίου. Πριν την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της παρούσας διπλωματικής εργασίας, αισθάνομαι την υποχρέωση και ανάγκη να ευχαριστήσω ορισμένους από τους ανθρώπους που με βοήθησαν για την εκπόνηση της.

Πρώτο από όλους θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής εργασίας, Καθηγητή Αναστάσιο Τσάμη για την πολύτιμη καθοδήγηση του και την εμπιστοσύνη και εκτίμηση που μου έδειξε. Ακόμα, όλους τους καθηγητές του μεταπτυχιακού προγράμματος που προσπάθησαν να μου μεταδώσουν τόσο την γνώση τους όσο και το πνεύμα τους, για συνεχή επαγγελματική βελτίωση και εξέλιξη.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου Ανδρέα και Καλλιόπη, καθώς και την αδερφή μου Ειρήνη, τους ανθρώπους που μου στάθηκαν σιωπηλοί αρωγοί σε κάθε μου απόφαση, χαρά ή απογοήτευση και έκαναν ότι ήταν δυνατό ώστε να φθάσω εδώ που είμαι σήμερα.

Περιεχόμενα

Στόχος Μελέτης	8
1. Εισαγωγή	9
1.1 Λογιστική Τυποποίηση	10
1.1.1 Γενικά.....	10
1.1.2 Ιστορική εξέλιξη.....	11
1.2 Ελληνικό Λογιστικό Πλαίσιο Προτύπων	12
1.2.1 Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο	13
1.2.2 Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων	19
1.3 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα	19
1.3.1 Γενικά.....	19
1.3.2 Ιστορική Αναδρομή.....	21
1.3.3 Κύρια όργανα κατάρτισης των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων	22
1.3.4 Πλεονεκτήματα εφαρμογής ΔΛΠ	24
1.3.5 Διαδικασία έκδοσης των ΔΛΠ.....	26
1.3.6 Παρουσίαση προτύπων	27
1.4 ΕΛΤΕ	30
1.4.1 Ποιοτικοί έλεγχοι	31
2. Τα ΔΛΠ στην Ευρώπη	32
2.1 Υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων	32
2.2 Πίνακας χωρών Ε.Ε.....	33
2.3 Υιοθέτηση των ΔΛΠ από την Ελλάδα.....	37
2.4 ΔΛΠ και Η.Π.Α.....	38
3. Διαφορές ΔΛΠ με Ελληνική Νομοθεσία	40
3.1 Διαφορές στις αρχές	41
3.2 Διαφορές στις οικονομικές καταστάσεις.....	42
3.3 Διαφορές στην λογιστική αντιμετώπιση συγκεκριμένων θεμάτων.....	47
3.3.1 Αποθέματα.....	48
3.3.2 Πάγια	48
3.3.3 Μισθώσεις	51
3.3.4 Άυλα πάγια	51
3.3.5 Έσοδα	53
3.3.6 Συμβάσεις κατασκευής έργων	54

3.3.7 Παροχές σε εργαζομένους	55
3.3.8 Απομείωση περιουσιακών στοιχείων	57
3.3.9 Προβλέψεις.....	58
3.3.10 Χρηματοοικονομικά μέσα	59
3.3.11 Φόροι εισοδήματος.....	60
3.3.12 Κέρδη ανά μετοχή	61
3.3.13 Κρατικές επιχορηγήσεις	61
3.3.14 Έσοδα και έξοδα προηγούμενων χρήσεων.....	62
3.3.15 Έκτακτα και ανόργανα έξοδα και έσοδα.....	62
4. Αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών	63
4.1 Έρευνες Grant Thornton (2006 & 2009).....	63
4.2 Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (2006)	64
4.3 Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (2009)	65
4.4 Ioannis Tsalavoutas, Paul Andre και Lisa Evans (2006)	66
4.5 Bellas, Toudas και Papadatos (2005)	67
4.6 Ballas, Koutela και Tzovas (2008).....	67
4.7 Dimitropoulos, Asteriou, Kousenidis και Leventis (2013)	68
4.8 Apostolou και Dimitras	68
4.9 George Iatridis και Sotiris Rouvolis (2010)	69
4.10 Συμπεράσματα.....	70
5. Ο Κλάδος «Τρόφιμα & Ποτά»	71
5.1 Εξεταζόμενες Εταιρείες - Μεθοδολογία	72
6.Εμπειρική Ανάλυση	75
6.1 Καθαρή Θέση εταιρειών	75
6.2 Παράγοντες μεταβολής Καθαρής Θέσης	80
6.2.1 Επιχορηγήσεις	83
6.2.2 Αναβαλλόμενη Φορολογία.....	86
6.2.3 Αποσβέσεις.....	89
6.2.4 Αναπροσαρμογή Ακινήτων Νόμου 2065/92	92
6.3 Αποτελέσματα Χρήσης	95
6.4 Συμπεράσματα.....	101
7.Επίπτωση σε βασικούς Αριθμοδείκτες	104
7.1 Δείκτης αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων (ROE).....	105

7.2 Δείκτης αποδοτικότητας Ενεργητικού (ROA).....	111
7.3 Οικονομική μόχλευση.....	116
7.4 Συμπεράσματα βάσει των μεταβολών των αριθμοδεικτών.....	122
8. Επίλογος.....	124
9.Βιβλιογραφία.....	126
10.Παράρτημα.....	131

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1. Μεταβολή Συνολικής Καθαρής Θέσης.....	75
Διάγραμμα 2. Μεταβολή Καθαρής Θέσης εταιρειών (εξαιρουμένης Coca-Cola Τρία Έψιλον).....	77
Διάγραμμα 3. Μεταβολή Επιμέρους Καθαρής Θέσης εταιρειών (ποσοστό).....	79
Διάγραμμα 4. Κύριοι παράγοντες μεταβολής Καθαρής Θέσης.....	81
Διάγραμμα 5. Κύριοι παράγοντες μεταβολής Καθαρής Θέσης (εξαιρουμένης της υπεραξίας της Coca-Cola Τρία Έψιλον).....	82
Διάγραμμα 6. Επίπτωση κρατικών επιχορηγήσεων.....	84
Διάγραμμα 7. Επίπτωση αναβαλλόμενης φορολογίας (απαιτήσεις και υποχρεώσεις).....	87
Διάγραμμα 8. Επίπτωση αναπροσαρμογής των αποσβέσεων.....	91
Διάγραμμα 9. Αντιλογισμός αναπροσαρμογών ακινήτων του Νόμου 2065/92.....	94
Διάγραμμα 10. Μεταβολή συνολικών αποτελεσμάτων χρήσης.....	96
Διάγραμμα 11. Μεταβολή επιμέρους αποτελεσμάτων χρήσης εταιρειών.....	97
Διάγραμμα 12. Μεταβολή επιμέρους αποτελεσμάτων χρήσης εταιρειών (ποσοστό).....	99
Διάγραμμα 13. Μεταβολή Κλάδου.....	102
Διάγραμμα 14. Σύγκριση μεταβολής Καθαρής Θέσης και Αποτελεσμάτων Χρήσης.....	103
Διάγραμμα 15. Μεταβολές δείκτη ROE (αρνητικές μεταβολές).....	106
Διάγραμμα 16. Μεταβολές δείκτη ROE (θετικές μεταβολές).....	108
Διάγραμμα 17. Διασπορά μεταβολών του δείκτη ROE.....	110
Διάγραμμα 18. Ομαδοποίηση μεταβολών δείκτη ROE.....	110
Διάγραμμα 19. Μεταβολές δείκτη ROA (αρνητικές μεταβολές).....	112
Διάγραμμα 20. Μεταβολές δείκτη ROA (θετικές μεταβολές).....	114
Διάγραμμα 21. Διασπορά μεταβολών δείκτη ROA.....	115
Διάγραμμα 22. Ομαδοποίηση μεταβολών δείκτη ROA.....	115
Διάγραμμα 23. Μεταβολές δείκτη οικονομικής μόχλευσης (αρνητικές μεταβολές).....	118
Διάγραμμα 24. Μεταβολές δείκτη οικονομικής μόχλευσης (θετικές μεταβολές).....	119
Διάγραμμα 25. Διασπορά μεταβολών δείκτη οικονομικής μόχλευσης.....	120
Διάγραμμα 26. Ομαδοποίηση μεταβολών δείκτη οικονομικής μόχλευσης.....	121

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1.Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις Εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Εταιρειών	34
Πίνακας 2. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις Μη Εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Εταιρειών	35
Πίνακας 3. Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Μη Εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Εταιρειών	36
Πίνακας 4. Διεργηθείσες Διεθνών Λογιστικών Προτύπων	131
Πίνακας 5. Μεταβολή Καθαρής Θέσης	133
Πίνακας 6. Μεταβολή Αποτελεσμάτων Χρήσης	135
Πίνακας 7. Επίδραση διαφορετικής μεταχείρισης κρατικών επιχορηγήσεων στα Ίδια Κεφάλαια	137
Πίνακας 8. Επίδραση Αναβαλλόμενης Φορολογίας.....	138
Πίνακας 9. Επίδραση αναπροσαρμογής αποσβέσεων στα Ίδια Κεφάλαια	139
Πίνακας 10. Επίδραση Αναπροσαρμογής Ακινήτων του Ν. 2065/1992 στα Ίδια Κεφάλαια	140
Πίνακας 11.Επίδραση προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων στα Ίδια Κεφάλαια	141
Πίνακας 12. Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων.....	143
Πίνακας 13. Δείκτης Αποδοτικότητας Ενεργητικού	144
Πίνακας 14. Δείκτης Οικονομικής Μόχλευσης.....	146

Συντομογραφίες

A.E.	Ανώνυμη Εταιρεία
Δ.Λ.Π.	Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο
Δ.Π.Χ.Π.	Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης
Ε.Γ.Λ.Σ.	Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Λ.Τ.Ε.	Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων
Ε.Λ.Π.	Ελληνικό Λογιστικό Πλαίσιο
Ε.Ο.Κ.	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
Κ.Β.Σ.	Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων
Κ.Φ.Α.Σ.	Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών
N.	Νόμος
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Σ.Λ.Ο.Τ.	Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης
Σ.Ο.Ε.Λ.	Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
Σ.Π.Ε.	Συμβούλιο Ποιοτικού Ελέγχου
Χ.Α.Α.	Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών
I.A.S.	International Accounting Standards
I.A.S.B.	International Accounting Standards Board
I.A.S.C.	International Accounting Standards Committee
I.F.R.S.	International Financial Reporting Standards
R.O.A.	Return on Assets
R.O.E.	Return on Equity
S.A.C.	Standard Advisory Committee

Στόχος Μελέτης

Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό την αποτίμηση της πρώτης εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και την μελέτη των επιπτώσεων των βασικότερων διαφορών μεταξύ των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων στις οικονομικές καταστάσεις των εισηγμένων ελληνικών εταιρειών του κλάδου Τρόφιμα και Ποτά, κατά το έτος 2005.

Για την διερεύνηση της επίπτωσης της πρώτης εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, αρχικά εξετάστηκαν οι βασικότερες από τις διαφορές μεταξύ των δύο προτύπων και στην συνέχεια επιλέχθηκε ένας κλάδος του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, έτσι ώστε να εξετασθούν οι οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών που εμπεριέχονται στον συγκεκριμένο κλάδο. Ο επιλεγόμενος κλάδος «Τρόφιμα και Ποτά» το 2005 περιλάμβανε 27 εταιρείες βάσει των οποίων επιχειρήθηκε η ανάλυση της μεταβολής των προτύπων. Ως έτος αναφοράς επιλέχθηκε το 2005, οπότε και έλαβε χώρα η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ στην Ελλάδα.

Βάσει των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που προέκυψαν από τις οικονομικές καταστάσεις και τις γνωστοποιήσεις των εταιρειών του κλάδου, για το έτος 2005, επιχειρήθηκε η εξέταση της πρώτης εφαρμογής των ΔΛΠ στις εν λόγω εταιρείες. Στα πλαίσια της εργασίας εξετάστηκαν οι μεταβολές που πραγματοποιήθηκαν στα Ίδια Κεφάλαια και στα αποτελέσματα χρήσης των εταιρειών και οι παράγοντες των μεταβολών αυτών. Τέλος εξετάστηκαν οι μεταβολές σε ορισμένους κρίσιμους αριθμοδείκτες αποδοτικότητας και οικονομικής μόχλευσης έτσι ώστε να εξαχθούν χρήσιμα και ασφαλή συμπεράσματα.

Τα ευρήματα της εμπειρικής διερεύνησης υποδεικνύουν ότι η εφαρμογή των ΔΛΠ επέφερε, με λίγες εξαιρέσεις, μια μικρή ποσοτική μεταβολή της Καθαρής Θέσης των εταιρειών σε αντίθεση με τα αποτελέσματα χρήσης τα οποία μεταβλήθηκαν σημαντικά.

Στα πρώτα 3 κεφάλαια της εργασίας πραγματοποιείται η βιβλιογραφική ανασκόπηση του αντικειμένου, ενώ στο τέταρτο κεφάλαιο καταγράφονται παλαιότερες δημοσιοποιημένες έρευνες με θέμα την επίδραση που είχαν τα ΔΛΠ στις οικονομικές καταστάσεις και οικονομικά μεγέθη των εταιρειών. Τέλος, στο 5^ο, 6^ο και 7^ο κεφάλαιο τα οποία αποτελούν το εμπειρικό μέρος της εργασίας πραγματοποιείται η ανάλυση των μεταβολών των οικονομικών μεγεθών, ώστε να εξαχθούν τα αντίστοιχα συμπεράσματα.

1. Εισαγωγή

Οι οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων συντάσσονται και παρουσιάζονται σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο λογιστικό πλαίσιο, η υιοθέτηση και εφαρμογή του οποίου αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της διοίκησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το λογιστικό πλαίσιο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων επιβάλλεται από το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των επιχειρήσεων ως νομικά πρόσωπα.

Η διοίκηση καλείται να υιοθετήσει συγκεκριμένες λογιστικές αρχές και πρότυπα για την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης. Η πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΑ στην Ελλάδα από τις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εταιρείες, το έτος 2005, αποτελεί την υιοθέτηση και ενσωμάτωση στο Ελληνικό Εταιρικό Δίκαιο των σχετικών προβλέψεων του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και η πρώτη εφαρμογή το 2005 επέφεραν συγκεκριμένες αλλαγές στον τρόπο παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών, αλλά και διαφορετική αντιμετώπιση συγκεκριμένων λογιστικών ζητημάτων, όπως είναι οι αποσβέσεις και οι κρατικές επιχορηγήσεις. Επίσης δημιούργησαν το λογιστικό ζήτημα της αναβαλλόμενης φορολογίας με το οποίο οι ελληνικές επιχειρήσεις ήρθαν για πρώτη φορά αντιμέτωπες.

Ο διαφορετικός τρόπος παρουσίασης των καταστάσεων, αλλά και η διαφορετική αντιμετώπιση λογιστικών ζητημάτων μεταξύ των δύο προτύπων, δημιούργησαν ορισμένες μεταβολές στα οικονομικά μεγέθη των ελληνικών εταιρειών το 2005. Η παρούσα εργασία στοχεύει στην εξακρίβωση των μεταβολών αυτών, βασιζόμενη στις 27 εταιρείες του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά», οι οποίες κατά το έτος 2005 υπήρξαν εισηγμένες στο ΧΑΑ.

Τα βασικά μεγέθη, βάσει των οποίων θα πραγματοποιηθεί η ανάλυση της πρώτης εφαρμογής των ΔΛΠ, είναι η Καθαρή Θέση και τα αποτελέσματα χρήσης, κέρδη ή ζημιές, των εταιρειών καθώς και οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων (Return on Equity - ROE), Ενεργητικού (Return on Assets - ROA) και οικονομικής μόχλευσης.

1.1 Λογιστική Τυποποίηση

1.1.1 Γενικά

Η λογιστική αποτελεί ένα σύστημα που σαν σκοπό έχει να πληροφορήσει τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων. Η τυποποίηση συμβάλει στην ομοιόμορφη άσκηση της λογιστικής σε επίπεδο επιχείρησης, κλάδου και χώρας, αλλά και σε διεθνή κλίμακα. Συμβάλει στον έλεγχο της αυθαίρετης αντιμετώπισης των λογιστικών θεμάτων και στην ελαχιστοποίηση του βαθμού της υποκειμενικότητας που χαρακτηρίζει ορισμένες λογιστικές εργασίες.

Η λογιστική τυποποίηση είναι ένα σύνολο κανόνων ορθολογικής και ενιαίας εμφάνισης των λογιστικών εγγραφών μέσω της συγκέντρωσης ομοειδών αριθμητικών δεδομένων, τα οποία αφορούν τον προσδιορισμό του κόστους και των επιχειρηματικών αποτελεσμάτων προς όφελος των επιχειρήσεων και της εθνικής οικονομίας (Νιφηρόπουλος).¹

Η λογιστική τυποποίηση είναι απαραίτητη για την παροχή ομοιόμορφων και συγκρίσιμων χρηματοοικονομικών πληροφοριών από τις επιχειρήσεις προς τους τρίτους. Η σημασία των πληροφοριών για τους λήπτες οικονομικών αποφάσεων αυξάνεται, όταν είναι διαχρονικά συγκρίσιμες οι πληροφορίες. Η τυποποίηση εξασφαλίζεται μέσω της διαδικασίας της πειθούς ή και της νομοθετικής οδού. Στην πρώτη περίπτωση, χαρακτηρίζεται από ευελιξία και προσαρμοστικότητα, ενώ στη δεύτερη, από την ανελαστικότητα των νομοθετικών ρυθμίσεων.

Μπορούμε να πούμε ότι η λογιστική τυποποίηση βελτιώνει την πληροφοριοδοτική ικανότητα των λογιστικών καταστάσεων και επιτρέπει τη διενέργεια αποτελεσματικών ελέγχων. Επίσης ωφελεί το κράτος, καθώς διευκολύνει τη συγκέντρωση ομοιόμορφων και αξιόπιστων πληροφοριών για τις δραστηριότητες των οντοτήτων. Ακόμη τα κύρια οφέλη της λογιστικής τυποποίησης σύμφωνα με τον Iordanis Floropoulos (2006)², περιλαμβάνουν την αύξηση της συγκρισιμότητας και της ποιότητας των πληροφοριών που παρέχουν οι λογιστικές καταστάσεις, την άρση των εμποδίων στην διεθνείς ροές κεφαλαίων με τη μείωση των διαφορών στις οικονομικές καταστάσεις και τέλος τη

¹ Νιφηρόπουλος Κωσταντίνος (2014), «Η ιστορία της «λογιστικής τυποποίησης» στην Ελλάδα» Accountancy Greece (Ag), τεύχος 15 , Απρ. – Μαί. – Ιούν. 2014

² Floropoulos, N. Iordanis (2006), «IFRS First time users: Some empirical evidence from Greek companies», Spoudai, v. 56, no. 3, 2006 Θεσσαλονίκη

μείωση τους κόστους κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων για τις πολυεθνικές εταιρείες.

Η λογιστική τυποποίηση μπορεί να επιτευχθεί με τη δημιουργία ενός λογιστικού σχεδίου, το οποίο ορίζεται ως το μέσο καθολικής οργάνωσης που συστηματοποιεί την όλη λειτουργία ενός λογιστηρίου Αριστοκλής (Ι. Ιγνατιάδης).³

Η λογιστική τυποποίηση στην χώρα μας εδραιώθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1980 με την εισαγωγή του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (ΕΓΛΣ) και με την υποχρεωτική εφαρμογή του για όλες τις εταιρείες. Ενώ ενισχύθηκε με την νομοθετική καθιέρωση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων το 2005 για όλες τις εισηγμένες εταιρείες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

1.1.2 Ιστορική εξέλιξη

Η λογιστική τυποποίηση υπήρξε αντικείμενο συστηματικής έρευνας από τις αρχές του προηγούμενου αιώνα. Το 1909 ο G. Faure ομιλεί για τη θεωρητική ανωτερότητα του πλήρους σχεδιασμού της λογιστικής πρακτικής σε σχέση με την απλή ορθολογική κατάταξη των λογαριασμών. Το 1921 ο H. Blairon κατάρτισε το πρώτο σχέδιο λογαριασμών, ενώ το 1927 ο E. Schmalembach κατάρτισε το πρώτο γενικό λογιστικό σχέδιο.⁴

Το 1947 εκπονείται στη Γαλλία το πρώτο γενικό λογιστικό σχέδιο με κύριο χαρακτηριστικό του την απλή δεκαδική ταξινόμηση των λογαριασμών, καθώς και την αυτόνομη λειτουργία των λογαριασμών της χρηματοοικονομικής λογιστικής από την λογιστική του κόστους. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε στο σημείο αυτό την επιρροή που είχε στη διαμόρφωση του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου το Γαλλικό Λογιστικό Σχέδιο.

Στην χώρα μας ο θεσμός του γενικού λογιστικού σχεδίου εισάγεται με το νόμο 1041 του 1980. Με την καθιέρωση του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, εισήχθη η λογιστική τυποποίηση στην Ελλάδα. Προηγουμένως, υπήρχαν πολλές λογιστικές πρακτικές χωρίς να ακολουθούν μια ενιαία μεθοδολογία. Η Ελλάδα προχώρησε στη

³ Ιγνατιάδης, Αριστοκλής Ι. (1990), Χρηματοοικονομική Λογιστική, τεύχος Ι, 1990

⁴ Αποστόλου Α.(2007), «Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο – πανεπιστημιακές σημειώσεις στο μάθημα ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ Ι»

δημιουργία του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, βασιζόμενη στο γαλλογερμανικό λογιστικό μοντέλο.

Η επιτροπή που ήταν υπεύθυνη για την σύνταξη του λογιστικού σχεδίου ενσωμάτωσε στο σχέδιο διάφορες διατάξεις της ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, ορισμένα από τα διεθνή λογιστικά πρότυπα και διάφορες Κατευθυντήριες Οδηγίες της ΕΟΚ.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση τέλος ανέθεσε το έργο της λογιστικής εναρμόνισης στην Επιτροπή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα πρότυπα έτσι ενσωματώθηκαν σχεδόν σε όλες τις χώρες της Ένωσης στην εμπορική τους νομοθεσία και υπερισχύουν έναντι των εθνικών προτύπων.

1.2 Ελληνικό Λογιστικό Πλαίσιο Προτύπων

Το Ελληνικό Λογιστικό Πλαίσιο αναφέρεται στις λογιστικές αρχές και κανόνες που διέπουν την λογιστική των επιχειρήσεων. Οι αρχές αυτές και οι κανόνες αποτελούν το Λογιστικό Δίκαιο της Ελλάδας. Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ των λογιστικών προτύπων, οι κανόνες και οι αρχές των οποίων περιλαμβάνονται στο ΕΓΛΣ, στους φορολογικούς νόμους και στους εμπορικούς νόμους και στο ΚΒΣ με τα νέα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.

Τα νέα Πρότυπα δημιουργήθηκαν με τον νόμο 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις». Με τον συγκεκριμένο νόμο καταργείται, μεταξύ άλλων, ο Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών, το Π.Δ. 1123/1980 περί εφαρμογής του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου και οι λογιστικές διατάξεις του Ν. 2190/1920.

Η συγκεκριμένη εργασία εστιάζει στις διαφορές των προτύπων της ελληνικής νομοθεσίας και ΔΛΠ, καθώς και στις μεταβολές που επήλθαν στις οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών από την εφαρμογή των ΔΛΠ το 2005. Επομένως, όταν χρησιμοποιείται ο όρος ΕΛΠ, εννοούμε τα Ελληνικά Πρότυπα που ίσχυαν την περίοδο εκείνη και όχι τα νέα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα του Ν. 4308/2014.

Δεν υπάρχει επίσημος ορισμός για τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, για το λόγο αυτό, προτιμάται ο όρος “σύστημα” ή “πλαίσιο” που περιλαμβάνει όλα εκείνα τα στοιχεία που διαμορφώνουν το λογιστικό σύστημα στην Ελλάδα, όπως το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο, αλλά δε συνιστούν επίσημα διατυπωμένα “πρότυπα”.

Οι κανόνες και οι αρχές των ΕΛΠ περιλαμβάνονται στο Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, στους φορολογικούς νόμους και στους εμπορικούς νόμους 2190/1920 και 3190/1955, καθώς και στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

1.2.1 Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο

Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (ΕΓΛΣ) δημιουργήθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1980 και είχε υποχρεωτική εφαρμογή σε όλες τις επιχειρήσεις. Στη χώρα μας, οι επιχειρήσεις τηρούν τους λογαριασμούς, αποτιμούν τα στοιχεία του ισολογισμού, υπολογίζουν το ύψος των αποσβέσεων, προσδιορίζουν τα αποτελέσματα της χρήσης και καταρτίζουν τις λογιστικές καταστάσεις στο τέλος της χρήσης σύμφωνα με τα όσα ορίζει το ΕΓΛΣ και με όσα προτείνουν τα ΔΛΠ.

Ο λογιστικός σχεδιασμός είναι ένα σύνολο ενεργειών που αποσκοπεί στην εκπόνηση ενός ενιαίου λογιστικού συστήματος, το οποίο είναι γνωστό ως Λογιστικό Σχέδιο. Το Σχέδιο πρόκειται για ένα αυστηρό πλαίσιο ενιαίων εννοιών, κανόνων, μεθόδων που εξασφαλίζει την ομοιόμορφη αντιμετώπιση θεμάτων λογιστικής πρακτικής σε επίπεδο επιχείρησης, κλάδου και χώρας.⁵

Ιδιαίτερα ισχυρή υπήρξε η επιρροή της γαλλικής αντίληψης περί λογιστικής τυποποίησης στις κατάρτιση του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου. Το Γαλλικό Λογιστικό Σχέδιο έτυχε ευρύτατης μελέτης και διερεύνησης από τους θεωρητικούς της Λογιστικής στη χώρα μας.

Ύστερα από προσπάθειες πολλών ετών, ο θεσμός του λογιστικού σχεδίου εισάγεται στη χώρα μας με το νόμο 1041 του 1980. Ο σκοπός, το σχέδιο των λογαριασμών, η συνδεσμολογία των λογαριασμών, η εμφάνιση των λογιστικών στοιχείων στις λογιστικές καταστάσεις, η γενικότερη οργάνωση του λογιστικού σχεδιασμού και η εποπτεία του από το Εθνικό Συμβούλιο Λογιστικής δε διαφέρουν σημαντικά από αυτά του Γαλλικού Λογιστικού Σχεδίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 48 του Ν. 1041/1980: *«το Γενικόν Λογιστικόν Σχέδιον αποτελεί σύστημα κανόνων ταξινομήσεως των λογιστικών μεγεθών, διά του οποίου σκοπείται η τυποποίησις των υπό των οικονομικών μονάδων της Χώρας τηρουμένων λογαριασμών, η καθ' ενιαίον τρόπον λειτουργία και συλλειτουργία αυτών, η βάσει παραδεδεγμένων*

⁵ Παπάς Α. (2008), «Χρηματοοικονομική Λογιστική – θεωρητικά και πρακτικά θέματα», Τόμος Α' εκδόσεις Μπένου 2008

αρχών και μεθόδων αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων, η σύνταξις και δημοσίευσις τυποποιημένων ισολογισμών, λογαριασμών αποτελεσμάτων και λοιπών οικονομικών καταστάσεων και ο εν γένει σχεδιασμός της λογιστικής εις εθνικήν κλίμακα.»⁶

Επίσης σύμφωνα με το ίδιο άρθρο: *«επιδιώκεται ιδία ο καθ' ομοιόμορφον τρόπον λογιστικός χειρισμός των συναλλαγών, η αληθής και ομοιόμορφος απεικόνισις της οικονομικής καταστάσεως και της περιουσιακής διαρθρώσεως των οικονομικών μονάδων, η ορθή εκτίμησις της πιστοληπτικής ικανότητος αυτών, η διευκόλυνσις των μετ' αυτών συναλλασσόμενων και του επενδυτικού κοινού εις την κατανόησιν των δημοσιευομένων ισολογισμών, λογαριασμών αποτελεσμάτων και λοιπών οικονομικών καταστάσεων, η άντλησις πάσης φύσεως αξιοπίστων πληροφοριών εννοιολογικώς τυποποιημένου περιεχομένου προς αξιοποίησιν, τόσον υπό αυτών τούτων των οικονομικών μονάδων, όσον και υπό των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών, ως και υπό των επαγγελματικών οργανώσεων, η απλούστευσις και διευκόλυνσις των πάσης φύσεως ελέγχων, η εκ της λογιστικής τυποποιήσεως αύξησις της παραγωγικότητος, η ανύψωσις της στάθμης του λογιστικού επαγγέλματος, η διευκόλυνσις της εξειδικευμένης διδασκαλίας των λογιστικών μαθημάτων εις τας μέσας και ανωτάτας σχολάς.»*

Οι βασικές αρχές που διέπουν το ΕΓΛΣ είναι η αρχή της αυτονομίας, η αρχή της κατά είδος συγκέντρωσης των αποθεμάτων, εσόδων και εξόδων, καθώς και η αρχή της καταρτίσεως του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές.

Στη χώρα μας τα ΔΛΠ έχουν ενσωματωθεί με το νόμο 2190/1920, οι διατάξεις όμως του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου εξακολουθούν να ισχύουν για τις επιχειρήσεις που δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Οι τελευταίες έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν τις διατάξεις και ρυθμίσεις των ΔΛΠ και όχι του ΕΓΛΣ. Πρέπει να σημειωθεί ότι πρέπει να εφαρμόσουν όλα και όχι ορισμένα από τα σχετικά πρότυπα.

Επίσης σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι η υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στη χώρα μας δεν σημαίνει και κατάργηση του ΕΓΛΣ, καθώς και του νόμου 2190/1920 και την φορολογική νομοθεσία.

⁶ Άρθρο 48 του νόμου 1041/1980

Βασικά στοιχεία του ΕΓΛΣ

Τα βασικά στοιχεία που συνθέτουν το ΕΓΛΣ είναι η ορολογία, το σχέδιο των λογαριασμών, οι αρχές και οι κανόνες που διέπουν την παραγωγή και παρουσίαση των λογιστικών σχεδιασμών και τέλος οι οικονομικές καταστάσεις.⁷

Για την ύπαρξη της λογιστικής τυποποίησης είναι σημαντικό να έχει καθιερωθεί μια ενιαία λογιστική ορολογία – γλώσσα. Το λογιστικό σχέδιο θα πρέπει να προσδίδει στους διάφορους όρους της λογιστικής μια και μόνο συγκεκριμένη έννοια που να σημαίνει το ίδιο για όλους.

Το σχέδιο των λογαριασμών αποτελείται από α) τον πίνακα των λογαριασμών, β) το περιεχόμενο κάθε βασικού λογαριασμού και γ) τη συνδεσμολογία των λογαριασμών.

Ο πίνακας των λογαριασμών αποτελεί έναν πίνακα με τους τίτλους και τους κωδικούς αριθμούς όλων των λογαριασμών, υποχρεωτικής ή δυνητικής τήρησης. Επίσης αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζονται οι λογαριασμοί ουσίας και στο δεύτερο μέρος οι λογαριασμοί τάξεως.

Το σύνολο των λογαριασμών του ΕΓΛΣ κατατάσσεται σε 10 ομάδες:

- ομάδα 1^η – πάγιο ενεργητικό,
- ομάδα 2^η – αποθέματα,
- ομάδα 3^η – απαιτήσεις και διαθέσιμα,
- ομάδα 4^η – μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις,
- ομάδα 5^η – βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις,
- ομάδα 6^η – οργανικά έξοδα,
- ομάδα 7^η – οργανικά έσοδα,
- ομάδα 8^η – λογαριασμοί αποτελεσμάτων,
- ομάδα 9^η – αναλυτική λογιστική εκμετάλλευσης,
- ομάδα 10^η – λογαριασμοί τάξεως

Οι πρώτες τρεις ομάδες του σχεδίου περιέχουν λογαριασμούς του ενεργητικού, ενώ οι επόμενες δύο ομάδες, λογαριασμούς της καθαρής θέσης και των υποχρεώσεων. Οι ομάδες 6, 7 και 8 περιλαμβάνουν τους λογαριασμούς των οργανικών εξόδων, εσόδων και αποτελεσμάτων.

⁷ Παπάς Α. (2008), «Χρηματοοικονομική Λογιστική – θεωρητικά και πρακτικά θέματα», Τόμος Α' εκδόσεις Μπένου 2008

Κάθε ομάδα αποτελείται από δέκα πρωτοβάθμιους λογαριασμούς. Η ταξιθέτηση κάθε πρωτοβάθμιου λογαριασμού γίνεται με βάση το δεκαδικό σύστημα κωδικοποίησης. Ο κωδικός αριθμός κωδικοποίησης είναι διψήφιος, ενώ το πρώτο ψηφίο υποδηλώνει την ομάδα στην οποία ανήκει ο λογαριασμός, ενώ το δεύτερο δείχνει τη θέση του λογαριασμού μέσα στην ομάδα.

Το περιεχόμενο των λογαριασμών πολλές φορές πρέπει να εξετασθεί και να αναλυθεί σε συνδυασμό με το περιεχόμενο άλλων λογαριασμών. Επομένως η σωστή συνδεσμολογία είναι σημαντική για την άντληση σύνθετων και χρήσιμων πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο των λογαριασμών. Το ΕΓΛΣ ορίζει ακριβώς αυτή την κατάλληλη συνδεσμολογία.

Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο έχει υιοθετήσει τις ακόλουθες υποθέσεις και παραδοχές, τις οποίες αποκαλεί και αρχές:

- Η συνέχιση της δραστηριότητας της εταιρίας θεωρείται δεδομένη,
- Οι μέθοδοι αποτίμησης εφαρμόζονται πάγια, χωρίς μεταβολές από χρήση σε χρήση,
- Η παραδοχή της συντηρητικότητας διέπει, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, την αποτίμηση των στοιχείων του ισολογισμού και τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων της χρήσης,
- Τα έξοδα και τα έσοδα της χρήσης λογίζονται σε αυτή, ανεξάρτητα από το χρόνο της είσπραξης ή της πληρωμής τους,
- Τα στοιχεία των λογαριασμών του ενεργητικού και του παθητικού αποτιμώνται χωριστά,
- Τα ποσά ανοίγματος των λογαριασμών της χρήσης πρέπει να συμφωνούν απόλυτα με τα ποσά του ισολογισμού κλεισίματος της προηγούμενης χρήσης.

Παρεκκλίσεις από τις παραπάνω αρχές επιτρέπονται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ενώ για κάθε παρέκκλιση θα πρέπει να γίνονται γνωστοί οι λόγοι που την προκάλεσαν.

Οι επιχειρήσεις σύμφωνα με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο υποχρεούνται στο τέλος κάθε χρήσης να συντάσσουν τις κάτωθι λογιστικές καταστάσεις :

- Ισολογισμός
- Κατάσταση γενικής εκμετάλλευσης
- Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης
- Πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων

Πέρα από αυτές τις λογιστικές καταστάσεις οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να συντάσσουν και το Προσάρτημα. Στο προσάρτημα καταχωρούνται σημαντικές πληροφορίες, οι οποίες δεν καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία ή που η εμφάνιση τους στις λογιστικές καταστάσεις είναι αδύνατη.

Συνήθως οι πληροφορίες αυτές είναι χρήσιμες στους τρίτους ώστε να κατανοήσουν καλύτερα τις λογιστικά στοιχεία της επιχείρησης. Τέτοιες πληροφορίες μπορούν να είναι οι μέθοδοι αποτίμησης των στοιχείων του ισολογισμού, καθώς και οι μέθοδοι υπολογισμού της αναπροσαρμογής των παγίων που έχουν χρησιμοποιηθεί.

Ο ισολογισμός αποτελεί μια λογιστική κατάσταση στην οποία εμφανίζονται τα στοιχεία της χρηματοοικονομικής θέσης μια επιχείρησης. Σε έναν ισολογισμό δεν καταχωρούνται μόνο οι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί, αλλά και οι δευτεροβάθμιοι σύμφωνα με τέταρτη κατευθυντήρια Οδηγία της ΕΟΚ.

Η παράθεση των στοιχείων του ενεργητικού γίνεται κατά ομάδες και με βάση το κριτήριο της ρευστότητας δηλαδή :

- A. Οφειλόμενο Κεφάλαιο
- B. Έξοδα Εγκατάστασης
- Γ. Πάγιο Ενεργητικό
- Δ. Κυκλοφορούν Ενεργητικό
- E. Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού

Ενώ τα στοιχεία του παθητικού παρατίθενται ανάλογα με την πηγή προέλευσης τους δηλαδή :

- A. Ίδια Κεφάλαια
- B. Προβλέψεις
- Γ. Υποχρεώσεις (μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες)
- Δ. Μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού

Η κατάσταση της γενικής εκμετάλλευσης καταρτίζεται στο τέλος της χρήσης και βασίζεται στα στοιχεία του λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης. Στην χρέωση του λογαριασμού εμφανίζονται το αρχικό απόθεμα, οι αγορές κάθε χρήσης και τα λειτουργικά έξοδα. Ενώ στην πίστωση εμφανίζονται το τελικό απόθεμα της χρήσης, τα έσοδα από τις πωλήσεις και τα λειτουργικά έσοδα.

Από την κατάσταση της γενικής εκμετάλλευσης μπορούμε να αντλήσουμε πληροφορίες, οι οποίες είναι χρήσιμες για την διαχρονική ανάλυση των αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης και οι οποίες θα μας οδηγήσουν σε χρήσιμα συμπεράσματα.

Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης εμφανίζει το λογιστικό αποτέλεσμα της χρήσης, καθώς και τα λειτουργικά και μη λειτουργικά έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημίες.

Τέλος ο πίνακας διάθεσης των αποτελεσμάτων εμπεριέχει τα κέρδη προς διάθεση και τον τρόπο διάθεσης τους. Τα στοιχεία του συγκεκριμένου πίνακα αναφέρονται τόσο στην παρούσα όσο και στην προηγούμενη χρήση της καταρτίσεως του.

Με τον νόμο 4308/2014 καθιερώνονται γενικές αρχές, οι οποίες πρέπει να ακολουθούνται, έτσι ώστε να θεωρείται αξιόπιστο το λογιστικό σύστημα της οντότητας, σε αντίθεση με τον Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών, ο οποίος καθιέρωνε λεπτομερείς και τυπολατρικές προδιαγραφές.

Η δομή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τον νέο νόμο, όσον αφορά τις μεγάλες και τις μεσαίες οντότητες, είναι παρόμοιες με αυτές που υιοθετούνται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Απεικόνισης και διαφέρουν σημαντικά από την δομή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.

Κάποια από τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν τα νέα Ελληνικά Πρότυπα είναι η δυνατότητα επιμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στην εύλογη τους αξία. Ένα ακόμα πλεονέκτημα αποτελεί η μείωση του κόστους της ενδοομιλικής πληροφόρησης και η καλύτερευση της αποτελεσματικότητας.

Τέλος, ένα ακόμη πλεονέκτημα εφαρμογής των ΕΛΠ αποτελεί η ευκολότερη προσέλκυση ξένων επενδύσεων και κεφαλαίων. Αυτό συμβαίνει για τον λόγο ότι τα οικονομικά στοιχεία που περιέχονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των ελληνικών επιχειρήσεων θα έχουν την δυνατότητα εναρμόνισης τους με τους διεθνείς λογιστικούς κανόνες⁸.

⁸ Δαλιάνης Γ. & Δεληγιάννης Θ. (2014), «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, η αναγκαία εξέλιξη» capital.gr, Νοέμβριος 2014

1.2.2 Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων

Ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων ήταν γνωστός ως Κώδικας Φορολογικών Στοιχείων (Κ.Φ.Σ.). Ο Κ.Φ.Σ. τέθηκε σε ισχύ 01.05.1977 (ΦΕΚ: Α 34/1977-02-09) περιέχοντας 50 άρθρα. Η εφαρμογή του ξεκίνησε σε μια ανάγκη νομιμοποίησης των συναλλαγών, καθορισμού των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων των επιτηδευματιών, την τήρηση στοιχείων καθώς επίσης και την εκπλήρωση των φορολογικών τους υποχρεώσεων.

Με το Άρθρο 9 του Ν.1989/1991 (ΦΕΚ 192 Α) δόθηκε η εξουσιοδότηση έκδοσης Προεδρικού Διατάγματος για την αντικατάσταση, τροποποίηση και κωδικοποίηση των διατάξεων περί βιβλίων και στοιχείων. Ο γνωστός στους παλαιότερους ως Κ.Φ.Σ., μετονομάστηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 186/92 σε Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή συνοπτικά σε Κ.Β.Σ..

Ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ) προέκυψε με το προεδρικό διάταγμα 186/1992, όμως τα άρθρα του δέχτηκαν από το 1992 μέχρι σήμερα, αρκετές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις.

Ο Κώδικας ακολουθείται για τη σωστή τήρηση των βιβλίων ώστε να υπάρχει συμμόρφωση με τη φορολογική νομοθεσία, καθώς επίσης και σωστή έκδοση των στοιχείων (τιμολογίων, αποδείξεων κλπ.)

Στην ουσία ο ΚΒΣ αποτελεί ένα σύνολο διατάξεων λογιστικής οικονομικής και τεχνικής φύσεως που αποβλέπουν στη σύλληψη της φορολογητέας ύλης και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής (Αληφαντής, 2008).⁹

1.3 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

1.3.1 Γενικά

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) αποτελούν την κωδικοποίηση των λογιστικών αρχών, κανόνων και πολιτικών που πρέπει να ακολουθούνται από τους λογιστές και να ελέγχονται από τους ελεγκτές κατά την ετοιμασία των δημοσιευόμενων χρηματοοικονομικών καταστάσεων μίας επιχείρησης.¹⁰

Με άλλα λόγια τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αποτελούν κατευθυντήριες οδηγίες για την ορθή αντιμετώπιση διάφορων λογιστικών θεμάτων. Είναι πλήρως τεκμηριωμένες

⁹Αληφαντής Γ. (2009), «Χρηματοοικονομική Λογιστική», 3η Έκδοση, Αθήνα 2009

¹⁰ Rachel Baskerville (2011), «100 Questions (and Answers) about IFRS» SSRN Electronic Journal · December 2011

από επιστημονικής πλευράς και σε αρκετές περιπτώσεις καινοτομούν σε θεωρητικό επίπεδο. Επίσης τυγχάνουν γενικής αποδοχής, καθώς εκδίδονται από ρυθμιστικές αρχές, των οποίων η εγκυρότητα αναγνωρίζεται από τη διεθνή κοινότητα των θεωρητικών και των επαγγελματιών του κλάδου της λογιστικής.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αποτελούν προϊόν μίας διεθνούς προσπάθειας που σκοπό έχει να δημιουργήσει κοινούς λογιστικούς κώδικες, ανάμεσα στα διάφορα κράτη. Φορέας για την δημιουργία τους, έχει ορισθεί η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Committee, IASC), η οποία μετέπειτα ονομάστηκε Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board, IASB).

Με τον όρο Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (I.F.R.S) εννοούμε ένα σύνολο Λογιστικών αρχών, κανόνων, μεθόδων και διαδικασιών γενικά αποδεκτών η καθιέρωση των οποίων οδηγεί στην ομοιομορφία καταρτίσεως των οικονομικών καταστάσεων και συνεπώς σε ακριβή, αληθή και ομοιόμορφη πληροφόρηση των χρηστών των Οικονομικών Καταστάσεων (επενδυτών, μετόχων, πιστωτών, εργαζομένων, δημοσίου τομέα κλπ.).

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 2002 : *«Ως Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα νοούνται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) και οι συναφείς ερμηνείες (ερμηνείες της SIC - ΔΠΧΠ), οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις των εν λόγω προτύπων και συναφών ερμηνειών καθώς και τα μελλοντικά πρότυπα και συναφείς ερμηνείες που θα εκδώσει ή θα δημοσιεύσει στο μέλλον ο Οργανισμός Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΟΔΛΠ)».*

Ο βασικός σκοπός των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αναφέρεται στην παράγραφο 4 του κανονισμού 1606/2002: *«Ο παρών κανονισμός ενισχύει την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων στην εσωτερική αγορά και βοηθά τις κοινοτικές εταιρείες να ανταγωνίζονται σε ισότιμη βάση για την εξεύρεση διαθέσιμων χρηματοοικονομικών πόρων τόσο στις κοινοτικές όσο και στις διεθνείς κεφαλαιαγορές».*¹¹

Τα πρότυπα εκδόθηκαν την περίοδο 1973-2001 από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASC). Αποστολή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, σύμφωνα με την

¹¹ Άρθρα 2 και 4 του κανονισμού αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 2002

Barth Mary είναι η καθοριστική και ουσιαστική συμβολή τους σε μια πραγματική και αμερόληπτη απεικόνιση της χρηματοοικονομικής κατάστασης και των αποτελεσμάτων μιας επιχείρησης κατά την εφαρμογή τους.¹²

1.3.2 Ιστορική Αναδρομή

Η εμφάνιση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων χρονολογείται, σύμφωνα με τους Maggina and Tsaklanganos (2011)¹³, την δεκαετία του 1960 οπότε και προτάθηκε η θέσπιση του Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών Αγγλίας και Ουαλίας (Institute of Chartered Accountants in England and Wales, ICAEW), του Αμερικανικού Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών (American Institute of Certified Public Accountants, AICPA) στις ΗΠΑ και των Πιστοποιημένων Ελεγκτών Εσωτερικού Ελέγχου (Certified Internal Controls Auditor, CICA) στον Καναδά.

Τον Ιούνιο του 1973 έγινε η πρώτη προσπάθεια κοινής σύγκλισης των οργανισμών λογιστικής της Αυστραλίας, των ΗΠΑ, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας, των Κάτω Χωρών, της Γαλλίας, του Καναδά, της Ιαπωνίας, της Γερμανίας και του Μεξικό και είχε σαν αποτέλεσμα την ίδρυση της Επιτροπής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Committee).¹⁴

Κύριο έργο της Επιτροπής υπήρξε η εξασφάλιση μιας ενιαίας γλώσσας επικοινωνίας που χρειάζονται οι διεθνείς επιχειρήσεις. Αυτή η ανάγκη προέκυψε από το ότι οι λογιστικές πρακτικές σε εθνικό επίπεδο ή ακόμη και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρουσιάζουν τέτοιες διαφορές ώστε τα στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων των επιχειρήσεων μιας χώρας να μην είναι συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα των άλλων χωρών. Το 1975 έχουμε την έκδοση του πρώτου Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου.

Το Μάρτιο του 2001 ανακοινώνεται η απόφαση ότι τα πρότυπα που θα εκδίδονται από το Σώμα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) θα ονομάζονται Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ), ενώ τα πρότυπα που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASC) κατά την περίοδο 1973-2001 θα ονομάζονται Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ). Συμφωνήθηκε ότι οποιοδήποτε πρότυπο εκδιδόταν από το Σώμα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB)

¹² Barth Mary (2008), «International Accounting Standards and Accounting Quality», Stanford University

¹³ Maggina, A. and Tsaklanganos, A. (2011), «Market Reaction to IAS/IFRS Evidence from the Athens Stock Exchange», International Journal of Accounting and Financial Reporting, Vol. 1, No. 1,

¹⁴ PricewaterhouseCoopers (2010), «International Financial Reporting Standard Setting»

θα ήταν ανώτερο υπό την έννοια της προτεραιότητας εφαρμογής, από το αντίστοιχο ΔΛΠ.

Το 1995 ο Διεθνής Οργανισμός Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (International Organization of Securities Commissions, IOSCO) αποδέχθηκε την εφαρμογή των ΔΛΠ από τα μέλη των κεφαλαιαγορών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Με τον Κανονισμό 1606/2002 που ψηφίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 19 Ιουλίου 2002 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τα ΔΠΧΑ εφαρμόζονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τον Κανονισμό 1725/2003 της Επιτροπής, υιοθετήθηκαν όλα τα εν ισχύει εκείνη την στιγμή ΔΠΧΑ καθώς και οι σχετικές Διερμηνείες της Μόνιμης Επιτροπής Διερμηνειών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνώρισε το σημαντικό ρόλο των ΔΛΠ στην εναρμόνιση των διεθνών λογιστικών κανονισμών/πρακτικών/αρχών και πρότεινε όπως, από το 2005, τα ΔΛΠ εφαρμοστούν υποχρεωτικά από όλες τις εταιρείες που είναι εισηγμένες σε χρηματιστήρια αξιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση .

Στην Ελλάδα, οι λογιστικές αρχές βασίζονται στον ν. 2190/1920 και τις προσθήκες του, στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και στο Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Σύμφωνα με το νόμο 2992/2002 άρθρο 1, τα ΔΛΠ εφαρμόζονται στη χώρα μας υποχρεωτικά από τις Ανώνυμες Εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Προαιρετικά όμως από τις λοιπές επιχειρήσεις που έχουν την μορφή Α.Ε. και επιλέγουν τους τακτικούς από το νόμο ελεγκτές τους από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (Σ.Ο.Ε.Λ.).

Αξίζει να σημειωθεί ότι πλέον τα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ έχουν υιοθετηθεί και εφαρμόζονται από 130 χώρες παγκοσμίως. Τα τελευταία χρόνια έχει ανοίξει η συζήτηση σχετικά με την υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ και από τις Η.Π.Α, οι οποίες από το 2007 δέχτηκαν οι οντότητες που δεν δραστηριοποιούνται στις Η.Π.Α, και έχουν τίτλους που διαπραγματεύονται σε αμερικάνικο χρηματιστήριο, να παρουσιάσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ.

1.3.3 Κύρια όργανα κατάρτισης των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Το 1973 συστάθηκε η IASC (International Accounting Standards Committee) κατόπιν συμφωνίας των επαγγελματικών οργανισμών λογιστικής της Αυστραλίας, Γαλλίας,

Καναδά, Μεξικού, Ολλανδίας, ΗΠΑ, Αγγλίας και τέλος της Ιρλανδίας. Η Διεθνής Επιτροπή Προτύπων Λογιστικής αποτελεί έναν διεθνή οργανισμό με αντικείμενο τη θέσπιση λογιστικών προτύπων, τα οποία θα εφαρμόζονται σε διεθνές επίπεδο.

Κύρια καθήκοντα της επιτροπής αυτής, όπως ορίζονται στο καταστατικό της είναι να διαμορφώνει και να δημοσιεύει, για το ευρύτερο κοινό, λογιστικά πρότυπα, που πρέπει να τηρούνται κατά την παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων και να προωθεί την παγκόσμια αποδοχή και τήρηση τους. Επίσης να εργάζεται γενικά για τη βελτίωση και την εναρμόνιση των κανόνων, λογιστικών προτύπων και διαδικασιών αναφορικά με την παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων.

Η Επιτροπή των ΔΛΠ συνέταξε ένα εννοιολογικό πλαίσιο Λογιστικής, στο οποίο παρουσιάζονται βασικές έννοιες, αρχές, κανόνες και μέθοδοι αντιμετώπισης βασικών λογιστικών θεμάτων. Πρόκειται για ένα πλαίσιο λογιστικών πολιτικών, οι οποίες διέπουν την κατάρτιση των προτύπων και θέτουν συγκεκριμένους περιορισμούς στην ανελαστικότητα τους.¹⁵ Ονομάζεται Πλαίσιο Κατάρτισης και Παρουσίασης Λογιστικών Καταστάσεων.

Η IASC θέσπισε 41 λογιστικά πρότυπα (ΔΛΠ 1 – ΔΛΠ 41) μέχρι και το 2000 οπότε και αναδιαρθρώθηκε με νέα πλέον επωνυμία Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board, IASB). Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αποτελείται από 14 μέλη, εκ των οποίων τα 12 είναι πλήρους απασχόλησης, ενώ τα άλλα δυο μερικής. Στόχος του Συμβουλίου είναι η έκδοση και η ανάπτυξη των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης και τα προσχέδια των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Το έργο της εκπόνησης, έκδοσης και αναθεώρησης των ΔΛΠ πέρα από την IASB έχουν αναλάβει η Επιτροπή Διερμηνειών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (International Financial Reporting Interpretations Committee, IFRIC) και η Συμβουλευτική Επιτροπή Προτύπων (Standard Advisory Committee, SAC). Το έργο των τριών αυτών επιτροπών εποπτεύει και συντονίζει η Επιτροπή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Committee Foundation, IASCF). Τα παραπάνω όργανα συνθέτουν ένα μη κερδοσκοπικό διεθνή οργανισμό

¹⁵ Παπάς Α. (2008), «Χρηματοοικονομική Λογιστική – θεωρητικά και πρακτικά θέματα», Τόμος Α' εκδόσεις Μπένου 2008

ιδιωτικού δικαίου, τα μέλη του οποίου είναι οι λογιστικές επαγγελματικές ενώσεις διαφόρων χωρών, ανάμεσα τους και της χώρας μας.

Η Επιτροπή Διεργητικών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης αποτελείται από 12 μέλη. Η θητεία τους είναι τρία έτη και διορίζονται από τους επιτρόπους. Η Συμβουλευτική Επιτροπή Προτύπων (SAC) αποτελείται από 50 μέλη. Οι κύριες αρμοδιότητες της είναι η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς το IASB σχετικά με τα τρέχοντα έργα και η πληροφόρηση του IASB για τις επιπτώσεις των προτεινόμενων προτύπων στους χρήστες αυτών. Για να επιτευχθεί ο σκοπός της πραγματοποιούνται τρεις συνεδριάσεις με το IASB.

Η ενημέρωση των μελών της Επιτροπής για τις γενικότερες επιδράσεις που μπορεί να έχει η υιοθέτηση κάποιου νέου προτύπου καθώς και η παροχή συμβουλών στην Επιτροπή είναι έργο της Συμβουλευτικής Επιτροπής Προτύπων. Εξίσου σημαντικό είναι και το έργο της Επιτροπής Διεργητικών, η οποία παρέχει σαφείς οδηγίες για την σωστή ερμηνεία και εφαρμογή των διάφορων Λογιστικών προτύπων.

Οι μεταβολές και οι προσθήκες στα ΔΛΠ είναι συνεχείς, ενώ εκδίδονται και διερμηνείες οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των ΔΛΠ. Συνεπώς, πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί ως προς τις κύριες τουλάχιστον μεταβολές.

1.3.4 Πλεονεκτήματα εφαρμογής ΔΛΠ

Η υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ προσφέρει ένα ευρύ πεδίο πλεονεκτημάτων και παροχών. Κάποια από αυτά τα βασικότερα πλεονεκτήματα αναφέρονται παρακάτω. Τα πλεονεκτήματα αφορούν κυρίως τους επενδυτές και γενικότερα τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων, αλλά και τις ίδιες τις επιχειρήσεις που έχουν υιοθετήσει τα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ.

Τα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ βελτιώνουν τη συγκρισιμότητα των οντοτήτων μεταξύ τους και παρέχουν πιο συνεπείς οικονομικές πληροφορίες (Barth et al., 2008). Επίσης η ενισχυμένη συγκρισιμότητα των εταιρειών και η βελτίωση της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης οδηγεί σε μείωση της αβεβαιότητας των επενδυτών, μείωση του κινδύνου, αύξηση της αποτελεσματικότητας της αγοράς και τέλος ελαχιστοποίηση του κόστους κεφαλαίου.¹⁶

¹⁶ Barth, M. E., Landsman, W. R., & Lang, M. H. (2008) «International accounting standards», and accounting quality. *Journal of Accounting Research*, 43, 467–498.

Τα ΔΛΠ επιπροσθέτως εξαιτίας τη διασφάλισης της διαφάνειας των οικονομικών καταστάσεων, αφαιρούν τα εμπόδια στη διασυνοριακή διαπραγμάτευση κινητών αξιών. Τα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ μπορούν επίσης να οδηγήσουν σε ακριβότερη αξιολόγηση των κινδύνων από τους δανειστές και σε μικρότερο κίνδυνο. Αυτό οφείλεται στο ότι τα ΔΛΠ δημιουργούν ένα αξιόπιστο περιβάλλον πληροφοριών. Επίσης, βοηθούν τις επιχειρήσεις να επωφεληθούν από τις εναλλακτικές μορφές χρηματοδότησης.

Σύμφωνα με τον Ball et al.(2003), οι επενδυτές και οι οικονομικοί αναλυτές θα είναι σε θέση να μελετούν και να συγκρίνουν τις λογιστικές πληροφορίες εξοικονομώντας κόστος και χρόνο αφού πλέον δεν θα είναι απαραίτητη η κατανόηση, η ερμηνεία και η επεξεργασία των λογιστικών πληροφοριών.¹⁷

Ακόμα η υιοθέτηση των ΔΛΠ προσφέρει μια ευκαιρία στην διοίκηση για την δημιουργία στρατηγικών βελτιώσεων στα χρηματοοικονομικά συστήματα, καθώς και στην μείωση του κόστους μακροπρόθεσμα. Τα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ, ως υψηλής ποιότητας πρότυπα, παρέχοντας περισσότερες, ποιοτικότερες και αξιόπιστες πληροφορίες μειώνουν την ασυμμετρία στις πληροφορίες ανάμεσα στους μάνατζερ των επιχειρήσεων και στους επενδυτές. Έτσι μειώνεται το ρίσκο των επενδυτών και οι ίδιοι μειώνουν τις όποιες απαιτούμενες αυξημένες αποδόσεις για ενδεχόμενους επιχειρηματικούς κινδύνους και με αυτό το τρόπο εισρέουν περισσότερα κεφάλαια στις επιχειρήσεις, μειώνοντας το κόστος κεφαλαίου τους (Leuz and Verrecchia, 2001, Daske, 2006).^{18,19}

Σύμφωνα με τον Floro (2007) τα ΔΛΠ προσφέρουν καλύτερη πληροφόρηση για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων (strategic decision making) και την ενισχυμένη ανάλυση διαχείρισης κινδύνου (risk management analysis), καθώς και εξορθολογισμένα συστήματα παρουσίασης-αναφοράς και ταχύτερη δημοσίευση αποτελεσμάτων στο τέλος περιόδου.²⁰

Η σημασία της υιοθέτησης των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ γίνεται εμφανής και στην πράξη. Οι χώρες που τα τοπικά λογιστικά τους πρότυπα έχουν τις μεγαλύτερες αποκλίσεις από τα Διεθνή

¹⁷ Ball, R., Robin, A., & Wu, J. S. (2003), «Incentives versus standards: Properties of accounting income in four East Asian countries», *Journal of Accounting and Economics*, 36

¹⁸ Leuz, C. and Veraccia, R. (2001), «The Economic Consequences of Increased Disclosure», *Journal of Accounting Research*, Volume 38

¹⁹ Daske H. (2006), «Economic Benefits of Adopting IFRS or US GAAP-Have the Expected Cost of Equity Capital Really Decreased?», *Journal of Business Finance and Accounting*, Volume 33, Issue 3-4

²⁰ Floros, C. (2007), «The effects of International Accounting Standards on stock market volatility: the case of Greece», *Investment Management and Financial Innovations*, Vol. 4

Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης εμφανίζουν συχνότερα λάθη πρόβλεψης των κερδών τους.

1.3.5 Διαδικασία έκδοσης των ΔΛΠ

Για να εκδοθεί ένα νέο λογιστικό πρότυπο απαιτούνται ορισμένα βήματα και στάδια και βασίζεται στη πλήρη συμμετοχή των μελών της Επιτροπής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Αρχικά γίνεται πρόταση από την Συμβουλευτική Επιτροπή Προτύπων (Standard Advisory Committee, SAC) ώστε το θέμα να μπει στις προτεραιότητες Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board, IASB).

Στην συνέχεια γίνεται αξιολόγηση και διερεύνηση για τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα από την έκδοση του συγκεκριμένου προτύπου. Το επόμενο στάδιο είναι η ανάπτυξη και η έκδοση ενός εγγράφου συζήτησης (discussion paper), το οποίο στάδιο δεν είναι υποχρεωτικό. Η IASB θα εκδώσει ένα έγγραφο συζήτησης για να εξηγήσει το θέμα στο κοινό. Το συγκεκριμένο έγγραφο περιλαμβάνει μια σύντομη περίληψη του θέματος.

Επακολούθως καταρτίζεται ένα προσχέδιο για το νέο πρότυπο και κατόπιν διατίθεται στις εθνικές λογιστικές επαγγελματικές ενώσεις για κριτική ανάλυση, διαβούλευση και για ανταλλαγή απόψεων, ώστε να υπάρχει η γενικότερη δυνατή συναίνεση για το τελικό περιεχόμενο του προτύπου και να διασφαλίζεται η απαιτούμενη επιστημονική εγκυρότητα και αποδοχή του. Η έκδοση του σχεδίου προτύπου (exposure draft) αποτελεί υποχρεωτικό στάδιο σε αντίθεση με το προηγούμενο. Το exposure draft καθορίζει μια συγκεκριμένη πρόταση έχοντας την μορφή ενός προτύπου ή τροποποίηση κάποιου ήδη υπάρχοντος. Τα ενδιαφερόμενα μέρη καλούνται να εκφράσουν τις απόψεις τους μέχρι μια ορισμένη ημερομηνία, συνήθως 120 ημέρες.

Τέλος εκδίδεται το πρότυπο εφόσον η IASB έχει εξετάσει τους σχολιασμούς (comment letter) που έλαβε και έχει διευθετήσει τυχόν ζητήματα που προέκυψαν. Η IASB δίνει εντολή στο προσωπικό της να σχεδιάσει το πρότυπο και αυτό ψηφίζεται για έγκριση από τα μέλη της IASB.

Μετά το πέρας της έκδοσης του προτύπου η IASB εξετάζει τυχόν αδυναμίες ή προβλήματα εφαρμογής, ενώ τα μέλη και το προσωπικό της πραγματοποιούν

συναντήσεις με ενδιαφερόμενα μέλη ώστε να βοηθήσουν στην κατανόηση του προτύπου.

1.3.6 Παρουσίαση προτύπων

Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί 41 Πρότυπα και τα ακόλουθα είναι αυτά που συνεχίζουν και ισχύουν και δεν έχουν αντικατασταθεί :²¹

- ΔΛΠ 1: Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων – Presentation of Financial Statements
- ΔΛΠ 2: Αποθέματα - Inventories
- ΔΛΠ 7: Καταστάσεις Ταμειακών Ροών – Statement of Cash Flows
- ΔΛΠ 8: Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη - Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors
- ΔΛΠ 10: Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού – Events after the Reporting Period
- ΔΛΠ 11: Κατασκευαστικές Συμβάσεις – Construction Contracts
- ΔΛΠ 12: Φόροι Εισοδήματος – Income taxes
- ΔΛΠ 14: Οικονομικές Πληροφορίες Κατά Τομέα – Segment Reporting
- ΔΛΠ 16: Ενσώματα Πάγια – Property, Plant and Equipment
- ΔΛΠ 17: Μισθώσεις - Leases
- ΔΛΠ 18: Έσοδα - Revenue
- ΔΛΠ 19: Παροχές σε Εργαζόμενους – Employee Benefits
- ΔΛΠ 20: Λογιστική των Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης – Accounting for Government Grants and disclosure of Government Assistance
- ΔΛΠ 21: Οι Επιδράσεις των Μεταβολών στις Τιμές Συναλλάγματος – The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates
- ΔΛΠ 23: Κόστος Δανεισμού – Borrowing Costs
- ΔΛΠ 24: Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών – Related Party Disclosures
- ΔΛΠ 26: Λογιστική και Πληροφόρηση Προγραμμάτων Παροχών Αποχώρησης από την Υπηρεσία – Accounting and Reporting by Retirement Benefit Plans

²¹ <https://www.taxheaven.gr/pages/ias>

- ΔΛΠ 27: Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις – Consolidated and Separate Financial Statements
- ΔΛΠ 28: Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις – Investment in Associates
- ΔΛΠ 29: Παρουσίαση Οικονομικών Στοιχείων σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες – Financial Reporting in Hyperinflationary Economies
- ΔΛΠ 30: Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις Τραπεζών και Ομοίων Χρηματοοικονομικών Ιδρυμάτων – Disclosures in Financial Statements of Banks
- ΔΛΠ 31: Επενδύσεις σε Κοινοπραξίες – Interests in Joint Ventures
- ΔΛΠ 32: Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση – Financial Instruments: Presentation
- ΔΛΠ 33: Κέρδη ανά Μετοχή – Earnings Per Share
- ΔΛΠ 34: Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις – Interim Financial Reporting
- ΔΛΠ 36: Μείωση της Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού – Impairment of Assets
- ΔΛΠ 37: Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδιάμεσες Απαιτήσεις – Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets
- ΔΛΠ 38: Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού - Intangible Assets
- ΔΛΠ 40: Επενδύσεις σε Ακίνητα – Investment Property
- ΔΛΠ 41: Γεωργία – Agriculture

Σε συνδυασμό με τα προηγούμενα πρότυπα ισχύουν και 13 Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης:

- ΔΠΧΠ 1: Πρώτη Εφαρμογή των ΔΠΧΠ – First Time Adoption of IFRS
- ΔΠΧΠ 2: Πληρωμές Βασιζόμενες σε Συμμετοχικούς Τίτλους – Share – Based Payment
- ΔΠΧΠ 3: Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων – Business Combinations
- ΔΠΧΠ 4: Ασφαλιστικές Συμβάσεις – Insurance Contracts
- ΔΠΧΠ 5: Πάγια Στοιχεία του Ενεργητικού Κατεχόμενα προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες – Non-Current Assets Held for Sale and Discontinued Operations
- ΔΠΧΠ 6: Έρευνα και Αξιολόγηση Ορυκτών Πόρων – Exploration for and Evaluation of Mineral Resources
- ΔΠΧΠ 7: Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις – Financial Instruments : Disclosures

- ΔΠΧΠ 8: Λειτουργικοί Τομείς – Operating Segments
- ΔΠΧΠ 9: Χρηματοοικονομικά Μέσα – Financial Instruments
- ΔΠΧΠ 10: Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις – Consolidated Financial Statements
- ΔΠΧΠ 11: Κοινή Ρυθμίσεις – Joint Arrangements
- ΔΠΧΠ 12: Παρουσίαση των Συμφερόντων σε Άλλες Οντότητες – Disclosure of Interests in Other Entities
- ΔΠΧΠ 13: Επιμέτρηση της Εύλογης Αξίας – Fair Value Measurement

Επίσης η IFRIC έχει εκδώσει διερμηνείες οι οποίες ερμηνεύουν και διευκρινίζουν θέματα που παρουσιάζουν τα υφιστάμενα ΔΛΠ. Οι διερμηνείες που ισχύουν μέχρι σήμερα παρουσιάζονται στον πίνακα 4 του παραρτήματος της εργασίας.

1.4 ΕΛΤΕ

Στην χώρα μας η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) είναι αρμόδια για τον έλεγχο της εφαρμογής των προτύπων. Η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων ιδρύθηκε το 2003 σύμφωνα με το νόμο 3148/2003 και αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και είναι η εθνική εποπτική αρχή του ελεγκτικολογιστικού επαγγέλματος στην χώρα μας. Η ΕΛΤΕ εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Αποτελεί την αρμόδια εποπτική αρχή για την εφαρμογή των λογιστικών και ελεγκτικών προτύπων. Αρμόδια αρχή για την εποπτεία του συστήματος ποιοτικού ελέγχου των νόμιμων ελεγκτών και των ελεγκτικών εταιρειών είναι η ΕΛΤΕ. Η διοικητική μέριμνα για την εκτέλεση του ποιοτικού ελέγχου έχει ανατεθεί στο Συμβούλιο Ποιοτικού Ελέγχου (ΣΠΕ).

Μέσω του Συμβουλίου Ποιοτικού Ελέγχου (ΣΠΕ) εποπτεύονται τα ελεγκτικά πρότυπα (Auditing Standards), με τα οποία ελέγχεται η συμμόρφωση των ελεγκτών και ελεγκτικών γραφείων με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και τον Κώδικα Δεοντολογίας της IFAC. Στόχος του ΣΠΕ είναι να διασφαλίσει την ποιότητα των ελεγκτικών υπηρεσιών.

Για να πετύχει τον στόχο του, το ΣΠΕ έχει ορισμένες αρμοδιότητες. Οι πιο σημαντικές από αυτές είναι η διενέργεια ποιοτικών ελέγχων στις υπηρεσίες που παρέχουν οι νόμιμοι ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία. Επίσης η επεξεργασία νομοθετικών προτάσεων επί θεμάτων που άπτονται της λειτουργίας του ελεγκτικού θεσμού. Ακόμα εκθέτει τις προτάσεις της ΕΛΤΕ επί των διαμορφούμενων ελεγκτικών προτύπων στα πλαίσια του Διεθνή Οργανισμού Ελεγκτικών Προτύπων (IAASB) και των οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Τέλος, μέσω του Συμβουλίου Λογιστικής Τυποποίησης (ΣΛΟΤ) η ΕΛΤΕ αποτελεί σύμβουλο του Υπουργείου Οικονομικών και εισηγείται τη θέσπιση των λογιστικών προτύπων. Ενώ μπορεί να επιβάλλει και κυρώσεις σε περίπτωση που διαπιστώσει παραβάσεις της νομοθεσίας. Είναι αρμόδιο για τη θέσπιση και εποπτεία των λογιστικών προτύπων που εφαρμόζονται από τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα.

Οι γνωματεύσεις του ΣΛΟΤ σε θέματα λογιστικής τυποποίησης και κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων λαμβάνουν κυρίως τη μορφή της Λογιστικής

Οδηγίας, Λογιστικής Εγκυκλίου, Γνωμοδότησης και Ατομικής Απάντησης. Η γνωμοδότηση αναφέρεται σε θέματα εφαρμογής των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ, δεν συνιστά ερμηνεία αυτών αλλά έκφραση γνώμης επί των εφαρμοστέων επιμέρους προτύπων και δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα.

Πέρα από το ΣΠΕ και το ΣΛΟΤ, στα πλαίσια της ΕΛΤΕ λειτουργούν και το Πειθαρχικό Συμβούλιο (ΠΣ) και η Εκτελεστική Επιτροπή (ΕΕ). Το Πειθαρχικό Συμβούλιο συγκροτήθηκε το 2006 και λειτουργεί ανεξάρτητα από την ΕΛΤΕ. Η παραπομπή στο Πειθαρχικό Συμβούλιο γίνεται με απόφαση του Δ.Σ. της ΕΛΤΕ ή του συμβουλίου της ΣΟΕΛ. Οι ποινές που δύναται να επιβάλει το Πειθαρχικό Συμβούλιο είναι η σύσταση, επίπληξη, πρόστιμο, προσωρινή αναστολή επαγγέλματος και η οριστική διαγραφή από τα μητρώα του ΣΟΕΛ. Τέλος η Εκτελεστική Επιτροπή έχει σαν αρμοδιότητα την λήψη μέτρων που απαιτούνται για την εκτέλεση των αποφάσεων του ΔΣ της ΕΛΤΕ.

1.4.1 Ποιοτικοί έλεγχοι

Το περιεχόμενο των ποιοτικών ελέγχων, που η ΕΛΤΕ διενεργεί, αφορά την εφαρμογή του ΔΠΔΠ 1 (ISQC1), με την αξιολόγηση του σχεδιασμού του εσωτερικού συστήματος ποιοτικού ελέγχου του ελεγχόμενου φορέα και ο έλεγχος της αποτελεσματικής τήρησης αυτού. Επίσης αφορά τις ελεγκτικές αναθέσεις με την αξιολόγηση των ελεγκτικών εργασιών επί των υποχρεωτικών ελέγχων που ο ελεγχόμενος φορέας αναλαμβάνει, σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα ελέγχου και την κείμενη νομοθεσία.

Ακόμα αφορά την έκθεση διαφάνειας με την αξιολόγηση του περιεχομένου της πιο πρόσφατης έκθεσης διαφάνειας, που ο ελεγχόμενος φορέας έχει δημοσιεύσει (σε σχέση με τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 36 του ν. 3693/2008).

Η διαδικασία των ποιοτικών ελέγχων περνάει από κάποια βασικά στάδια και πιο συγκεκριμένα:

1. Επιλογή του φακέλου/ αντικειμένου
2. Έκδοση και αποστολή της εντολής ελέγχου προς το ελεγκτικό γραφείο
3. Επίσκεψη της ομάδας ποιοτικού ελέγχου στο ελεγκτικό γραφείο και επισκόπηση φακέλου τεκμηρίωσης
4. Κατάρτιση του προσχεδίου της έκθεσης ευρημάτων και αποστολή του στο ελεγκτικό γραφείο για τα σχόλια του νόμιμου ελεγκτή
5. Επαναξιολόγηση ευρημάτων προσχεδίου με βάση τα σχόλια του νόμιμου ελεγκτή και τροποποίηση της έκθεσης ευρημάτων όπου απαιτείται.

2. Τα ΔΛΠ στην Ευρώπη

2.1 Υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα για να αποκτήσουν νομική ισχύ και για να εφαρμοσθούν σε μία χώρα, θα πρέπει να έχει προηγηθεί η υιοθέτηση τους από την συγκεκριμένη χώρα καθώς και η ενσωμάτωση τους στο εθνικό δίκαιο. Αυτό είναι απαραίτητο επειδή η Επιτροπή των ΔΛΠ είναι οργανισμός ιδιωτικού δικαίου. Από το 2005, όλες οι εισηγμένες εταιρείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να συμμορφώνονται με τα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ.

Τα ΔΠΧΑ εφαρμόζονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) με την έκδοση του υπ' αριθμόν 1606/2002 Κανονισμού (ΕΚ), που ψηφίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 19 Ιουλίου 2002 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Επίσης με τον Κανονισμό 1725/2003 της Επιτροπής της 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2003, υιοθετήθηκαν όλα τα ΔΠΧΑ καθώς και οι σχετικές Διερμηνείες της Μόνιμης Επιτροπής Διερμηνειών. Αρκετές πολυεθνικές εισηγμένες εταιρείες χωρών όπως η Γερμανία και η Ελβετία είχαν ήδη υιοθετήσει πριν το 2005 τα ΔΛΠ.

Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν αναπτύξει διαφορετικές σχέσεις με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, τα οποία δεν είναι όμως υπεράνω των εθνικών προτύπων των χωρών. Για παράδειγμα η Ελλάδα έχει υιοθετήσει τα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ με διάταξη νόμου, ενώ σε άλλες χώρες όπως η Κύπρος τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ υιοθετούνται υποχρεωτικά από τα μέλη των λογιστικών επαγγελματικών σωμάτων. Ενώ ορισμένες χώρες αναπροσαρμόζουν τα δικά τους εθνικά λογιστικά πρότυπα για να συνάδουν με τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, όπως για παράδειγμα το Ηνωμένο Βασίλειο.

Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν τη δυνατότητα να επιτρέψουν ή να απαιτήσουν από εταιρείες εισηγμένες στο χρηματιστήριο να καταρτίζουν αυτούς τους λογαριασμούς σύμφωνα με τα ΔΛΠ τα οποία υιοθετούνται βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται στον κανονισμό. Μπορούν επίσης να αποφασίζουν κατά πόσον θα επεκτείνουν την υποχρεωτική ή προαιρετική εφαρμογή διεθνών λογιστικών προτύπων και σε άλλες εταιρείες όσον αφορά την κατάρτιση των ενοποιημένων ή των ετήσιων λογαριασμών τους.

Τα ΔΛΠ έχουν υιοθετηθεί και από άλλες χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Καναδάς για παράδειγμα υιοθέτησε τα ΔΛΠ το 2006 με πρώτο έτος εφαρμογής το 2011. Η Ινδία υιοθέτησε τα πρότυπα το 2010, ενώ η Ιαπωνία το 2009 με πρώτη εφαρμογή το 2010.

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ της υιοθέτησης των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ και της σύγκλισης με τα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ. Η υιοθέτηση σημαίνει ότι τα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ χρησιμοποιούνται αντί των εγχώριων κανόνων λογιστικής πληροφόρησης. Αυτό μπορεί να ισχύει σε ορισμένες χώρες για όλες τις εταιρείες ή για ορισμένες εταιρείες.

Σε αντίθεση με την υιοθέτηση, η σύγκλιση με τα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ είναι διαδικασία, σύμφωνα με την οποία τα εγχώρια λογιστικά πρότυπα και τα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ σταδιακά ευθυγραμμίζονται - συγκλίνουν. Επομένως, ένα μέρος της σύγκλισης θα μπορούσε να επιτευχθεί και μέσω αλλαγών στα ΔΛΠ/ΔΠΧΠ (Christopher W. Nobes 2008).²²

2.2 Πίνακας χωρών Ε.Ε.

Όπως προαναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα εφαρμόζονται υποχρεωτικά σε όλες τις χώρες της Ε.Ε., μόνο για την κατάρτιση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων των Ομίλων και μόνο από τις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρείες.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΚ Αρ. 1606/2002 - άρθρο 4: *«Από 1^η Ιανουαρίου 2005 οι εταιρείες (Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ετερόρρυθμες κατά μετοχές) καταρτίζουν τους ενοποιημένους λογαριασμούς τους σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.), εάν κατά την ημερομηνία κλεισίματος του Ισολογισμού τους, οι τίτλοι τους είναι δεκτοί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά οποιουδήποτε κράτους μέλους».*

Ο Κανονισμός είναι σαφής και συγκεκριμένος ορίζοντας ότι τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα εφαρμόζονται υποχρεωτικά μόνο από τις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρείες και μόνο για την κατάρτιση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων (Ισολογισμός, Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, κ.λπ.).²³

²² Nobes, Christopher W. and Zeff, Stephen A. (2008), «Auditors' affirmations of compliance with IFRS around the world: An explanatory study», *Accounting Perspectives*, vol 7, n. 4

²³ PRICEWATERHOUSECOOPERS (2015), «IFRS adoption by country»

Στην συνέχεια παρατίθενται τρεις πίνακες οι οποίοι αναδεικνύουν την εφαρμογή (προαιρετική και υποχρεωτική) των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τον προηγούμενο Κανονισμό κατά το έτος 2014.²⁴

Πίνακας 1. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις Εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Εταιρειών

		Προαιρετική εφαρμογή Δ.Λ.Π. για την κατάρτιση των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων εισηγμένων εταιρειών	Υποχρεωτική εφαρμογή Δ.Λ.Π. για την κατάρτιση των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων εισηγμένων εταιρειών
1	Αυστρία	ΟΧΙ	ΟΧΙ
2	Βέλγιο	ΟΧΙ	ΝΑΙ
3	Βουλγαρία	ΟΧΙ	ΝΑΙ
4	Κύπρος	ΟΧΙ	ΝΑΙ
5	Τσεχία	ΟΧΙ	ΝΑΙ
6	Δανία	ΝΑΙ (μόνο χρηματιστηριακές)	ΝΑΙ (λοιπές)
7	Εσθονία	ΟΧΙ	ΝΑΙ
8	Φιλανδία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
9	Γαλλία	ΟΧΙ	ΟΧΙ
10	Γερμανία	ΟΧΙ (τοπικά πρότυπα)	ΟΧΙ
11	Ελλάδα	ΟΧΙ	ΝΑΙ
12	Ουγγαρία	ΟΧΙ (τοπικά πρότυπα)	ΟΧΙ
13	Ιρλανδία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
14	Ιταλία	ΟΧΙ	ΝΑΙ (με εξαίρεση τις ασφαλιστικές)
15	Λετονία	ΟΧΙ	ΝΑΙ
16	Λιθουανία	ΟΧΙ	ΝΑΙ
17	Λουξεμβούργο	ΝΑΙ	ΟΧΙ
18	Μάλτα	ΟΧΙ	ΝΑΙ
19	Ολλανδία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
20	Πολωνία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
21	Πορτογαλία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (ορισμένες περιπτώσεις)
22	Ρουμανία	ΟΧΙ	ΝΑΙ (μόνο πιστωτικά ιδρύματα)

²⁴ Γρηγοράκος Θεόδωρος (2014), «Η επιχειρούμενη κατάργηση της λογιστικοδιαχειριστικής οργάνωσης όλων των οικονομικών μονάδων της χώρας (Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα) και αντικατάστασή της με μία παραλλαγή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, διακρινόμενη από συνοπτική περιγραφή, πλήθος ασφαειών και πολλούς προαιρετικούς χειρισμούς, που εκ του ασφαλούς οδηγούν όλα αυτά σε λογιστική και φορολογική αναρχία και ασυδοσία» Λογιστής, Ιανουάριος 2014

23	Σλοβακία	ΝΑΙ (περιπτώσεις)	ΝΑΙ
24	Σλοβενία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
25	Ισπανία	ΟΧΙ	ΟΧΙ
26	Σουηδία	ΟΧΙ	ΟΧΙ
27	Ηνωμένο Βασίλειο	ΝΑΙ	ΟΧΙ

Πίνακας 2. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις Μη Εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Εταιρειών

		Προαιρετική εφαρμογή Δ.Λ.Π. για την κατάρτιση των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων μη εισηγμένων εταιρειών	Υποχρεωτική εφαρμογή Δ.Λ.Π. για την κατάρτιση των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων μη εισηγμένων εταιρειών
1	Αυστρία	ΟΧΙ	ΟΧΙ
2	Βέλγιο	ΟΧΙ	ΟΧΙ
3	Βουλγαρία	ΝΑΙ (Μ.Μ.Ε.)	ΝΑΙ (Λοιπές)
4	Κύπρος	ΟΧΙ	ΝΑΙ
5	Τσεχία	ΟΧΙ	ΟΧΙ
6	Δανία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
7	Εσθονία	ΝΑΙ (Λοιπές)	ΝΑΙ (Τράπεζες)
8	Φιλανδία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
9	Γαλλία	ΟΧΙ	ΟΧΙ
10	Γερμανία	ΟΧΙ (τοπικά πρότυπα)	ΟΧΙ
11	Ελλάδα	ΝΑΙ (Ελ. Ορκωτών)	ΝΑΙ (Τράπεζες)
12	Ουγγαρία	ΟΧΙ (τοπικά πρότυπα)	ΟΧΙ
13	Ιρλανδία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
14	Ιταλία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (χρηματοδοτικές)
15	Λετονία	ΟΧΙ	ΝΑΙ (Τράπεζες)
16	Λιθουανία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (Τράπεζες)
17	Λουξεμβούργο	ΝΑΙ	ΟΧΙ
18	Μάλτα	ΝΑΙ	ΝΑΙ (Τράπεζες)
19	Ολλανδία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
20	Πολωνία	ΝΑΙ (με αίτηση)	ΟΧΙ
21	Πορτογαλία	ΝΑΙ (για Χρηματιστήριο)	ΟΧΙ
22	Ρουμανία	ΟΧΙ	ΝΑΙ (Τράπεζες)
23	Σλοβακία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (δημοσίου συμφέροντος)
24	Σλοβενία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (Τράπεζες)

25	Ισπανία	ΟΧΙ	ΟΧΙ
26	Σουηδία	ΟΧΙ	ΟΧΙ
27	Ηνωμένο Βασίλειο	ΝΑΙ	ΟΧΙ

Πίνακας 3. Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Μη Εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Εταιρειών

		Προαιρετική εφαρμογή Δ.Λ.Π. για την κατάρτιση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων μη εισηγμένων εταιρειών	Υποχρεωτική εφαρμογή Δ.Λ.Π. για την κατάρτιση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων μη εισηγμένων εταιρειών
1	Αυστρία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
2	Βέλγιο	ΝΑΙ	ΝΑΙ
3	Βουλγαρία	ΝΑΙ (Μ.Μ.Ε.)	ΝΑΙ
4	Κύπρος	ΝΑΙ	ΟΧΙ
5	Τσεχία	ΟΧΙ	ΟΧΙ
6	Δανία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
7	Εσθονία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (πιστωτικά ιδρύματα)
8	Φιλανδία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
9	Γαλλία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
10	Γερμανία	ΝΑΙ (αίτηση εισαγωγής στο Χρηματιστήριο)	ΟΧΙ (τοπικά πρότυπα)
11	Ελλάδα	ΝΑΙ	ΝΑΙ (Τράπεζες κ.λπ.)
12	Ουγγαρία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
13	Ιρλανδία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
14	Ιταλία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (ορισμένες)
15	Λετονία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (Τράπεζες)
16	Λιθουανία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (Τράπεζες)
17	Λουξεμβούργο	ΝΑΙ	ΟΧΙ
18	Μάλτα	ΝΑΙ	ΝΑΙ (Τράπεζες)
19	Ολλανδία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
20	Πολωνία	ΝΑΙ (αίτηση εισαγωγής)	ΝΑΙ (Τράπεζες)
21	Πορτογαλία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (Τράπεζες)
22	Ρουμανία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (Τράπεζες)
23	Σλοβακία	ΟΧΙ	ΝΑΙ
24	Σλοβενία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (Τράπεζες)
25	Ισπανία	ΝΑΙ	ΝΑΙ (Ομίλοι)

26	Σουηδία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
27	Ηνωμένο Βασίλειο	ΝΑΙ	ΟΧΙ

2.3 Υιοθέτηση των ΔΛΠ από την Ελλάδα

Η εφαρμογή των ΔΛΠ στην Ελλάδα καθιερώνεται με το Ν.2992/2002 «Μέτρα για την ενίσχυση της κεφαλαιαγοράς και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας». Σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου αυτού, τα ΔΛΠ εφαρμόζονται υποχρεωτικά από τις Ανώνυμες Εταιρίες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και προαιρετικά από τις λοιπές επιχειρήσεις που έχουν τη μορφή Ανώνυμης Εταιρίας και επιλέγουν τους τακτικούς κατά νόμο ελεγκτές από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών–Λογιστών (ΣΟΕΛ), για τις ετήσιες και περιοδικές οικονομικές τους καταστάσεις που καταρτίζονται μετά τις 31.12.2002.

Με νεότερη νομοθετική παρέμβαση, Ν.3229/2004 καθορίστηκε η 01.01.2005, ως ημερομηνία εφαρμογής των ΔΛΠ στην Ελλάδα. Στη χώρα μας, τα ΔΛΠ και τα ΔΠΧΠ έχουν ενσωματωθεί στο νόμο 2190.

Οι παρακάτω κατηγορίες οντοτήτων έχουν υποχρέωση σύνταξης των χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, δυνάμει του Κανονισμού 1606/2002 (Δ.Π.Χ.Α. – υποχρεωτική εφαρμογή Δ.Π.Χ.Α.), για τις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις (άρθρο 1, παρ. 3, Ν. 4308 / 2014):

- Οι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος όπως ορίζονται στο παράρτημα αυτού του νόμου.
- Οι οντότητες που είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα και είναι θυγατρικής οντότητας, οι μετοχές ή άλλες κινητές αξίες της οποίας είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/39/ΕΟΚ και σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κανονισμού 1606/2002 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον αντιπροσωπεύουν ατομικά ή αθροιστικά ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του καθαρού κύκλου εργασιών ή του ενεργητικού ή του μέσου όρου των εργαζόμενων της μητρικής.

- Τα χρηματοδοτικά ιδρύματα της περίπτωσης 26 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 575/ 2013, εφόσον υπόκεινται σε απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας.
- Οι ανώνυμες εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών του ν. 3606/2007 (Οδηγία 2004/39/ΕΚ).
- Οι ανώνυμες εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου του ν. 3371/2005.
- Οι ανώνυμες εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία του ν. 2778/1999.
- Οι ανώνυμες εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών του ν.2367/1995.
- Οι ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων του ν. 4099/2012 (Οδηγία 2009/65/ΕΚ).
- Οι οντότητες χαρτοφυλακίου.
- Οι οντότητες που έχουν αυτή την υποχρέωση βάσει άλλης νομοθετικής διάταξης.²⁵

2.4 ΔΛΠ και Η.Π.Α

Τα πρότυπα που εφαρμόζονται στην Αμερική είναι τα Αμερικάνικα Λογιστικά Πρότυπα (U.S GAAP) τα οποία αποσκοπούν στην εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων. Τα U.S GAAP εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Χρηματοοικονομικών και Λογιστικών Προτύπων (FASB - Financial Accounting Standards Board) που ιδρύθηκε το 1973.

Το περιεχόμενο των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ παρουσιάζει αρκετά κοινά σημεία με εκείνο των US GAAP, καθώς στόχος και των δύο προτύπων είναι η ικανοποίηση των αναγκών των μετόχων για σχετική και αξιόπιστη πληροφόρηση. Παρουσιάζουν όμως και διαφορές σε βασικά λογιστικά ζητήματα όπως τις δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης και στην παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων.

Από το 2002 συνεργάζονται τα συμβούλια IASB και FASB ύστερα από την υπογραφή της συμφωνίας The Norwalk Agreement. Το 2008 και το 2011 ανανεώθηκαν οι συμφωνίες και τέθηκαν καινούργιοι στόχοι με σκοπό την απόλυτη σύγκλιση των δυο προτύπων στο μέλλον.

²⁵ Γεώργιος Στ. Αληφαντής (2015), «Ενημερωτικό Δελτίο της Εταιρίας Δικηγόρων ΡΟΤΑΜΙΤΙΣΒΕΚΡΙΣ» τεύχος 29 Νοέμβριος 2015

Χαρακτηριστικά παραδείγματα προόδου και σύγκλισης αποτελούν:

- Η απόφαση στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (SEC) το 2007 για απόσυρση της συμφωνίας των οικονομικών καταστάσεων μη αμερικάνικων εταιρειών που συντάσσουν και δημοσιεύουν σύμφωνα με IFRS και έπρεπε να αναμορφώσουν στο αμερικάνικο λογιστικό πλαίσιο
- Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (SEC) το 2008 προτείνει έναν οδηγό για υποχρεωτική υιοθέτηση των IFRS από τους χρήστες US GAAP αλλά ύστερα το 2009 τον αποσύρει
- Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (SEC) το 2010 ανακοινώνει το σχέδιο “work plan” που έχει ο σκοπό την απόλυτη σύγκλιση των IFRS με τα US GAAP.

3. Διαφορές ΔΛΠ με Ελληνική Νομοθεσία

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα εισάγουν νέους όρους και έννοιες στην ελληνική λογιστική τυποποίηση, ενώ προτείνουν κανόνες αποτίμησης, μεθόδους υπολογισμού της απόσβεσης και μεθόδους προσδιορισμού του κόστους των στοιχείων του ενεργητικού που διαφέρουν αρκετά από τις αρχές και τους κανόνες της ελληνικής νομοθεσίας.

Για την κατανόηση των ΔΛΠ και τη σωστή κατά συνέπεια εφαρμογή τους, απαραίτητη είναι η σύγκρισή τους με τις ελληνικές διατάξεις και ο εντοπισμός των καίριων μεταξύ τους διαφορών. Σημειώνεται ότι ως ΕΛΠ εννοούμε τα Ελληνικά Πρότυπα που ίσχυαν το 2005 και όχι τα νέα ΕΛΠ που δημιουργήθηκαν με τον νόμο 4308/2014.

Η ανάλυση των βασικών αυτών διαφορών στηρίχθηκε στο έργο «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αναλυτική παρουσίαση» Grant Thornton (2004), καθώς και στο έργο «Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με απλά λόγια και οι διαφορές τους από τα Ελληνικά», Ντζανάτος Δημήτρης (2008).

Τα ΔΛΠ χαρακτηρίζονται ως περισσότερο ελαστικά, γενικότερου περιεχομένου και διαφορετικού προσανατολισμού από το ΕΓΛΣ. Επίσης αποσκοπούν στην καθιέρωση ενιαίων αρχών που συνθέτουν το πλαίσιο της λογιστικής πρακτικής, ενώ το ΕΓΛΣ προβλέπει σειρά κανόνων που πρέπει να ακολουθούνται στην πράξη (Παπάς 2008).

Στην συνέχεια της εργασίας γίνεται εκτενής αναφορά στις διαφορές των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και των Ελληνικών Προτύπων, όμως είναι σημαντικό να αναφερθούν οι σημαντικότερες από αυτές τις διαφορές επιγραμματικά.

Τα δύο πρότυπα εμφανίζουν βασικές διαφορές στην φιλοσοφία τους σχετικά με την παρουσίαση των μισθωμένων με χρηματοδοτική μίσθωση παγίων (leasing), αλλά και στην αναγνώριση των εσόδων με την έκδοση τιμολογίων. Επίσης τα ΔΛΠ προσφέρουν μεγαλύτερη χρήση των χρηματοοικονομικών γνώσεων όπως είναι ο υπολογισμός και η χρήση μέσων επιτοκίων δανεισμού.

Ακόμη μια βασική διαφορά είναι η συνεργασία με εκτιμητή για την εκτίμηση της αξίας των παγίων (ΔΛΠ 16). Τέλος βασική διαφορά συνιστούν οι αναβαλλόμενοι φόροι και η διαφοροποίηση του περιεχομένου των οικονομικών καταστάσεων.²⁶

Μπορούμε να πούμε ότι οι διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες. Τις διαφορές που αφορούν τις αρχές των προτύπων, τις διαφορές που εντοπίζονται στις οικονομικές καταστάσεις και στις πληροφορίες που αυτές παρέχουν και τέλος στην διαφορετική λογιστική αντιμετώπιση συγκεκριμένων θεμάτων.

Στην συνέχεια της εργασίας παρατίθενται οι σημαντικότερες διαφορές μεταξύ των δύο προτύπων. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι παρακάτω δεν είναι και οι μοναδικές διαφορές μεταξύ των προτύπων, αλλά αποτελούν τις βασικότερες.

3.1 Διαφορές στις αρχές

Τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα υιοθετούν δύο βασικές αρχές, την αρχή του ιστορικού κόστους και την αρχή της συντηρητικότητας. Τα ΔΠΧΑ προβλέπουν την εφαρμογή της αρχής του ιστορικού κόστους αλλά δεν γίνεται καμία αναφορά στην αρχή της συντηρητικότητας. Αντίθετα σε αρκετές περιπτώσεις προβλέπεται ως εναλλακτική μέθοδος μεταγενέστερης επιμέτρησης η μέθοδος της εύλογης αξίας.

Η επιμέτρηση σε εύλογες αξίες και οι σχετικές με αυτήν γνωστοποιήσεις, επιβάλλονται ή επιτρέπονται σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, στην περίπτωση της αναγνώρισης για πρώτη φορά στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού, παθητικού και ενδεχόμενων υποχρεώσεων (ΔΠΧΑ 3), στα ενσώματα πάγια (ΔΛΠ 16), στην χρήση του μοντέλου εύλογης αξίας για την επιμέτρηση των επενδύσεων σε ακίνητα (ΔΛΠ 40), στα χρηματοοικονομικά μέσα (ΔΛΠ 39), στα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία (ΔΛΠ 41), στην εφαρμογή του ετήσιου ελέγχου απομείωσης επί των Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΔΛΠ 36), στην επιμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων προγράμματος (ΔΛΠ 19), ενώ ειδικές γνωστοποιήσεις προβλέπονται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 7.

Όσον αφορά στις αρχές που διέπουν τις λογιστικές καταστάσεις, ο Νόμος 2190/1920 για τις ανώνυμες εταιρίες και τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης ορίζει ότι πρέπει

²⁶ Φίλος Ι., Αποστόλου Α., (2010), «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Θεωρητική Προσέγγιση & Εφαρμογές Προσαρμογής», εκδόσεις Κλειδάριθμος

να συντάσσονται με σαφήνεια ενώ το ΔΛΠ1 ορίζεται ότι πρέπει να συντάσσονται βάσει της αρχής της ακριβοδίκαιης παρουσίασης, της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, της αρχής της αυτοτέλειας χρήσεων, της αρχής της ομοιόμορφης παρουσίασης, της αρχής της συγκρισιμότητας και βάσει της συμμόρφωσης με τα ΔΛΠ.

3.2 Διαφορές στις οικονομικές καταστάσεις

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ οι οικονομικές καταστάσεις αποτελούνται από τον Ισολογισμό, την Κατάσταση των Αποτελεσμάτων Χρήσεως (ή Αποτελεσμάτων Περιόδου, για τις ενδιάμεσες λογιστικές καταστάσεις), τον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων και το Προσάρτημα. Από το έτος 2006, με το άρθρο 1 του Ν. 3487/2006 με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 100 του Ν. 2190/1920, η σύνταξη κατάστασης ταμειακών ροών και πίνακα κίνησης ιδίων κεφαλαίων απαιτείται μόνο για τις εταιρείες οι οποίες συντάσσουν ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή συμπεριλαμβάνονται σε ενοποίηση.²⁷

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ οι οικονομικές καταστάσεις αποτελούνται από τον Ισολογισμό, την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, την Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων, την Κατάσταση Ταμειακών Ροών και τις Σημειώσεις.

3.2.1 Ισολογισμός

Οι βασικότερες διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των δύο προτύπων και που αφορούν το περιεχόμενο του Ισολογισμού και της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης είναι οι παρακάτω:

- Στον Ισολογισμό δεν δίνεται η ανάλυση της αξίας των παγίων σε επιμέρους κατηγορίες. Αναφέρονται μονάχα τα συνολικά μεγέθη, ενώ η ανάλυση σε κατηγορίες και οι σχετικές πληροφορίες σχετικά με το ύψος των αποσβέσεων δίνεται στο προσάρτημα
- Οι επιχορηγήσεις, σύμφωνα με τα ΔΛΠ πρέπει να εμφανίζονται σε ιδιαίτερο κονδύλι και έξω από τα ίδια κεφάλαια. Ενώ οι επιχορηγήσεις, σύμφωνα με τα ΕΛΠ παρουσιάζονται σαν στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων.

²⁷ Grant Thornton (2004), «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αναλυτική παρουσίαση»

- Ο φόρος εισοδήματος που προκύπτει κατά τα ΔΛΠ εμφανίζεται ως τελευταίο αφαιρετικό κονδύλι στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, ενώ κατά τα ΕΛΠ στον πίνακα διάθεσης.²⁸

Αναφορικά με τον τρόπο παρουσίασης, ο ισολογισμός σύμφωνα με την ελληνική πρακτική συντάσσεται με οριζόντια κατάταξη των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού με αντίστροφη σειρά βαθμού ρευστοποίησης και ληκτότητας, αντίστοιχα.

Το ΔΛΠ 1 ορίζει ότι ο ισολογισμός συντάσσεται σε κάθετη μορφή όπου τα στοιχεία του ενεργητικού διαχωρίζονται σε μη κυκλοφορούντα και κυκλοφορούντα ενώ τα στοιχεία παθητικού σε ίδια κεφάλαια, μακροχρόνιες υποχρεώσεις και βραχυχρόνιες υποχρεώσεις.

Γεγονότα μετά την σύνταξη του Ισολογισμού. Το ΔΛΠ 10 διαχωρίζει τα γεγονότα που έγιναν μετά τη σύνταξη του ισολογισμού σε διορθωτικά και μη διορθωτικά της χρήσης και καθορίζει ότι μόνο τα πρώτα πρέπει να οδηγούν σε αναμόρφωση των λογιστικών καταστάσεων. Αντίθετα, η ελληνική πρακτική υποδεικνύει την ενσωμάτωση των κινδύνων, μέσω σχετικής πρόβλεψης, στις λογιστικές καταστάσεις της χρήσης που “κλείνει” ανεξάρτητα αν τα γεγονότα αφορούν ή όχι στην επόμενη χρήση.

Μερίσματα. Μια ακόμα διαφορά που αφορά τον ισολογισμό είναι ο τρόπος αντιμετώπισης των μερισμάτων που αποφασίζονται από την Γενική Συνέλευση. Κατά την ελληνική πρακτική τα μερίσματα αναγνωρίζονται και καταχωρούνται αφού λάβουν έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας, χωρίς να απαιτείται η έγκριση της Συνέλευσης των μετόχων, ενώ το ΔΛΠ 10 καθορίζει ότι αν τα μερίσματα ανακοινώνονται μετά την ημερομηνία του ισολογισμού η επιχείρηση δεν τα καταχωρεί ως υποχρέωση στον ισολογισμό αλλά τα εμφανίζει είτε στον ισολογισμό είτε στις Σημειώσεις.

3.2.2 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Η Κατάσταση ή αλλιώς Πίνακας Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων περιέχει πληροφορίες που περιέχονται στον συντασσόμενο κατά ΕΛΠ Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων, αλλά και επιπρόσθετες πληροφορίες σχετικές με την αιτιολόγηση των μεταβολών στην καθαρή θέση.

²⁸ Ντζανάτος Δημήτρης (2008), «Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με απλά λόγια και οι διαφορές τους από τα Ελληνικά», Εκδόσεις Καστανιώτη 2008

3.2.3 Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Το ΔΛΠ 7 ορίζει ότι η κατάσταση ταμειακών ροών πρέπει να περιλαμβάνει τις ταμειακές εισροές και εκροές από τις λειτουργικές, τις χρηματοδοτικές και τις επενδυτικές λειτουργίες. Οι ταμειακές ροές μπορούν να παρουσιάζονται είτε με την άμεση είτε με την έμμεση μέθοδο.

3.2.4 Σημειώσεις και Προσάρτημα

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα η ουσιώδης διαφορά στην ποιότητα και τον όγκο της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που περιέχεται στις Σημειώσεις που συντάσσονται σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και το Προσάρτημα που συντάσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43α του Ν. 2190/1920. Οι Σημειώσεις που συντάσσονται σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ δίνουν μία πληρέστερη και σαφώς ποιοτικότερη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στον χρήστη των οικονομικών καταστάσεων σε σχέση με την πληροφόρηση που παρέχεται από τις γνωστοποιήσεις στο Προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων που συντάσσονται σύμφωνα με τα ΕΛΠ.

Πιο συγκεκριμένα τα ΔΛΠ, μεταξύ άλλων, απαιτούν την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις συναλλαγές με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις (ΔΛΠ 24), καθώς και με τον μισθωμένο με χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμό (leasing) και τον χρονικό διαχωρισμό των μελλοντικών πληρωμών (ΔΛΠ 17).

3.2.5 Αναδιατύπωση Καταστάσεων

Η κύρια διαφορά μεταξύ των ΔΠΧΑ και ΕΛΠ εντοπίζεται στην αναδιατύπωση των οικονομικών καταστάσεων προηγούμενων χρήσεων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το ΔΛΠ 8 προβλέπεται σύνταξη οικονομικών καταστάσεων για προηγούμενες χρήσεις, στις οποίες έχουν ενσωματωθεί τα λάθη και αλλαγές που οδηγούν σε διαφορετικά αποτελέσματα και ίδια κεφάλαια, από εκείνα που αρχικά δημοσιεύθηκαν και εγκρίθηκαν από τα αρμόδια για το σκοπό αυτό όργανα της εταιρείας. Το ΔΛΠ 8 επιτρέπει την αναδιατύπωση των λογιστικών καταστάσεων έτσι ώστε να είναι εμφανής η οποιαδήποτε επίπτωση είχαν οι αλλαγές στις λογιστικές μεθόδους και τα σφάλματα. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες των λογιστικών καταστάσεων να συγκρίνουν δύο διαδοχικές καταστάσεις με σχετική ευκολία.

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ και ειδικά τον Ν. 2190/1920, δεν προβλέπεται δυνατότητα αλλαγής των οικονομικών καταστάσεων που έχουν εγκριθεί από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

3.2.6 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις

Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι οι οικονομικές καταστάσεις ενός ομίλου που παρουσιάζονται σαν καταστάσεις μιας ενιαίας οικονομικής οντότητας. Τα ΔΛΠ αντιμετώπισαν το θέμα των ενοποιημένων καταστάσεων από τη δεκαετία του 1970. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ συντάσσονται βάσει του λογιστικού πλαισίου που διαμορφώνουν τα πρότυπα ΔΠΧΑ 3, «Συνενώσεις Επιχειρήσεων», ΔΛΠ 27, «Ενοποιημένες και ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις», ΔΛΠ 28, «Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις» και ΔΛΠ 31, «Συμμετοχές σε κοινοπραξίες» και Διερμηνεία 12 «Μονάδες Ειδικού Σκοπού».

Τα ΕΛΠ αντιμετωπίζουν για πρώτη φορά το θέμα των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων το έτος 1987, με την ενσωμάτωση των διατάξεων της 7ης Κοινοτικής Οδηγίας στον Ν. 2190/1920 και την εισαγωγή στο Νόμο του σχετικού Κεφαλαίου 13, το οποίο περιλαμβάνει τα άρθρα 90 έως και 133. Συγκεκριμένα, τα άρθρα 90-99 αναφέρονται κυρίως στους υπόχρεους για την κατάρτιση τέτοιων καταστάσεων και στις περιπτώσεις απαλλαγών, ενώ τα άρθρα 100-106 αναφέρονται κυρίως στην λογιστική τεχνική της ενοποίησης θυγατρικών και της ενσωμάτωσης των συγγενών εταιρειών.

Μη ενοποίηση κάποιων θυγατρικών. Σύμφωνα με τα ΔΛΠ και συγκεκριμένα με το ΔΛΠ 27 προβλέπονται ορισμένες περιπτώσεις όπου μια μητρική εταιρεία δεν απαιτείται να παρουσιάζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Σε αυτές τις περιπτώσεις όμως δεν περιλαμβάνεται η περίπτωση της ενασχόλησης της θυγατρικής με διαφορετικό αντικείμενο εργασιών.²⁹

Αντίθετα σύμφωνα με τα ΕΛΠ, όταν κάποια θυγατρική εταιρεία έχει δραστηριότητες τόσο διαφορετικές, ώστε η ενσωμάτωση της στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις θα είχε ως αποτέλεσμα να μην εμφανίζεται η πραγματική εικόνα της περιουσιακής διάρθρωσης του ομίλου, τότε η θυγατρική εξαιρείται από την ενοποίηση.

²⁹ Νομική Βιβλιοθήκη (2007), Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ)», Β' έκδοση

Αντιμετώπιση Διαφορών ενοποίησης – goodwill. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3 υπεραξία (goodwill) ορίζεται ως η διαφορά του κόστους απόκτησης μίας θυγατρικής από την εύλογη αξία της αποκτώμενης οντότητας. Έτσι σύμφωνα με το πρότυπο, η υπεραξία είναι η διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσεως της συμμετοχής σε ενοποιούμενη θυγατρική εταιρία και της αντίστοιχης εύλογης αξίας της συμμετοχής αυτής, που προκύπτει, πάντοτε, κατά την αγορά, μετά την επανεκτίμηση όλων των περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής εταιρίας σε εύλογες αξίες.

Κατά τα ΔΛΠ η υπεραξία που προκύπτει δεν αποσβένεται αλλά αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο και εμφανίζεται στο ενεργητικό του ενοποιημένου ισολογισμού, ενώ πρέπει να εξετάζεται για τυχόν από μείωση της αξίας της σύμφωνα με το ΔΛΠ 36. Εφόσον προκύψει αρνητική υπεραξία, αυτή μεταφέρεται απ' ευθείας στα ενοποιημένα αποτελέσματα

Σύμφωνα με το άρθρο 103 του Ν. 2190/1920, η διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσεως της συμμετοχής σε ενοποιούμενη θυγατρική εταιρία και της αντίστοιχης λογιστικής αξίας της, που υφίσταται κατά την ημερομηνία της αρχικής ενοποίησης, θεωρείται ως διαφορά ενοποίησης. Αντίθετα κατά τα ΕΛΠ και σύμφωνα με τον ίδιο νόμο, οι χρεωστικές διαφορές ενοποίησης αποσβένονται είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα, σε περισσότερες από μία χρήσεις, οι οποίες δεν υπερβαίνουν τα πέντε έτη. Παρέχεται, όμως, και η ευχέρεια της απευθείας εμφάνισης των διαφορών αυτών, αφαιρετικά των ενοποιημένων ιδίων κεφαλαίων. Οι πιστωτικές διαφορές ενοποίησης καταχωρούνται απ' ευθείας στα ενοποιημένα ίδια κεφάλαια.

Μη κατάρτιση Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων κατά ΕΛΠ. Σύμφωνα με τον Ν. 2190/1920 οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να καταρτίζουν και να περιλαμβάνουν τον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις. Όμως δεν υπάρχει τέτοια υποχρέωση σε επίπεδο ενοποίησης.

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ όμως, απαιτείται σε κάθε περίπτωση η κατάρτιση του Πίνακα Μεταβολών της Καθαρής Θέσης, στην οποία περιλαμβάνονται και οι περισσότερες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων κατά ΕΛΠ.

Χρόνος ενοποίησης. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 27 η ενοποίηση των αποτελεσμάτων μίας θυγατρικής γίνεται από την ημερομηνία απόκτησης της θυγατρικής αυτής. Ο Ν. 2190/1920 προβλέπει ότι η ολική ενοποίηση των επιχειρήσεων θα πρέπει να

γίνεται για ολόκληρη την χρήση και μάλιστα για πρώτη φορά κατά τον πρώτο χρόνο για τον οποίο υφίσταται η υποχρέωση σύνταξης οικονομικών καταστάσεων.

Αναλογική ενοποίηση επιχειρήσεων. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 31 επιτρέπεται η αναλογική ενοποίηση των από κοινού ελεγχόμενων οικονομικών μονάδων (Κοινοπραξίες). Αντίθετα, στα ΕΛΠ δεν επιτρέπεται η αναλογική ενοποίηση. Οι εταιρίες αυτές ενοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης.

Ενοποίηση εταιριών Οριζοντίου Ομίλου. Από τα ΔΠΧΑ δεν προβλέπεται η ενοποίηση επιχειρήσεων που λειτουργούν κάτω από ενιαία Διοίκηση (οριζόντιος όμιλος εταιριών). Αντίθετα, στα ΕΛΠ προβλέπεται η ενοποίηση τέτοιων επιχειρήσεων.

Θέματα μειοψηφίας. Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ ο υπολογισμός των δικαιωμάτων μειοψηφίας γίνεται επί των ιδίων κεφαλαίων που προκύπτουν από τις εύλογες αξίες των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, που προσδιορίστηκαν κατά την αγορά από την μητρική εταιρία, πλέον των αναλογούντων, στη μειοψηφία, εσόδων (π.χ. κερδών χρήσεως κλπ.) και προέκυψαν μετά την αγορά και δεν διανεμήθηκαν. Αντίθετα, στα ΕΛΠ προβλέπεται ότι τα δικαιώματα μειοψηφίας υπολογίζονται με βάση τα διαμορφωθέντα ίδια κεφάλαια στο τέλος κάθε κλειόμενης χρήσεως.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 27 τα δικαιώματα μειοψηφίας εμφανίζονται στη καθαρή θέση των ενοποιούμενων θυγατρικών εταιριών διακεκριμένα από τις Υποχρεώσεις και τα Ίδια Κεφάλαια του ενοποιημένου Ισολογισμού. Αντίθετα, στα ΕΛΠ προβλέπεται ότι τα δικαιώματα μειοψηφίας εμφανίζονται σε ιδιαίτερο λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων του ενοποιημένου Ισολογισμού.

Τέλος το ΔΛΠ 27 προβλέπει ότι εφόσον οι ζημίες της μειοψηφίας σε μία συμμετοχή υπερβούν την αναλογία της στα ίδια κεφάλαια, παύουν κατ' αρχήν να αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό και θεωρούνται πλέον ως ζημίες των μετόχων της πλειοψηφίας. Συνέπεια αυτού είναι το ότι όταν η λογιστική θέση μίας θυγατρικής γίνεται αρνητική, τότε παύει να υπολογίζεται στα ενοποιημένα αποτελέσματα ζημία επί των μετόχων της μειοψηφίας. Τα ΕΛΠ δεν προβλέπουν κάτι αντίστοιχο.

3.3 Διαφορές στην λογιστική αντιμετώπιση συγκεκριμένων θεμάτων

Στην συνέχεια της παρούσας εργασίας αναφέρονται κάποιες από τις βασικές διαφορές που εντοπίζονται μεταξύ των δύο προτύπων και οι οποίες αναφέρονται στην λογιστική αντιμετώπιση βασικών λογιστικών θεμάτων. Σημαντικό είναι να τονίσουμε ότι οι

διαφορές αυτές έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην διαφοροποίηση στα αποτελέσματα χρήσης και στα ίδια κεφάλαια μιας οντότητας.³⁰

3.3.1 Αποθέματα

Η πρώτη διαφορά μεταξύ των δύο λογιστικών προτύπων που αφορά την λογιστική αντιμετώπιση των αποθεμάτων εντοπίζεται στην αποτίμηση των αποθεμάτων. Πιο συγκεκριμένα, η αποτίμηση κατά την ελληνική πρακτική γίνεται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ αξίας κτήσης, τρέχουσας τιμής και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας ενώ σύμφωνα με το ΔΛΠ 2 στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Μια ακόμα διαφοροποίηση μεταξύ των προτύπων αφορά στο κόστος των αποθεμάτων το οποίο καθορίζεται στην ελληνική πρακτική ως την τιμολογιακή αξία προσαυξημένη με τα ειδικά έξοδα αγοράς και το κόστος παραγωγής, ενώ κατά το ΔΛΠ 2 καθορίζεται ως τις δαπάνες αγοράς προσαυξημένες με το κόστος μετατροπής και τις λοιπές δαπάνες.

Τα ΕΛΠ αποδέχονται τη μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους, τη μέθοδο τελευταίας εισαγωγής και πρώτης εξαγωγής (LIFO), τη μέθοδο πρώτης εισαγωγής και πρώτης εξαγωγής (FIFO), τη μέθοδο του βασικού αποθέματος, τη μέθοδο του εξατομικευμένου κόστους και τη μέθοδο του πρότυπου κόστους και υποδεικνύει ότι η επιλεγμένη μέθοδος ακολουθείται πάγια. Το ΔΛΠ 2 αποδέχεται τη μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους και τη μέθοδο FIFO ενώ για αποθέματα που δεν αναλώνονται με ομαλή ροή στα πλαίσια της συνεχούς δραστηριότητας της επιχείρησης επιτρέπει την εφαρμογή της μεθόδου εξατομικευμένου κόστους.

Τέλος, το ΔΛΠ 2 επιτρέπει τη δημιουργία πρόβλεψης (που μπορεί να αναστραφεί αργότερα) για υποτίμηση αποθεμάτων κάτι που δε συμβαίνει στην ελληνική πρακτική η οποία υποδεικνύει την απευθείας μείωση της αξίας των αποθεμάτων κατά το ποσό υποτίμησης.

3.3.2 Πάγια

Στο κονδύλι των παγίων εξετάζονται οι ενσώματες ακινητοποιήσεις (ΔΛΠ 16), τα άυλα στοιχεία (ΔΛΠ 38), οι επενδύσεις σε ακίνητα (ΔΛΠ 40), τα διαρκή βιολογικά στοιχεία

³⁰ Δρίτσας Σταμάτιος (2011), διπλωματική εργασία, «Χρηματοοικονομική πληροφόρηση – οικονομικές καταστάσεις: Εμπειρική διερεύνηση κατά την πρώτη εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α στην Ελλάδα», σελ. 23-35

(ΔΛΠ 41), τα πάγια που σχετίζονται με την έρευνα των ορυκτών (ΔΠΧΑ 6) και τα πάγια που αφορούν διακοπτόμενες δραστηριότητες (ΔΠΧΑ 5).

Αρχική αναγνώριση των ενσώματων ακινητοποιήσεων. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 16 το κόστος τους περιλαμβάνει εκτός από το κόστος κτήσεως και όλα τα έξοδα απόκτησης, τα οποία κατά το ΕΓΛΣ λογιστικοποιούνται εκτός της αξίας κτήσεως του παγίου, σε ειδικό κονδύλι (λογαριασμός 16.14), το οποίο τιτλοφορείται Έξοδα Κτήσεως Ακινήτων και σε επίπεδο οικονομικών καταστάσεων κατηγοριοποιείται στα Έξοδα Εγκατάστασης. Τα έξοδα αυτά, σύμφωνα με τα ΕΛΠ, αποσβένονται εφάπαξ ή εντός μίας πενταετίας, ενώ σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ εφόσον έχουν προσαυξήσει την αξία κτήσεως του παγίου αποσβένονται σύμφωνα με αυτό.

Αντίστοιχα, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ το κόστος κτήσεως των παγίων είναι δυνατό να προσαυξάνεται και με τους τόκους κατασκευαστικής περιόδου (ΔΛΠ 23), οι οποίοι κατά το ΕΓΛΣ μεταφέρονται σε ειδικό κονδύλι (λογαριασμός 16.18) το οποίο σε επίπεδο οικονομικών καταστάσεων επίσης κατηγοριοποιείται στα Έξοδα Εγκατάστασης. Επίσης, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ στο κόστος κτήσεως των παγίων περιλαμβάνονται και με τα κόστη για αποσυναρμολόγηση ή αποκατάσταση για τα οποία σύμφωνα με τα ΕΛΠ δεν προβλέπεται τίποτε σχετικά.

Αποσβέσεις. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 16 οι αποσβέσεις διενεργούνται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή και την υπολειμματική αξία του παγίου. Με άλλα λόγια οι συντελεστές αποσβέσεις των παγίων καθορίζονται με βάση την ωφέλιμη ζωή τους. Σύμφωνα με τα ΕΛΠ οι αποσβέσεις διενεργούνται βάσει συντελεστών οι οποίοι ορίζονται από την κείμενη φορολογική νομοθεσία (Φίλος, Αποστόλου 2010).³¹ Επιπλέον, σύμφωνα με το ΔΛΠ 16 εφαρμόζονται όλες οι γενικά παραδεκτές μέθοδοι απόσβεσης και ενδεικτικά αναφέρονται η σταθερή, η φθίνουσα, και η μέθοδος απόσβεσης βάσει των μονάδων παραγωγής.

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ, η κείμενη φορολογική νομοθεσία επιτρέπει μόνο την σταθερή μέθοδο και για ειδικές περιπτώσεις και την φθίνουσα. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το ΔΛΠ 16, η ωφέλιμη ζωή και η υπολειμματική αξία ενός παγίου πρέπει να επανεξετάζονται κάθε χρόνο και επομένως είναι δυνατό να μεταβάλλονται. Οι μεταβολές αυτές γνωστοποιούνται κατάλληλα στις σημειώσεις επί των οικονομικών

³¹ Φίλος Ι., Αποστόλου Α. (2010), «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Θεωρητική Προσέγγιση & Εφαρμογές Προσαρμογής»

καταστάσεων. Σύμφωνα με τα ΕΛΠ δεν επιτρέπεται αλλαγή στον εφαρμοστέο συντελεστή απόσβεσης.

Στην περίπτωση που τα πάγια κατηγοριοποιηθούν ως κατεχόμενα προς πώληση, τα ΔΠΧΑ δεν προβλέπουν την διενέργεια αποσβέσεων. Αντίθετα, σύμφωνα με τα ΕΛΠ τα πάγια αποσβένονται μέχρι την πώλησή τους.

Επιχορηγήσεις. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 20 οι επιχορηγήσεις που λαμβάνονται για την απόκτηση παγίων στοιχείων, μπορούν να αναγνωρισθούν και με την προσέγγιση της καθαρής παρουσίασης, αφαιρετικά στην αξία των παγίων που αποκτούνται με αυτές. Στην περίπτωση αυτή η απόσβεσή τους μειώνει το έξοδο των αποσβέσεων των αποκτηθέντων παγίων. Σύμφωνα όμως με τα ΕΛΠ οι επιχορηγήσεις καταχωρούνται σε ειδικό λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων και η ετήσια απόσβεσή τους εμφανίζεται ως έκτακτο και ανόργανο έσοδο.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις (financial leasing). Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ οι αξίες κτήσεως των παγίων που αποκτώνται με χρηματοδοτικές μισθώσεις καθώς και η αντίστοιχη υποχρέωση αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις υπό την προϋπόθεση ότι ισχύουν συγκεκριμένα κριτήρια. Συνεπακόλουθα, αναγνωρίζονται στην κατάσταση των αποτελεσμάτων της κάθε χρήσεως και οι αποσβέσεις των παγίων αυτών καθώς και το σχετικό με την υποχρέωση χρηματοοικονομικό κόστος.

Αντίθετα, τα ΕΛΠ θεωρώντας ότι τα πάγια αυτά δεν ανήκουν στην κυριότητα της επιχείρησης, δεν προβλέπουν καμία σχετική αναγνώριση των παγίων αυτών και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την συναφθείσα σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης. Το δε ετήσιο ή μηνιαίο μίσθωμα (χρεολύσιο πλέον τόκος) αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως με την αρχή του δεδουλευμένου.

Επενδυτικά ακίνητα. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 16 τα ακίνητα που κατέχονται με μόνο σκοπό την λήψη ενοικίου ή για την πώλησή τους με σκοπό το κέρδος, όταν αυτό δεν είναι η επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης, παρακολουθούνται και αντιμετωπίζονται διακεκριμένα. Τα ΕΛΠ δεν προβλέπουν αντίστοιχη διάκριση.

Αναπροσαρμογές παγίων. Οι αναπροσαρμογές των παγίων, σύμφωνα με τα ΔΛΠ γίνονται σύμφωνα με τις εκθέσεις των ειδικών εκτιμητών. Τα ΕΛΠ σε αντίθεση ορίζουν ότι οι αναπροσαρμογές των παγίων γίνεται σύμφωνα με ειδικές διατάξεις.

Από τα ΔΠΧΑ δίνεται η δυνατότητα της επιλογής, κατά κατηγορία ενσώματων παγίων, η μεταγενέστερη επιμέτρηση να γίνεται στο κόστος ή σε αξίες αναπροσαρμογής (εύλογες αξίες). Τα ΕΛΠ προβλέπουν για την μεταγενέστερη επιμέτρηση των παγίων μόνο την μέθοδο του ιστορικού κόστους και η αναπροσαρμογή των παγίων γενικά δεν είναι επιτρεπτή, πέραν αυτής που διενεργείται ανά τέσσερα χρόνια σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας.

3.3.3 Μισθώσεις

Η λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων και ειδικότερα των χρηματοδοτικών, είναι εντελώς διαφορετική μεταξύ των ΔΛΠ και ΕΛΠ. Η πρώτη και βασική διαφορά ανάμεσα στις δύο προσεγγίσεις αφορά στο γεγονός ότι το ΔΛΠ 17 επιτρέπει στην επιχείρηση που ενοικιάζει πάγιο με τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης να το εμφανίζει στον ισολογισμό της κάτι που δεν επιτρέπεται από την ελληνική πρακτική παρά μόνο εφόσον έχει γίνει μεταβίβαση της κυριότητας.

Κατά την ελληνική πρακτική οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής μίσθωσης κατατάσσονται στις λειτουργικές μισθώσεις και στο τέλος της μίσθωσης τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στον μισθωτή σε τιμή χαμηλότερη από την πραγματική αξία τους. Τα εκμισθωμένα στοιχεία εμφανίζονται στον ισολογισμό (του εκμισθωτή ή κατόχου των στοιχείων) σαν αποσβέσιμο στοιχείο. Η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσης και αξίας παγίου λογίζεται κατευθείαν στα αποτελέσματα σε κάθε χρήση.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 17, οι μισθώσεις διακρίνονται σε λειτουργικές και χρηματοοικονομικές. Στην περίπτωση των χρηματοδοτικών, οι μισθώσεις αποτελούν απαίτηση της επιχείρησης όταν αυτή είναι ο εκμισθωτής. Το ελάχιστο σύνολο των μισθωμάτων που πρόκειται να εισπραχθούν κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, μείον την υπολειμματική αξία των εκμισθωμένων παγίων, κεφαλαιοποιούνται και εμφανίζονται σαν απαιτήσεις κατά πελατών που μειώνονται με την καταβολή του μισθώματος από τον πελάτη το οποίο αναγνωρίζονται ως έσοδο καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης και χαρακτηρίζονται σαν έσοδα από τόκους.

3.3.4 Άυλα πάγια

Το θέμα των άυλων παγίων καλύπτεται σε επίπεδο ΔΠΧΑ κυρίως από το ΔΛΠ 38. Σε επίπεδο ΕΛΠ η εννοιολογική προσέγγιση, που αποτελεί και την βάση για τους ανά περίπτωση λογιστικούς χειρισμούς, περιλαμβάνεται στην παράγραφο 3, του άρθρου

42ε, του Ν. 2190/1920. Οι διαφορές που εντοπίζονται μεταξύ των δύο λογιστικών πλαισίων σχετικά με τα άυλα πάγια είναι ιδιαίτερα σημαντικές.

Εξόδα εγκατάστασης, η πρώτη σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο λογιστικών πλαισίων έγκειται στο γεγονός ότι σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ δεν αντιμετωπίζονται εννοιολογικά τα έξοδα εγκατάστασης. Ωστόσο τα επιμέρους κονδύλια που αποτελούν τα έξοδα εγκατάστασης κατηγοριοποιούνται σε άλλες ομάδες λογαριασμών των οικονομικών καταστάσεων, στους οποίους και λόγω φύσεως ανήκουν. Ενδεικτικά αναφέρονται το κόστος απόκτησης του λογισμικού που εμφανίζεται ως άυλο πάγιο, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται από το ΔΛΠ 38, τα έξοδα κτήσεως ακινητοποιήσεων που σύμφωνα με το ΔΛΠ 16 προσαυξάνουν την κόστος κτήσεως των αντίστοιχων παγίων και αποσβένονται σύμφωνα με αυτά, τα έξοδα αύξησης κεφαλαίου που αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια και τέλος χρηματοοικονομικά έξοδα (τόκοι) και συναλλαγματικές διαφορές για τα οποία δίνεται η δυνατότητα λογιστικοποίησής τους επί των αποθεμάτων και παγίων, και στην δεύτερη περίπτωση αποσβένονται ανάλογα με τα πάγια επί των οποίων κεφαλαιοποιήθηκαν. Βέβαια, υπάρχουν και λογαριασμοί των εξόδων εγκατάστασης με περισσότερο ευρύ και αόριστο περιεχόμενο, όπως τα έξοδα αναδιοργάνωσης, που σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ αναγνωρίζονται άμεσα στα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιήθηκαν.

Κεφαλαιοποίηση εξόδων. Η δεύτερη σημαντική διαφορά μεταξύ των ΔΠΧΑ και των ΕΛΠ, αφορά στα έξοδα που σύμφωνα με τα ΕΛΠ αναγνωρίζονται ως άυλα και κεφαλαιοποιούνται ενώ δεν υιοθετείται ο ίδιος λογιστικός χειρισμός σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ. Ειδικότερα, το ΔΛΠ 38 περιλαμβάνει αρκετές ενδεικτικές περιπτώσεις εξόδων που ενώ σύμφωνα με τα ΕΛΠ αναγνωρίζονται ως άυλα, σύμφωνα με το συγκεκριμένο πρότυπο, δεν πληρούν τα κριτήρια κεφαλαιοποίησης και μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

Κριτήρια αναγνώρισης. Η διαφορά στην αντιμετώπιση ενός στοιχείου ως άυλο πάγιο προέρχεται κυρίως από το γεγονός ότι το ΔΛΠ 38 προβλέπει συγκεκριμένα και αυστηρά προσδιορισμένα κριτήρια ως προς την αναγνώριση και την κεφαλαιοποίηση του. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το εν λόγω πρότυπο ένα στοιχείο αναγνωρίζεται ως άυλο πάγιο εφόσον αναμένονται πιθανές χρηματορροές από αυτό και η αξία του στοιχείου μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Τα ΕΛΠ δεν προβλέπουν κάτι αντίστοιχο. Περαιτέρω, σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 τα άυλα πάγια χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, εκείνα που αποκτώνται μέσω αγοράς από τρίτους ή μέσω συνενώσεων και σε εκείνα που δημιουργούνται από την ίδια την εταιρεία και αφορούν κυρίως σε επενδύσεις έρευνας. Ειδικά για τα εσωτερικώς δημιουργούμενα άυλα πάγια στοιχεία τα κόστη τους διακρίνονται σε κόστη σχετικά με την έρευνα και κόστη σχετικά με την ανάπτυξη.

Δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης. Μία ακόμα διαφορά αφορά στις δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης οι οποίες λογίζονται, σύμφωνα με το ΔΛΠ 38, ως έξοδα χρήσης και βαρύνουν το αποτέλεσμα κατά τη φάση διενέργειας της έρευνας και ως άυλα περιουσιακά στοιχεία από τη στιγμή που εισέρχονται στη φάση ανάπτυξης. Αντίθετα, η ελληνική πρακτική δε διαχωρίζει τη φάση έρευνας από την φάση ανάπτυξης αλλά υποδεικνύει την κεφαλαιοποίηση των σχετικών δαπανών εφόσον κρίνεται ότι έχει πλέον προκύψει ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο το οποίο αναμένεται να αποφέρει μακροχρόνια οφέλη.

Αποσβέσεις. Η τρίτη σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο λογιστικών πλαισίων σχετίζεται με την μέθοδο των αποσβέσεων. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 38, τα άυλα πάγια αποσβένονται βάσει της ωφέλιμης ζωής τους, ενώ σύμφωνα με τα ΕΛΠ η πλειοψηφία των περιπτώσεων αποσβένεται εφάπαξ ή εντός μίας πενταετίας.

3.3.5 Έσοδα

Η αναγνώριση του εσόδου αποτελεί μία ιδιαίτερα σημαντική περιοχή για τα ΔΠΧΑ και καλύπτεται από ειδικό πρότυπο, το ΔΛΠ 18. Αντίστοιχα σημαντική είναι η αναγνώριση των εσόδων και σύμφωνα με τα ΕΛΠ, εφόσον εδώ έχουν ιδιαίτερη εφαρμογή και οι φορολογικές διατάξεις. Σύμφωνα με την ελληνική πρακτική, τα έσοδα προέρχονται από πωλήσεις εμπορευμάτων-προϊόντων, πωλήσεις υπηρεσιών, επιχορηγήσεις και επενδύσεις. Το ΔΛΠ 18 ορίζει ως πηγές εσόδων τις πωλήσεις αγαθών, τις πωλήσεις υπηρεσιών, τους τόκους, τα μερίσματα και τα δικαιώματα τρίτων προσώπων.

Ωστόσο, εκτός από την περίπτωση της αναγνώρισης του εσόδου από συμβάσεις κατασκευαστικών έργων, οι διαφορές μεταξύ των δύο λογιστικών πλαισίων δεν κρίνεται ότι καταλήγουν συνήθως σε ποσοτικά ουσιώδεις διαφορές και εντοπίζονται σε ειδικές περιπτώσεις εσόδων και οφείλονται κυρίως στον τύπο που περιβάλλει τις συναλλαγές των πωλήσεων και την φορολογική προσέγγιση που σχετίζεται κυρίως με την τιμολόγηση και την εγγραφή των τιμολογίων στον κύκλο εργασιών.

Διαφοροποίηση επίσης εντοπίζεται και στην περίπτωση των εσόδων από κατασκευαστικά έργα σύμφωνα με το ΔΛΠ 11.

Μακροχρόνιες πιστώσεις. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 18 στην περίπτωση των μακροχρόνιων πιστώσεων το έσοδο θα πρέπει να διαχωρίζεται από τον τόκο που αφορά στην χρονική περίοδο της πίστωσης. Τα ΕΛΠ δεν προβλέπουν κάτι αντίστοιχο ενώ μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι και σε αυτή την περίπτωση η γενεσιουργός αιτία της διαφοροποίησης είναι η τιμολόγηση.

Ανταλλαγές αγαθών. Το ΔΛΠ 18 αντιμετωπίζει και την περίπτωση ανταλλαγής αγαθών τα οποία υπό προϋποθέσεις μπορεί να συμψηφισθούν κατά την παράδοση και παραλαβή και ως εκ τούτου να μην εμφανιστεί καθόλου έσοδο ή κόστος. Τα ΕΛΠ, κυρίως λόγω των φορολογικών διατάξεων, θέλουν εξατομικευμένες τιμολογήσεις και ως εκ τούτου διακεκριμένες αναγνωρίσεις εσόδων και εξόδων χωρίς να μπορεί να γίνει καμίας μορφής συμψηφισμός.

Πωλήσεις υπό αίρεση. Το ΔΛΠ 18 προβλέπει ότι στην περίπτωση πώλησεως στην οποία όμως δεν μεταβιβάσθει η κυριότητα, ή υφίστανται άλλοι περιοριστικοί όροι, τότε η συναλλαγή αυτή δεν αντιμετωπίζεται ως πώληση και δεν αναγνωρίζεται έσοδο. Και στην περίπτωση αυτή η φορολογική νομοθεσία επηρεάζει σημαντικά τον λογιστικό χειρισμό που υιοθετούν τα ΕΛΠ. Έτσι σύμφωνα με τα ΕΛΠ, υπάρχουν περιπτώσεις πωλήσεων υπό αίρεση που αναγνωρίζονται ως κανονικές πωλήσεις και εφόσον τελικά τα αγαθά επιστραφούν, τότε αυτές αντιμετωπίζονται ως επιστροφές πωλήσεων και εκδίδονται πιστωτικά τιμολόγια.

3.3.6 Συμβάσεις κατασκευής έργων

Τα ΔΛΠ αντιμετωπίζουν το θέμα ανά περίπτωση κατασκευαστικού έργου, ανάλογα με την διάκρισή τους, ενώ τα ΕΛΠ, πέραν των όσων ειδικά προβλέπονται από την κείμενη φορολογική νομοθεσία, δεν προβλέπουν ειδικές ρυθμίσεις για τα κατασκευαστικά έργα.

Μέθοδος ποσοστιαίας ολοκλήρωσης. Το ΔΛΠ 11 εισάγει την μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης ως ενδεδειγμένο λογιστικό χειρισμό για την αναγνώριση του εσόδου και του κόστους των κατασκευαστικών έργων. Τα ΕΛΠ έχουν ως κύριο άξονα το ιστορικό κόστος και την αρχή της αναγνώρισης του εσόδου κατά την στιγμή της

πραγματοποίησής του, σημαντικά διαφοροποιημένη στην συγκεκριμένη περίπτωση σε σχέση με τον λογιστικό χειρισμό που προβλέπεται από τα ΔΛΠ.

Συμβατικό κόστος έργου. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 11 αφορά σε δαπάνες που έχουν άμεση επίπτωση στην εκτέλεση της σύμβασης, περιλαμβάνει επίσης μέρος του δαπανών που μερίζεται σε πολλές συμβάσεις καθώς και ειδικά κόστη του έργου. Στο συμβατικό κόστος δεν περιλαμβάνονται διοικητικές δαπάνες, δαπάνες πωλήσεων, δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης και αποσβέσεις που δεν σχετίζονται με το έργο. Επίσης το πρότυπο δίνει την δυνατότητα να αναγνωρισθεί στο συμβατικό κόστος και το κόστος δανεισμού. Τα ΕΛΠ δεν περιλαμβάνουν ειδικές οδηγίες σχετικές με την λεπτομερή διαμόρφωση του συμβατικού κόστους.

Γενικά, σε επίπεδο μερισμού δαπανών στο κόστος του έργου εντοπίζονται κυρίως δύο διαφορές. Η πρώτη αφορά στην περίπτωση του κόστους δανεισμού, που σύμφωνα με τα ΕΛΠ αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσεως. Η δεύτερη σχετίζεται με τα έξοδα απόκτησης, που ενώ σύμφωνα με το ΔΛΠ 11 μπορούν να περιληφθούν στο συμβατικό κόστος του έργου και κατά συνέπεια να αναγνωρισθούν στα αποτελέσματα τμηματικά σε όλη τη διάρκεια του έργου, σύμφωνα με τα ΕΛΠ αναγνωρίζονται κατ' αρχήν στα αποτελέσματα, αλλά σε ορισμένες

Αρνητικό αποτέλεσμα του έργου. Το ΔΛΠ 11 προβλέπει ότι εφόσον εκτιμάται ότι το συνολικό κόστος του κατασκευαστικού έργου ότι θα υπερβεί το συμβατικό έσοδο, η ζημία που αναμένεται να προκύψει στο μέλλον αναγνωρίζεται άμεσα μειωτικά των αποτελεσμάτων της χρήσεως εντός της οποίας γίνεται η εκτίμηση. Τα ΕΛΠ απολύτως προσηλωμένα στο ιστορικό κόστος δεν υιοθετούν αυτή την λογιστική πρακτική. Είναι όμως δυνατόν να σχηματιστούν σχετικές προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα. περιπτώσεις δίνεται και δυνατότητα κεφαλαιοποίησής τους στα έξοδα εγκατάστασης.

Παρεπόμενα έσοδα. Το ΔΛΠ 11 θέλει τα έσοδα αυτά να αναγνωρίζονται αφαιρετικά από το κόστος του κατασκευαστικού έργου. Τα ΕΛΠ δεν επιτρέπουν σε καμία περίπτωση συμψηφισμούς εσόδων και εξόδων και προβλέπουν την διακεκριμένη εμφάνιση αυτών των εσόδων στην κατάσταση των αποτελεσμάτων της χρήσεως.

3.3.7 Παροχές σε εργαζομένους

Το λογιστικό πλαίσιο που αφορά στις παροχές στους εργαζόμενους καλύπτεται από το ΔΛΠ 19 σε επίπεδο ΔΠΧΑ και τις διατάξεις της παραγράφου 14 του άρθρου 42ε, του

N. 2190/1920 και την υπ' αριθ. 205/1988 Γνωμοδότηση της Διοίκησης σε επίπεδο ΕΛΠ. Σε κάθε περίπτωση, οι σχετικοί με τις παροχές στους εργαζομένους λογιστικοί χειρισμοί είναι ιδιαίτερα σημαντικοί, ενώ οι διαφορές μεταξύ των δύο πλαισίων όπου αυτές εντοπίζονται είναι και ουσιώδεις.

Προβλέψεις. Μία από τις βασικότερες διαφορές στο πεδίο των παροχών στους εργαζομένους αφορά στο ότι η ελληνική πρακτική υποδεικνύει τη διενέργεια προβλέψεων κάθε χρήση για τα μελλοντικά ποσά που θα χρειαστεί να καταβληθούν στους εργαζόμενους ως παροχή είτε απόλυσης είτε συνταξιοδότησης/ εξόδου από την υπηρεσία. Αντίθετα, το ΔΛΠ 19 προβλέπει ότι τέτοιου είδους παροχές θα καταχωρηθούν ως έξοδα όταν καταβληθούν και, συνεπώς, δεν απαιτείται διενέργεια σχετικής πρόβλεψης.

Αμοιβές διοικητικού συμβουλίου. Ένα ακόμη σημείο στο οποίο διαφέρουν οι δύο προσεγγίσεις αφορά στις αμοιβές μελών διοικητικού συμβουλίου. Κατά την ελληνική πρακτική, αυτές οι αμοιβές συνιστούν αποτελέσματα και αναφέρονται στον πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων. Αντίθετα, σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 θεωρούνται έξοδα χρήσης και βαρύνουν τα αποτελέσματα.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το ΔΛΠ 19 αντιλαμβάνεται ότι σύμφωνα με αυτά τα προγράμματα η επιχείρηση έχει την υποχρέωση να καταβάλει στους εργαζόμενους που αποχωρούν τις παροχές για τις οποίες έχει δεσμευτεί νόμιμες ή πρόσθετες και ως εκ τούτου αναλαμβάνει και τον αναλογιστικό κίνδυνο. Στην περίπτωση αυτή ο λογιστικός χειρισμός σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 είναι περισσότερο σύνθετος και η αναγνώριση του δεδουλευμένου εξόδου στα αποτελέσματα κάθε χρήσεως καθώς και της συνολικής υποχρέωσης βασίζεται στα αποτελέσματα αναλογιστικής μελέτης στην οποία εφαρμόζεται η μέθοδος της Πιστωτικής Μονάδας Υποχρέωσης (Projected Unit Credit Method). Τα ΕΛΠ δεν προβλέπουν τίποτε σχετικά και ο σχηματισμός ή όχι της υποχρέωσης εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο του άρθρου 42ε του Ν. 2190/1920.

Ασφαλιστικές παροχές. Η επιχείρηση καταβάλει ασφάλιστρα σε έναν ασφαλιστικό οργανισμό προκειμένου ο δεύτερος να χρηματοδοτήσει συγκεκριμένες παροχές στους εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία. Το πρόγραμμα αυτό χαρακτηρίζεται ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών εφόσον η επιχείρηση έχει αναλάβει να καταβάλλει άμεσα τις παροχές στους εργαζόμενους ή να καταβάλλει επιπρόσθετα

ποσά, στην περίπτωση που ο ασφαλιστικός οργανισμός δεν είναι σε θέση για οποιοδήποτε λόγο να ταχτοποιήσει τις αναληφθείσες προς τους εργαζόμενους υποχρεώσεις. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται ο λογιστικός χειρισμός που προβλέπει το ΔΛΠ 19 για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών, ο οποίος όπως ήδη σημειώθηκε διαφοροποιείται σημαντικά από αυτόν που υιοθετείται από τα ΕΛΠ.

Τέλος, σημειώνεται ότι οι περισσότερες διατάξεις του ΔΛΠ 19 δεν έχουν ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής στην Ελλάδα (με εξαίρεση τις θυγατρικές αλλοδαπών επιχειρήσεων) καθώς οι παροχές στους εργαζομένους δε συνιστούν επιλογή της επιχείρησης αλλά θεσμοθετημένη υποχρέωσή της. Αντίθετα, σε χώρες όπου η ασφάλιση των εργαζομένων γίνεται σύμφωνα με ασφαλιστικά-επενδυτικά προγράμματα των εργοδοτών, το ΔΛΠ 19 έχει σαφώς εκτενέστερη εφαρμογή.

3.3.8 Απομείωση περιουσιακών στοιχείων

Η απομείωση καλύπτεται από τα ΔΠΧΑ με το ΔΛΠ 36. Το ΔΛΠ 36 εισάγει στην ελληνική επιχειρηματική και λογιστική πραγματικότητα την έννοια της «απομείωσης της αξίας», η οποία μέχρι τη στιγμή της υιοθέτησης των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ ήταν παντελώς άγνωστη.

Τόσο η ελληνική νομοθεσία όσο και τα ΔΛΠ, προβλέπουν την εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων μίας επιχείρησης σε κάθε ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού για τον εντοπισμό τυχόν ζημίας από την απομείωση της. Σύμφωνα όμως με την ελληνική νομοθεσία δεν προβλέπεται συγκεκριμένη και λεπτομερής καθοδήγηση του τρόπου εκτίμησης, όπως για παράδειγμα η εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών που προβλέπουν τα ΔΛΠ.

Λογιστικός χειρισμός. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 36 εξετάζονται για πιθανή απομείωση συγκεκριμένα στοιχεία του ενεργητικού αλλά και πολλά στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται σε ομάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Τα ΕΛΠ δίνουν οδηγίες σχετικά με τις προβλέψεις επί στοιχείων του ενεργητικού και τις αναστροφές των προβλέψεων αυτών.

Αναγνώριση απομείωσης. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 36 για τα πάγια που αναπροσαρμόζονται, οι διαφορές απομείωσης μπορούν να αναγνωριστούν άμεσα στα ίδια κεφάλαια, εφόσον υπάρχουν ήδη σχηματισμένα σχετικά αποθεματικά. Τα ΕΛΠ γενικά δεν επιτρέπουν τις αναπροσαρμογές των παγίων, εκτός εκείνων που

προβλέπονται από την φορολογική νομοθεσία. Στις περιπτώσεις που η αναπροσαρμογή επιβάλλεται από την φορολογική νομοθεσία τότε αυτή μετά από ορισμένο χρονικό διάστημα κεφαλαιοποιείται. Όλες οι προβλέψεις σύμφωνα με τα ΕΛΠ αναγνωρίζονται μόνο στα αποτελέσματα.

Ενδείξεις απομείωσης. Το ΔΛΠ 36 ορίζει συγκεκριμένες ενδείξεις απομείωσης, εξωτερικές και εσωτερικές, οι οποίες εφόσον συντρέχουν τα υποκείμενα στοιχεία του ενεργητικού θα πρέπει να εξετάζονται για απομείωση. Η προσέγγιση αυτή δεν υιοθετείται από τα ΕΛΠ.

Υπεραξία. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 36 η υπεραξία εξετάζεται ετησίως για πιθανή απομείωση. Σύμφωνα με τα ΕΛΠ, η υπεραξία αποσβένεται εφάπαξ ή ισόποσα εντός μίας πενταετίας.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι παρά το γεγονός πως το πνεύμα τόσο της ελληνικής νομοθεσίας όσο και των ΔΛΠ είναι όμοιο (διαπίστωση υποτίμησης αξίας περιουσιακών στοιχείων), η εναρμόνιση με τα ΔΛΠ απαιτεί την υιοθέτηση ενός πλέγματος διατάξεων, που θα καθορίζουν τους τρόπους εκτίμησης και λογιστικής αντιμετώπισης.

3.3.9 Προβλέψεις

Το λογιστικό πλαίσιο στα ΕΛΠ διαμορφώνεται κυρίως από τις διατάξεις του άρθρου 42ε του Ν. 2190/1920, που υιοθετούνται πλήρως από το ΕΓΛΣ. Έτσι, σύμφωνα με τα ΕΛΠ, προβλέψεις διενεργούνται για α) στοιχεία του ενεργητικού και εμφανίζονται αφαιρετικά από αυτά, β) για αποζημιώσεις λόγω εξόδου του προσωπικού από τη υπηρεσία και γ) για πιθανούς κινδύνους και έξοδα. Τα ΔΠΧΑ αναπτύσσουν μία σαφώς διαφορετική και περισσότερο ενδελεχή προσέγγιση στο θέμα των προβλέψεων.

Μία εκ των βασικών διαφορών ανάμεσα στην ελληνική πρακτική και το ΔΛΠ 37 έγκειται στο ότι τα ΕΛΠ προκρίνουν τη διενέργεια προβλέψεων για κάθε κίνδυνο ενώ το ΔΛΠ 37 υποδεικνύει τη διενέργεια προβλέψεων εφόσον συντρέχουν, ταυτόχρονα, τα κριτήρια της ύπαρξης παρούσας δέσμευσης ως αποτέλεσμα ενεργειών του παρελθόντος, της βάσιμης πιθανότητας ότι ο διακανονισμός της πρόβλεψης θα απαιτήσει εκροή πόρων και της αξιόπιστης εκτίμησης του ποσού δέσμευσης.

Το ΔΛΠ 37 διακρίνει την ανάγκη αναγνώρισης στις οικονομικές καταστάσεις μίας πρόβλεψης από την ανάγκη γνωστοποίησης μίας ενδεχόμενης υποχρέωσης. Έτσι, ως

ενδεχόμενη υποχρέωση ορίζει μία πιθανή υποχρέωση που έχει σαν γενεσιουργό αιτία γεγονότα του παρελθόντος και η ύπαρξη της οποίας θα επιβεβαιωθεί μόνο εφόσον συμβούν ή όχι ορισμένα αβέβαια μελλοντικά γεγονότα, τα οποία όμως δεν βρίσκονται υπό τον έλεγχο της επιχείρησης.

Έτσι, σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν προκύπτει ότι, ενώ σύμφωνα με το ΔΛΠ 37 οι προβλέψεις έχουν συγκεκριμένο περιεχόμενο και ορισμένες από αυτές δεν αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσεως, σύμφωνα με τα ΕΛΠ ως προβλέψεις θεωρούνται και οι απομειώσεις των στοιχείων του ενεργητικού, ενώ περικλείουν και γενικές έννοιες όπως αυτές που σχετίζονται με κάθε πιθανό έξοδο και υποχρέωση. Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ δεν υπάρχουν και δεν μπορούν να σχηματιστούν γενικές προβλέψεις αόριστου περιεχομένου και φύσεως.

3.3.10 Χρηματοοικονομικά μέσα

Όσον αφορά τα χρηματοοικονομικά μέσα, αυτά καλύπτονται από τα ΔΛΠ 32 και το ΔΛΠ 39. Το ΔΛΠ 32 εισάγει νέες έννοιες σχετικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα και την διάκρισή τους, τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και τα παράγωγα, για τις οποίες δεν υπάρχει αντίστοιχη προσέγγιση από τα ΕΛΠ ή αυτή που υπάρχει (π.χ. παράγωγα) δεν είναι συμβατή με τα ΔΠΧΑ.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 η αποτίμησή των δανείων και των απαιτήσεων γίνεται στο αποσβεσμένο κόστος με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Σύμφωνα με τα ΕΛΠ η μέθοδος αυτή αποτίμησης δεν είναι αποδεκτή. Το ίδιο ισχύει και για τις «επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη».

Μια ακόμα διαφορά αφορά τις συμμετοχές σε εισηγμένες και μη εισηγμένες σε χρηματιστήριο εταιρειών, οι οποίες σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 αποτιμώνται σε εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Η αποτίμηση σε εύλογες αξίες δεν είναι αποδεκτή μέθοδος αποτίμησης από τα ΕΛΠ.

Επίσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 η αποτίμηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων γίνεται στο αποσβεσμένο κόστος με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Σύμφωνα με τα ΕΛΠ η μέθοδος αυτή αποτίμησης δεν είναι αποδεκτή. Τέλος τα παράγωγα, δεν αποτιμώνται σύμφωνα με τα ΕΛΠ και παρακολουθούνται λογιστικά σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους.

3.3.11 Φόροι εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος είναι καταρχήν μια υποχρεωτική εκροή από την εταιρεία, κατ'εφαρμογή των νομοθετικών διατάξεων (Φίλος, Αποστόλου 2010). Η λογιστική του φόρου εισοδήματος, όπως αντιμετωπίζεται από τα ΔΠΧΑ, δεν έχει κανένα κοινό σημείο αναφοράς με την λογιστική προσέγγιση των ΕΛΠ.

Αναβαλλόμενοι φόροι. Τα ΕΛΠ δεν αναγνωρίζουν και συνεπώς δεν υιοθετούν καμία λογιστική προσέγγιση για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις. Αντίθετα το ΔΛΠ 12, διακρίνει το φόρο εισοδήματος σε τρέχοντα και αναβαλλόμενο και προβλέπει ειδικό λογιστικό πλαίσιο αρχών με παρέχει σαφείς και λεπτομερείς οδηγίες ανά περίπτωση.

Φόρος εισοδήματος ως δαπάνη της χρήσεως. Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ ο φόρος εισοδήματος, τρέχον και αναβαλλόμενος, αποτελεί δαπάνη της χρήσεως και εμφανίζεται σε διακεκριμένη γραμμή της κατάστασης των αποτελεσμάτων της χρήσεως διαμορφώνοντας τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους. Τα ΕΛΠ δεν υιοθετούν μία αντίστοιχη προσέγγιση και θέλουν το τρέχοντα φόρο εισοδήματος της χρήσεως να εμφανίζεται αφαιρετικά στα προς διάθεση κέρδη, στον πίνακα διάθεσης των αποτελεσμάτων. Έτσι η κατάσταση αποτελεσμάτων εμφανίζει μόνο τα καθαρά αποτελέσματα της χρήσεως.

Προκαταβολή φόρου εισοδήματος επόμενης χρήσεως. Για τα ΔΠΧΑ δεν υφίσταται λόγος αναγνώρισης στο τέλος της χρήσεως, της προκαταβολής του φόρου εισοδήματος που υπολογίζεται και δηλώνεται με την ετήσια δήλωση του φόρου εισοδήματος, και ο οποίος σύμφωνα με τα ΕΛΠ εμφανίζεται μαζί με τον ετήσιο φόρο εισοδήματος στις υποχρεώσεις για φόρους και τέλη της επιχειρήσεως, προσαυξάνοντας ταυτόχρονα ισόποσα τις απαιτήσεις της.

Προβλέψεις για ενδεχόμενους πρόσθετους φόρους και προσαυξήσεις. Οι φορολογικές υποχρεώσεις στην χώρα μας καθίστανται οριστικές μόνο εφόσον ολοκληρωθεί ο τακτικός φορολογικός έλεγχος της χρήσεως, από τον οποίο όμως είναι σφόδρα πιθανό να προκύψουν και πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις. Για τους ενδεχόμενους πρόσθετους φόρους και τις προσαυξήσεις που θα προκύψουν από τον έλεγχο των μη φορολογικά ελεγμένων χρήσεων, η υιοθετούμενη λογιστική πρακτική στην Ελλάδα, που υποστηρίζεται κυρίως από το ΕΓΛΣ και την κείμενη φορολογική νομοθεσία και όχι τον Ν. 2190/1920, δεν υιοθετεί την ανάγκη εκτίμησης του ύψους αυτών και

περεταίρω καμία σχετική πρόβλεψη δεν διενεργείται. Οι πρόσθετοι φόροι που θα προκύψουν από τον φορολογικό έλεγχο αναγνωρίζονται στον πίνακα διάθεσης των αποτελεσμάτων, όπως ακριβώς και ο τρέχον φόρος εισοδήματος, εφόσον ο φορολογικός έλεγχος ολοκληρωθεί και συνταχθεί το οριστικό φύλλο ελέγχου. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 37 οι πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις που θα προκύψουν από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους, για τις χρήσεις που μέχρι την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων παραμένουν φορολογικά ανέλεγκτες, θα πρέπει να εκτιμηθούν και να σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη, η οποία θα αναγνωρισθεί αφαιρετικά των καθαρών κερδών προ φόρων, στην κατάσταση των αποτελεσμάτων.

3.3.12 Κέρδη ανά μετοχή

Στην ελληνική πρακτική υπάρχει μεν πρόβλεψη για την αναφορά μεγεθών αναφορικά με τα κέρδη που αντιστοιχούν σε κάθε μετοχή σε κυκλοφορία, ωστόσο το ΔΛΠ33 επιβάλλει την αναφορά σαφώς λεπτομερέστερης πληροφόρησης. Συγκεκριμένα, η δημοσίευση κερδών ανά μετοχή επιβάλλεται σε όλες τις επιχειρήσεις με μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο και προβλέπει την παρουσίαση βασικών και μειωμένων κερδών ανά μετοχή στο τέλος της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης. Σε κάθε περίπτωση ο αριθμητής του σχετικού κλάσματος είναι τα καθαρά κέρδη ή ζημίες χρήσης και ο παρονομαστής του κλάσματος είναι το μέσο πλήθος των μετοχών σε κυκλοφορία.

3.3.13 Κρατικές επιχορηγήσεις

Όσον αφορά στην καταγραφή των εσόδων από κρατικές επιχορηγήσεις, η ελληνική πρακτική αρκείται στη δημιουργία του εσόδου για να επιτρέψει την καταγραφή του. Αντίθετα, το ΔΛΠ 20 προϋποθέτει αφενός τη βάσιμη εκτίμηση ότι το έσοδο θα εισπραχθεί στο μέλλον, αφετέρου τη βεβαιότητα ότι η επιχείρηση θα συμμορφωθεί με τις νομικές απαιτήσεις που απορρέουν από τη λήψη της επιχορήγησης.

Μία ακόμα σημαντική διαφορά αφορά στο λογιστικό χειρισμό των επιχορηγήσεων. Κατά την ελληνική πρακτική, το ποσό καταχωρείται σε λογαριασμό καθαρής θέσης από τον οποίο μεταφέρονται σταδιακά τα ποσά που καταγράφονται ως έσοδα χρήσης. Αντίθετα το ΔΛΠ 20 δίνει τη δυνατότητα δύο χειρισμών. Ο πρώτος χειρισμός είναι όμοιος με εκείνον της ελληνικής πρακτικής υπό τη διαφορά ότι το ποσό καταχωρείται σε μεταβατικό λογαριασμό παθητικού (και όχι σε λογαριασμό καθαρής θέσης). Ο δεύτερος χειρισμός αφορά μόνο στις επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων και

συνίσταται στην καταχώρηση του ποσού αφαιρετικά της αξίας κτήσης του περιουσιακού στοιχείου.

3.3.14 Έσοδα και έξοδα προηγούμενων χρήσεων

Τα ΔΠΧΑ δεν περιλαμβάνουν στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεων έσοδα και έξοδα προηγούμενων χρήσεων. Οι περιπτώσεις λαθών που έλαβαν χώρα σε προηγούμενες χρήσεις και διόρθωσή τους αντιμετωπίζονται ειδικά από το ΔΛΠ 8, το οποίο σε πολλές περιπτώσεις οδηγεί στην αναδιατύπωση των οικονομικών καταστάσεων. Συνεπώς, ένα έξοδο ή έσοδο προηγούμενης χρήσης, το οποίο δεν αναγνωρίστηκε στον χρόνο που έπρεπε, δεν λογιστικοποιείται στον χρόνο που αυτό γνωστοποιήθηκε αλλά στο χρόνο που έπρεπε αυτό να αναγνωρισθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ. Αυτό επιτυγχάνεται με την διόρθωση και αναδιατύπωση των προηγούμενων οικονομικών καταστάσεων.³²

Τα ΕΛΠ δεν προβλέπουν τίποτε σχετικό με την διόρθωση και αναδιατύπωση των οικονομικών καταστάσεων ενώ οι μεταβολές που διαπιστώνονται σε χρήσεις μεταγενέστερες από αυτές που αρχικά θα έπρεπε να αναγνωρισθούν λογιστικοποιούνται στα αποτελέσματα της χρήσεως που διαπιστώθηκαν, διορθώνοντας μέσω της κατάστασης των αποτελεσμάτων τα ίδια κεφάλαια.

3.3.15 Έκτακτα και ανόργανα έξοδα και έσοδα

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όλα τα έξοδα και έσοδα κατηγοριοποιούνται ως λειτουργικά και αντιμετωπίζονται ως αποτελέσματα της συνήθους δραστηριότητας της επιχείρησης. Η έννοια του «έκτακτου» δίνεται σε περιπτώσεις αποτελεσμάτων που προέρχονται από γεγονότα που βρίσκονται σαφώς εκτός της συνήθους δραστηριότητας της επιχείρησης και αποτελούν αντικείμενο γνωστοποίησης στις σημειώσεις. Τα ΕΛΠ δίνουν ιδιαίτερα έμφαση στα έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα, τα οποία και εμφανίζουν σε ειδικές γραμμές της κατάστασης των αποτελεσμάτων της χρήσεως.

³² Grant Thornton (2004), «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αναλυτική παρουσίαση»

4. Αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών

Κατά καιρούς έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές έρευνες για τις επιπτώσεις της εφαρμογής των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ στις εταιρείες. Στο παρόν κεφάλαιο θα αναφερθούν κάποιες από αυτές, καθώς και τα συμπεράσματα τους.

4.1 Έρευνες Grant Thornton (2006 & 2009)

Το 2006 η ελεγκτική εταιρεία Grant Thornton πραγματοποίησε έρευνα για τις επιπτώσεις των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ στις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών εταιρείες. Μέσω της έρευνας αυτής διαπιστώθηκε ότι τα ΔΛΠ επέφεραν σημαντικές μεταβολές στα χρηματοοικονομικά μεγέθη των εισηγμένων εταιρειών, οι οποίες ανταποκρίθηκαν στην πλειονότητα τους στις απαιτήσεις πληροφόρησης των ΔΛΠ.³³

Επίσης μόνο το 50,5% των εταιρειών η έκθεση ελέγχου χορηγείται με τη σύμφωνη γνώμη του Ορκωτού Ελεγκτή, χωρίς θέματα έμφασης ή εξαίρεσης. Προβλήματα εμφανίζονται σύμφωνα με την έρευνα στην επάρκεια γνωστοποιήσεων κάποιων προτύπων, χωρίς να είναι ικανά να αλλοιώσουν την θετική εικόνα.

Η ίδια ελεγκτική εταιρεία πραγματοποίησε αντίστοιχη έρευνα το 2009, με πηγή της έρευνας τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών για τη χρήση 2008. Η έρευνα στηρίχθηκε στην ανάλυση των χρηματοοικονομικών μεγεθών σε συνάρτηση με την εφαρμογή ορισμένων προτύπων που επηρέασαν την χρηματοοικονομική εικόνα των επιχειρήσεων.³⁴

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν συνεχή βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων γνωστοποιήσεων, καθώς και επαρκή εφαρμογή των προτύπων. Επίσης θετικά συμπεράσματα προέκυψαν από γεγονότα όπως:

- Το αυξημένο ποσό των μειώσεων που διενήργησαν οι επιχειρήσεις στην ήδη σχηματισθείσα υπεραξία,
- Η βελτίωση της ποιότητας και πληρότητας των γνωστοποιήσεων αναφορικά με τους κινδύνους,
- Η αύξηση των προβλέψεων που σχηματίστηκαν

³³ Grant Thornton (2006), «Αποτελέσματα έρευνας 2006 για τις επιπτώσεις εφαρμογής των ΔΠΧΠ στις εισηγμένες στο ΧΑ επιχειρήσεις»

³⁴ Grant Thornton (2009), «Αποτελέσματα έρευνας 2009 για τις επιπτώσεις εφαρμογής των ΔΠΧΠ στις εισηγμένες στο ΧΑ επιχειρήσεις»

- Η αύξηση του αριθμού των εταιρειών που κατέχουν επενδύσεις σε ακίνητα και τις αποτιμούν στην εύλογη τους αξία.

Όμως κάποιες αδυναμίες σύμφωνα με την έρευνα, συνεχίζουν να υφίστανται όπως είναι η παροχή πληροφόρησης για τον έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας και η αναγνώριση άυλων στοιχείων ενεργητικού κατά την απόκτηση επιχειρήσεων.

Επίσης σε σχέση με την έρευνα τους 2006, παρουσιάζεται σημαντική αύξηση (80% έναντι 50,5% το 2006) του αριθμού των εταιρειών στις οποίες χορηγήθηκε έκθεση ελέγχου με σύμφωνη γνώμη.

Ένα ακόμη συμπέρασμα που προέκυψε από την έρευνα είναι ότι τυχόν ανεπάρκεια γνωστοποιήσεων δεν αξιολογείται ως μη εφαρμογή προτύπου και δεν οδηγεί στη χορήγηση διαφοροποιημένων εκθέσεων ελέγχου από τους ελεγκτές. Τέλος η έρευνα καταλήγει στην διαπίστωση ότι με τη πάροδο του χρόνου οι επιχειρήσεις εξοικειώνονται ολοένα και περισσότερο με το περιεχόμενο των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ.

4.2 Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (2006)

Το 2006 η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς πραγματοποίησε μελέτη για την επίπτωση της εφαρμογής των ΔΛΠ στις εισηγμένες εταιρείες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε χρησιμοποιώντας τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή εφόσον δεν υπήρχε υποχρέωση κατάρτισης, τις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις των αντίστοιχων εταιρειών.³⁵

Η μελέτη απέδειξε ότι η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, εκτός από τα πρωτοφανή οφέλη που η εφαρμογή ενός σύγχρονου επιστημονικά και διεθνώς αναγνωρισμένου πλαισίου κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων επέφερε στις εισηγμένες εταιρείες, έδωσε την ευκαιρία στις επιχειρήσεις να εξυγιάνουν τις οικονομικές τους καταστάσεις και να απαλλαγούν από ανορθόδοξες πρακτικές του παρελθόντος.

Η εφαρμογή των νέων προτύπων και η χρήση της αναβαλλόμενης φορολογίας, διαχώρισε τις λογιστικές καταστάσεις από τις φορολογικές, που ως στόχο έχουν τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης. Επίσης η εφαρμογή των νέων προτύπων και η έμφαση που δόθηκε στην παροχή Εκθέσεων Ελέγχου χωρίς εξαιρέσεις, ώθησε τις

³⁵ Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (2006), «Μελέτη Επιπτώσεων Εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στις Οικονομικές Καταστάσεις των Εισηγμένων στο ΧΑ Εταιρειών»

εταιρίες να οριστικοποιήσουν τις παρατηρήσεις που μέχρι και το 2004 εμφάνιζαν στα πιστοποιητικά ελέγχου των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών τους, απαλλάσσοντας έτσι το ενεργητικό τους από απαξιωμένα περιουσιακά στοιχεία και απαιτήσεις.

Η συγκεκριμένη έρευνα, όπως και οι προηγούμενες, καταλήγει στο γεγονός ότι η συνολική επίπτωση από τη μετάβαση στα ΔΠΧΠ, στην καθαρή θέση και τα αποτελέσματα για το 2004 ήταν κατά μέσο όρο θετική.

4.3 Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (2009)

Το 2009 δημοσιεύθηκε έρευνα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών σχετικά με την εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ στην Ελλάδα, με σκοπό την συγκέντρωση των απόψεων 340 ορκωτών ελεγκτών και οικονομικών διευθυντών εισηγμένων εταιρειών στο ΧΑ αναφορικά με τις επιπτώσεις και τα προβλήματα από την εφαρμογή των ΔΛΠ.³⁶

Σύμφωνα με την έρευνα, τα ΔΛΠ υπερέχουν σαφώς των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων σε μια σειρά κριτήρια, ωστόσο η εφαρμογή τους συνοδεύτηκε από αρκετά προβλήματα, όπως έλλειψη επαρκούς καθοδήγησης, ανεπάρκεια καταρτισμένων λογιστών και ελεγκτών, έλλειψη ομοιομορφίας στην εφαρμογή και σημαντικά περιθώρια δημιουργικής λογιστικής.

Περαιτέρω το θεσμικό και το νομοθετικό περιβάλλον δεν έχουν εναρμονιστεί πλήρως για την εφαρμογή των ΔΛΠ. Ιδιαίτερα οι φορολογικές ρυθμίσεις για την εφαρμογή των ΔΛΠ στερούνται πληρότητας και απλότητας, ενώ αφήνουν περιθώρια αμφισβητήσεων εκ μέρους των φορολογικών οργάνων.

Ιδιαίτερα τονίζεται η γενικευμένη απαίτηση για εκσυγχρονισμό των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων για μη εισηγμένες επιχειρήσεις, στην κατεύθυνση απόλυτης των αδικαιολόγητων διαφορών με τα ΔΛΠ. Η παράλληλη λειτουργία δύο σημαντικά διαφορετικών λογιστικών μοντέλων κρίνεται ότι δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων.

Η έρευνα εντοπίζει θετικές επιπτώσεις στο εσωτερικό των επιχειρήσεων καθώς τα ΔΛΠ θεωρείται ότι παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση για τη λήψη αποφάσεων και

³⁶Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (2009), «Η εφαρμογή των ΔΛΠ στην Ελλάδα», Το Βήμα (tonima.gr), Ιανουάριος 2009

αναδεικνύουν κινδύνους και άλλα σημαντικά θέματα, διευκολύνουν τη διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων και βελτιώνουν την πιστοληπτική τους ικανότητα.

Τέλος, οι ελεγκτές εκφράζουν τη γνώμη ότι η διενέργεια ποιοτικού ελέγχου επί του έργου τους μπορεί να συντελέσει στη βελτίωση της αξιοπιστίας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης αλλά και στην προστασία του κύρους του επαγγέλματος.

4.4 Ioannis Tsalavoutas, Paul Andre και Lisa Evans (2006)

Το 2006 οι Ioannis Tsalavoutas et al., πραγματοποίησαν έρευνα (δημοσίευση το 2010) με στόχο να διερευνήσουν την επίδραση της μετάβασης στα Διεθνή Χρηματοοικονομικά Αναφορά Πρότυπα (ΔΠΧΠ) στις οικονομικές καταστάσεις 238 ελληνικών εισηγμένων εταιρειών, με έμφαση στο καθαρό κέρδος, στα ίδια κεφάλαια, στην μόχλευση και ρευστότητα.³⁷

Η έρευνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εφαρμογή των ΔΠΧΠ πράγματι έχει σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση των οντοτήτων, καθώς και στη μόχλευση και ρευστότητα, των ελληνικών εισηγμένων εταιρειών. Κατά μέσο όρο, οι επιπτώσεις στα ίδια κεφάλαια των μετόχων και των καθαρών εσόδων ήταν θετική. Όσον αφορά την μόχλευση και ρευστότητα, η επίδραση ήταν αρνητική.

Όσον αφορά στα ίδια κεφάλαια, τα ευρήματα δεν υποστηρίζουν την άποψη ότι τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα είναι πιο συντηρητικά από τα ΔΠΧΠ που έχουν εφαρμοστεί (de facto), στο πλαίσιο αυτό της μετάβασης. Τέλος, η έρευνα ανέδειξε το υψηλό επίπεδο της μη γνωστοποίησης κάποιων προτύπων.

Το 2009 οι Ioannis Tsalavoutas et al., προχώρησαν σε νέα έρευνα για την εξακρίβωση της αλλαγής των λογιστικών μεγεθών μετά την μεταβολή των προτύπων. Τα ευρήματα της έρευνας υποδηλώνουν ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική αλλαγή στην λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων και τα καθαρά κέρδη μετά φόρων και μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ.^{38,39}

³⁷ Ioannis Tsalavoutas, Paul Andre, Lisa Evans, « Transition to IFRS and value relevance in a small but developed market: A look at Greek evidence»

³⁸ Ioannis Tsalavoutas, Paul André, Lisa Evans, «The transition to IFRS and the value relevance of financial statements in Greece», *The British Accounting Review* 44

³⁹ Ioannis Tsalavoutas, Lisa Evans, «Transition to IFRS in Greece: financial statement effects and auditor size», *Managerial Auditing Journal*, Vol. 25

4.5 Bellas, Toudas και Papadatos (2005)

Μια ακόμα έρευνα που αφορά τις επιπτώσεις της πρώτης εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων είναι αυτή των Bellas et al.,(2005). Σκοπός της έρευνας ήταν η εκτίμηση των επιπτώσεων της μετάβασης από ΕΛΠ σε ΔΛΠ των εισηγμένων εταιρειών.⁴⁰

Η έρευνα έδειξε ότι τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, τα πάγια περιουσιακά στοιχεία και οι συνολικές υποχρεώσεις σημείωσαν εξαιρετικά υψηλότερες τιμές με την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Ακόμα, παρατηρήθηκε ότι τα ΕΛΠ είναι πιο συντηρητικά από τα ΔΛΠ και ότι τα δεύτερα δίνουν βάρος στις πραγματικές αξίες.

Επιπροσθέτως, η πραγματική αξία αναδεικνύεται και παίζει σημαντικότερο παράγοντα με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, σε σχέση με τα Ελληνικά, σε αντίθεση με το καθαρό εισόδημά μετά φόρων.

4.6 Ballas, Koutela και Tzovas (2008)

Το 2008 οι Ballas et al.,πραγματοποίησαν έρευνα σε 100 κορυφαίες ελληνικές επιχειρήσεις με σκοπό την εξέταση της καταλληλότητας των ΔΠΧΠ στις αναδυόμενες αγορές, με ιδιαίτερη αναφορά στην περίπτωση της Ελλάδας. Οι ερευνητές χρησιμοποίησαν ερωτηματολόγια, τα οποία και έστειλαν στα στελέχη των επιχειρήσεων.⁴¹

Οι απαντήσεις δείχνουν ότι παρά τις δυσκολίες και τα έξοδα που συνδέονται με τη μετάβαση στα ΔΠΧΠ, φαίνεται να υπάρχει μια θετική στάση απέναντι στα ΔΠΧΠ . Κατά μέσο όρο, τα στελέχη πιστεύουν ότι η ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης έχει βελτιωθεί, καθιστώντας την πρόσβαση στις χρηματοπιστωτικές αγορές ευκολότερη.

Επίσης από την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, οι επιχειρήσεις πιστεύουν ότι υπήρξε μια αύξηση στις λογιστικές δραστηριότητες, δεδομένου ότι η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων είναι χρονοβόρα λόγω του όγκου των πληροφοριών που

⁴⁰ Bellas Athanasios, Toudas Kanellos, Papadatos Konstantinos (2005), «What International Accounting Standards (IAS) bring about to the financial statements of Greek Listed Companies? The case of the Athens Stock Exchange», University of Patras

⁴¹ Ballas, Despina Skoutela, Christos A. Tzovas(2010), « The relevance of IFRS to an emerging market: evidence from Greece», Managerial Finance, Vol. 36

απαιτούνται. Ακόμα πιστεύουν ότι η σύγκλιση των εθνικών προτύπων με τα ΔΠΧΠ θα μπορούσε να αποδειχθεί επωφελής για το οικονομικό περιβάλλον των επιχειρήσεων.

Τέλος οι επιχειρήσεις πιστεύουν ότι το επόμενο βήμα πρέπει να είναι η πλήρης εφαρμογή των ΔΠΧΠ από όλες τις εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που δεν είναι εισηγμένες, αλλά μέσα από ένα καθορισμένο σύστημα, έτσι ώστε τα οφέλη από την ενιαία παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων να γίνει εμφανής.

4.7 Dimitropoulos, Asteriou, Kousenidis και Leventis (2013)

Οι Dimitropoulos, Asteriou, Kousenidis και Leventis το 2013 διενήργησαν έρευνα, η οποία εξετάζει τον αντίκτυπο της εφαρμογής των ΔΠΧΑ σχετικά με την ποιότητα των λογιστικών πληροφοριών εντός της Ελληνικής πραγματικότητας. Χρησιμοποίησαν ένα δείγμα 101 εταιρειών που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ) για χρονικό διάστημα οκτώ ετών (2001-2008).⁴²

Μετά τον έλεγχο των συγκεκριμένων εταιρειών οι ερευνητές κατέληξαν σε συμπεράσματα, όπως ότι η εισαγωγή των ΔΠΧΠ συνέβαλε στην έγκαιρη (γρηγορότερη) αναγνώριση των ζημιών. Επιπλέον, τα ευρήματα τους τεκμηριώνουν ότι η ποιότητα του ελέγχου μιας επιχείρησης συμπληρώνει την ευεργετική επίδραση των ΔΠΧΠ, δεδομένου ότι οι εταιρείες που ελέγχθηκαν από τις μεγάλες ελεγκτικές εταιρείες εμφανίζουν υψηλότερα επίπεδα λογιστικής ποιότητας σε σύγκριση με τις υπόλοιπες.

Επίσης οδηγήθηκαν στο συμπέρασμα ότι η πληροφόρηση που προέρχεται από τις οικονομικές καταστάσεις που έχουν συνταχθεί κατά ΔΛΠ/ΔΠΧΠ, είναι περισσότερο αξιόπιστη και με μεγαλύτερη διαφάνεια σε σχέση με τα ΕΛΠ.

4.8 Apostolou και Dimitras

Η μελέτη των Apostolou και Dimitras εξετάζει τις διαφορές στις χρηματοοικονομικές πληροφορίες που προκύπτουν με τη μορφή αριθμοδεικτών, και προέρχονται από τις οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών οι οποίες συντάχθηκαν σύμφωνα με τα ΕΛΠ και σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ.⁴³

⁴² Panagiotis E. Dimitropoulos, Dimitrios Asteriou, Dimitrios Kousenidis, Stergios Leventis(2013), «The impact of IFRS on accounting quality: Evidence from Greece», *Advances in Accounting* Volume 29, Issue 1

⁴³ Apostolou, Apostolos K., and Dimitras, I. Augoustinos (2009), «Financial decision making and the adoption of IFRSs: Evidence from Greek listed firms», *Spoudai*, v. 59, no. 1-2

Το δείγμα που χρησιμοποιείται, περιλαμβάνει όλες τις μεταποιητικές επιχειρήσεις που διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 2005. Οι λογιστές και οι ελεγκτές, κατά τη διάρκεια της εργασίας τους για την προετοιμασία και σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, κατά τη μετάβαση από τα ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα στα ΔΠΧΠ το έτος 2005, εντόπισαν σημαντικές διαφορές στα ακόλουθα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των ελληνικών επιχειρήσεων: περιουσιακά στοιχεία, άυλα περιουσιακά στοιχεία, φορολογία, επενδύσεις / επιδοτήσεις, συνδεδεμένες εταιρείες, προβλέψεις κτλ.

Αυτές οι διαφορές επηρεάζουν το σύνολο του Ενεργητικού και του Παθητικού, καθώς και τους λογαριασμούς κερδών και ζημιών και τέλος την Καθαρή Θέση των εταιρειών. Οι μεταβολές στα λογιστικά πρότυπα μπορούν να οδηγήσουν σε διαφορετικές τιμές για τους αριθμοδείκτες, και επομένως σε διαφορετικές πληροφορίες και, ενδεχομένως, σε διαφορετικές αποφάσεις.

4.9 George Iatridis και Sotiris Rouvolis (2010)

Οι Iatridis και Rouvolis διενήργησαν έρευνα για τις επιπτώσεις της μετάβασης από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα στα ΔΠΧΠ σχετικά με τα οικονομικά αποτελέσματα των ελληνικών εισηγμένων επιχειρήσεων.⁴⁴

Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι επιπτώσεις από την εφαρμογή των ΔΠΧΠ το 2005, ήταν δυσμενείς από την άποψη της κερδοφορίας και ρευστότητας. Το 2006, οι επιχειρήσεις ανέφεραν καλύτερα μέτρα οικονομικής επίδοσης σχετικά με την κερδοφορία και τις μελλοντικές προοπτικές ανάπτυξης, ίσως επειδή εξοικειώθηκαν με τα ΔΠΧΠ.

Τέλος σύμφωνα με την έρευνα, η εφαρμογή των ΔΠΧΠ παρέχει μεγαλύτερη αξία κατά το δεύτερο έτος της υιοθεσίας τους σε σύγκριση με το πρώτο έτος. Κατά το δεύτερο έτος της υιοθεσίας, η φύση και οι απαιτήσεις των ΔΠΧΠ θα είναι σαφέστερη, ενώ οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων θα είναι πιο εξοικειωμένοι με την εφαρμογή των ΔΠΧΠ.

⁴⁴ George Iatridis, Sotiris Rouvolis (2010), «The post-adoption effects of the implementation of International Financial Reporting Standards in Greece», Journal of International Accounting, Auditing and Taxation Volume 19, Issue 1

4.10 Συμπεράσματα

Οι παραπάνω έρευνες καταλήγουν στο συμπέρασμα πως η μεταβολή των προτύπων και η εφαρμογή των ΔΛΠ στην ελληνική λογιστική πραγματικότητα συνέβαλλαν στην διαφάνεια των οικονομικών καταστάσεων, αλλά και στην βελτίωση της συγκρισιμότητας των οντοτήτων μεταξύ τους.

Επίσης, οι μελετητές παρατήρησαν πως οι μεταβολές των χρηματοοικονομικών μεγεθών, που προκλήθηκαν από την αλλαγή των προτύπων, είχαν κατά μέσο όρο θετική επίδραση στα Ίδια Κεφάλαια και στα κέρδη των εισηγμένων εταιρειών. Τα μεγέθη στα οποία εντοπίζονται οι σημαντικότερες διαφορές είναι τα πάγια στοιχεία, άυλα στοιχεία, φορολογία, επιχορηγήσεις, προβλέψεις κτλ.

Κάποιοι ερευνητές υποστηρίζουν ότι τα ΔΠΧΠ βελτιώνουν την αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, περιορίζοντας την κερδοσκοπική διοικητική διακριτική ευχέρεια (Ashbaugh και Pincus 2001, Barth et al.,(2008), Ewert και Wagenhofer 2005).^{45,46,47}

Η αντίθετη άποψη είναι ότι η ευελιξία των ΔΠΧΠ και η χαλαρή εφαρμογή τους θα μπορούσε να παράσχει μεγαλύτερες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις να διαχειρίζονται τα κέρδη τους (Burgsthaler et al.,(2006), Ball et al.,(2003), Street και Gray 2002, Cairns, 1999, Breeden, 1994).^{48,49}

Αρκετές έρευνες αναφέρουν σαν βασικό μειονέκτημα της εφαρμογής των ΔΛΠ, την ποιότητα των παρεχόμενων γνωστοποιήσεων. Πλέον, όμως οι παρεχόμενες γνωστοποιήσεις από τις εταιρείες είναι επαρκείς και η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων είναι πλήρης.

⁴⁵ Ashbaugh, H., & Pincus, M. (2001), «Domestic accounting standards, international accounting standards and the predictability of earnings», *Journal of Accounting Research*, 39

⁴⁶ Barth, M. E., Landsman, W. R., & Lang, M. H. (2008) «International accounting standards», and accounting quality. *Journal of Accounting Research*, 43, 467–498.

⁴⁷ Ewert, R., & Wagenhofer, A. (2005), «Economic effects of tightening accounting standards to restrict earnings management», *The Accounting Review*, 43

⁴⁸ Burgsthaler, D., Hail, L., & Leuz, C. (2006), «The importance of reporting incentives: Earnings management in European private and public firm», *The Accounting Review*, 81

⁴⁹ Street, D. L., & Gray, S. J. (2002), «Factors influencing the extent of corporate compliance with International Accounting Standards: Summary of a research monograph», *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 11

5. Ο Κλάδος «Τρόφιμα & Ποτά»

Το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών στις 22 Δεκεμβρίου 2005 ανακοινώνει την κατάταξη των εταιριών σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, σύμφωνα με το μοντέλο κλαδικής κατάταξης Industry Classification Benchmark (ICB), σε συνέχεια της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2005 για την εφαρμογή του μοντέλου από τις 2 Ιανουαρίου 2006. Με αυτό τον τρόπο δημιουργήθηκαν 17 υπερ-κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας, ενώ σήμερα ο αριθμός αυτός έχει αυξηθεί σε 19.

Η οικονομική δραστηριότητα μιας εταιρείας προσδιορίζεται από την πηγή των εσόδων της ή από την πηγή από την οποία προέρχεται το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων. Το μοντέλο δίνει την δυνατότητα κατάταξης των εταιριών σύμφωνα με χρήση του τελικού προϊόντος ή με την διαδικασία που χρησιμοποιείται για την παραγωγή του. Η κύρια πηγή πληροφόρησης για την κατάταξη των εταιριών είναι οι πιο πρόσφατες οικονομικές καταστάσεις τους.

Ο κλάδος τρόφιμα και ποτά αποτελεί ένα από τους μεγαλύτερους κλάδους της οικονομίας, καθώς και έναν από τους δυναμικότερους και ταχύτερα αναπτυσσόμενους κλάδους της ελληνικής οικονομίας. Η βιομηχανία τροφίμων και ποτών καλύπτει περίπου το 25% του κύκλου εργασιών, το 25% των συνολικών κεφαλαίων του συνόλου του μεταποιητικού τομέα και παράγει το 24% της συνολικής προστιθέμενης αξίας.

Η εγχώρια βιομηχανία τροφίμων καλύπτει σχεδόν το 1/5 (18,9%) του συνόλου των επιχειρήσεων της ελληνικής μεταποίησης, γεγονός που την κατατάσσει πρώτη ανάμεσα στους κλάδους της μεταποίησης, ακολουθούμενη από τα Μεταλλικά προϊόντα (15%) και τα Είδη ένδυσης (13%). Ταυτόχρονα, συνιστά και το μεγαλύτερο εργοδότη της εγχώριας μεταποίησης, αφού σε αυτήν απασχολείται επίσης το 1/5 (20,3%) του συνόλου των απασχολουμένων (12% τα Μεταλλικά προϊόντα και 7,4% τα Είδη ένδυσης).

Οι εταιρείες τροφίμων και ποτών αποτελούν τους βασικότερους εξαγωγείς της χώρας καθώς χώρες όπως οι Η.Π.Α., Ισπανία, Ιταλία και Γερμανία αποτελούν βασικές αγορές για τα ελληνικά προϊόντα. Ο ρόλος των εταιριών που ασχολούνται με τρόφιμα και ποτά, είναι σημαντικός για την ελληνική οικονομία και αυτό γιατί αυτές οι εταιρείες συνιστούν την κινητήρια δύναμη της ελληνικής μεταποίησης και μια δυναμική και ανταγωνιστική βιομηχανία με σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα.

Λόγω της οικονομικής κρίσης, ο κλάδος των τροφίμων και ποτών υπέστη ισχυρό πλήγμα όπως εξάλλου και οι υπόλοιποι κλάδοι της οικονομίας, σε θέματα πωλήσεων, επενδύσεων, απασχόλησης και ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας.

5.1 Εξεταζόμενες Εταιρείες - Μεθοδολογία

Η μετάβαση και η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων επέφεραν κάποιες αλλαγές στην παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, καθώς και επιπτώσεις στα λογιστικά μεγέθη των εταιρειών. Η παρούσα εργασία έχει σκοπό να αναδείξει τις επιπτώσεις της μετάβασης στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα από τα Ελληνικά Πρότυπα των εισηγμένων εταιρειών που ανήκουν στον κλάδο «Τρόφιμα και Ποτά» του χρηματιστηρίου. Η εργασία επικεντρώνεται στις μεταβολές που επήλθαν λόγω της εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στην Καθαρή Θέση των εταιρειών, στα αποτελέσματα χρήσης, καθώς και σε ορισμένους αριθμοδείκτες αποδοτικότητας και οικονομικής μόχλευσης.

Η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ το 2005 επέφερε σημαντικές αλλαγές στα λογιστικά μεγέθη των εταιρειών. Οι οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών (το 2005) έχουν συνταχθεί για πρώτη φορά σύμφωνα με τα υιοθετημένα από την Ευρωπαϊκή Ένωση «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης», με την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 1 «Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης».

Τα στοιχεία που θα αναλυθούν στην συνέχεια συλλέχθηκαν από τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις και γνωστοποιήσεις των 27 εταιρειών, οι οποίες το 2005 είχαν μετοχικούς τίτλους εισηγμένους στο Χρηματιστήριο Αθηνών και ανήκαν στον υπερ-κλάδο «Τρόφιμα και Ποτά».

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε χρησιμοποιώντας τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή εφόσον δεν υπήρχε υποχρέωση κατάρτισης, τις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις των αντίστοιχων εταιρειών.

Οι εξεταζόμενες εταιρείες είναι οι κάτωθι:

1. COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.
2. ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
3. INTERFISH ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.
4. KEGO Α.Ε.

5. ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε.
6. ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε.
7. ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.
8. ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε.
9. ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε.
10. ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.
11. ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.
12. ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ Α.Β.Ε.Ε.
13. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε
14. Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε.
15. ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε
16. ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε.
17. ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
18. ΚΡΙ ΚΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ
19. ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.
20. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO)
21. ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.
22. ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.
23. ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.
24. Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.
25. ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Β.Ε.Ε.
26. ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.
27. ΥΙΟΙ Ε.ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Α.Ε.

Οι εταιρείες που εξετάσθηκαν έχουν τη νομική μορφή της Ανώνυμης Εταιρείας και μετοχές τους είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 2005, οπότε και έλαβε χώρα η πρώτη υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΑ από τις εταιρείες αυτές.

Η εργασία έχει σκοπό να αναδείξει τις μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων και των αποτελεσμάτων χρήσης που επήλθαν από την αλλαγή των εφαρμοσμένων προτύπων. Επίσης θα αναλυθούν οι σημαντικότερες από τις επιδράσεις συγκεκριμένων λογιστικών θεμάτων και τρόπων αντιμετώπισης τους, όπως είναι οι κρατικές επιχορηγήσεις, οι αποσβέσεις των ενσώματων ακινητοποιήσεων και η αναβαλλόμενη φορολογία. Τέλος θα αναλυθούν οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων

(ROE), αποδοτικότητα Ενεργητικού (ROA) και τέλος ο αριθμοδείκτης οικονομικής μόχλευσης.

Στην παρούσα εργασία θα αναλυθούν οι κυριότερες προσαρμογές που επηρέασαν τόσο την Καθαρή Θέση των εταιρειών του κλάδου, καθώς και τα αποτελέσματα χρήσης αυτών. Τα στοιχεία των προσαρμογών αυτών εντοπίστηκαν σε κατάλληλους πίνακες ή γνωστοποιήσεις των ετήσιων οικονομικών στοιχείων των εταιρειών (για το έτος 2005).

Οι κύριες προσαρμογές που κρίθηκαν αναγκαίες αφορούν την άμεση απόσβεση διαφόρων εξόδων, που είχαν κεφαλαιοποιηθεί στο παρελθόν και αποσβένοντο τμηματικά, την προσαρμογή των συντελεστών απόσβεσης των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων, ώστε να αντικατοπτρίζουν την ωφέλιμη ζωή τους, την λογιστική αναγνώριση των υποχρεώσεων της Εταιρείας ή του Ομίλου προς τους εργαζόμενους, σε σχέση με τη μελλοντική καταβολή παροχών ανάλογα με το χρόνο της προϋπηρεσίας του καθενός, την μεταφορά των «μη δεδουλευμένων» κρατικών επιχορηγήσεων από τα ίδια κεφάλαια στις υποχρεώσεις και της απεικόνισής τους ως εσόδων επομένων χρήσεων, την προσαρμογή της αξίας των επενδύσεων και της λογιστικής αναγνώρισης των επιπτώσεων της ετεροχρονισμένης φορολογίας, δηλαδή των φόρων εισοδήματος που θα καταβληθούν ή θα ανακτηθούν μελλοντικά σε σχέση με έσοδα ή έξοδα που ήδη αναγνωρίστηκαν λογιστικά ή, αντίστροφα, σε σχέση με έσοδα ή έξοδα που φορολογήθηκαν ή εκπέσθηκαν ήδη, δεν αφορούν την τρέχουσα ή προηγούμενες χρήσεις και συνεπώς, θα αναγνωρισθούν λογιστικά στο μέλλον.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία επιχειρείται η αποτίμηση της μεταβολής των προτύπων, η επίδραση της μεταβολής αυτής στην Καθαρή Θέση και στα αποτελέσματα χρήσης, καθώς και στους αριθμοδείκτες αποδοτικότητας και οικονομικής μόχλευσης των 27 εταιρειών του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά». Η συλλογή των στοιχείων βασίστηκε στα ετήσιες οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών που διατίθενται στην ιστοσελίδα του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών.

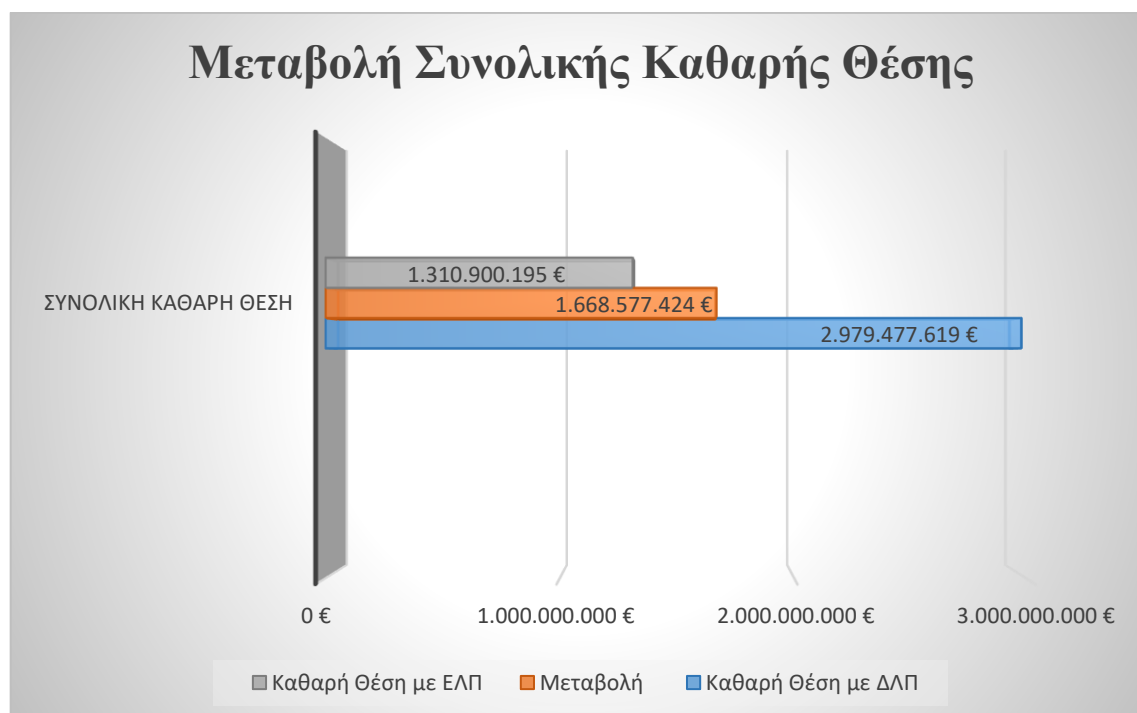
6. Εμπειρική Ανάλυση

Στο παρόν κεφάλαιο επιχειρείται η αποτίμηση της επίδρασης που είχε η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στις 27 εταιρείες του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά». Θα αναλυθεί η μεταβολή της Καθαρής Θέσης των εταιρειών, οι παράγοντες που προκαλούν την μεταβολή αυτή και τέλος η μεταβολή των αποτελεσμάτων χρήσης των εταιρειών ώστε να εξαχθούν τα κατάλληλα συμπεράσματα.

6.1 Καθαρή Θέση εταιρειών

Το σύνολο της καθαρής θέσης (έναρξης περιόδου, δηλαδή 1/1/2005) των 27 εξεταζόμενων εταιρειών του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά», που είχε σχηματιστεί σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, ήταν 1.310.900.195 €. Η καθαρή θέση σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και μετά τις απαραίτητες αναπροσαρμογές ήταν 2.979.477.619 €. Επομένως η συνολική επίδραση που είχε η μετάβαση και εφαρμογή των ΔΛΠ στις εταιρείες του κλάδου ήταν 1.668.577.424 €. Αυτό μας δείχνει μια αύξηση της Καθαρής Θέσης κατά 127%.

Διάγραμμα 1. Μεταβολή Συνολικής Καθαρής Θέσης

Η συνολική επίδραση στην συνολική Καθαρή Θέση μπορεί να φαντάζει σημαντική και αρκετά μεγάλη, όμως αυτό δεν είναι απόλυτα ακριβές. Πιο συγκεκριμένα, η εταιρεία COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε. εμφάνισε συνολική μεταβολή Καθαρής Θέσης 1.703.100.000€. Αυτό το τεράστιο ποσό οφείλεται κατά

κύριο λόγο στην διαφορά που προκύπτει από την διαφορετική λογιστική μεταχείριση των ασώματων ακινητοποιήσεων (υπεραξία – goodwill).

Τον Μάρτιο του 2004, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), εξέδωσε το ΔΠΧΠ 3, “Επιχειρηματικές Συνενώσεις” (Business Combinations), και αναθεώρησε τα ΔΛΠ 36, “Απομείωση Στοιχείων Ενεργητικού” (Impairment of Assets) και ΔΛΠ 38, “Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού” (Intangible Assets). Η κύρια επίδραση στον Όμιλο είναι ότι η απόσβεση της υπεραξίας και των άυλων στοιχείων ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή σταμάτησε. Αντί αυτού, τα στοιχεία ενεργητικού ελέγχονται για απομείωση σε ετήσια βάση ή συχνότερα εάν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδεικνύουν μια πιθανή απομείωση. Η Coca-Cola Τρία Έψιλον έχει εφαρμόσει το ΔΠΧΠ 3 και τις αναθεωρημένες προβλέψεις των ΔΛΠ 36 και ΔΛΠ 38.

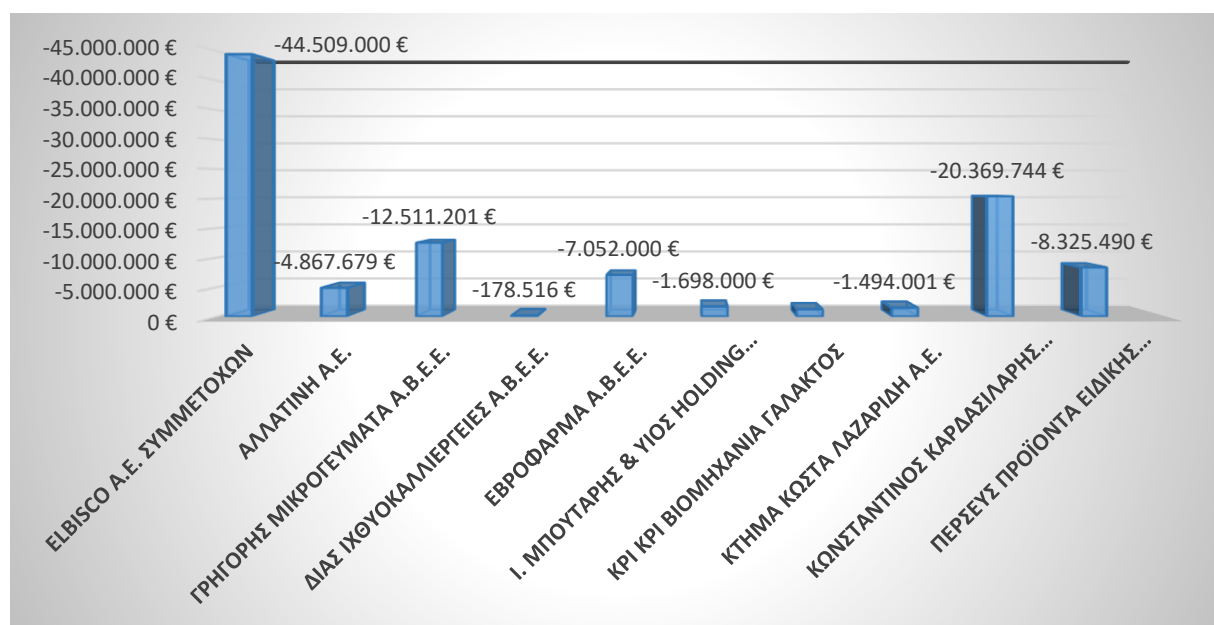
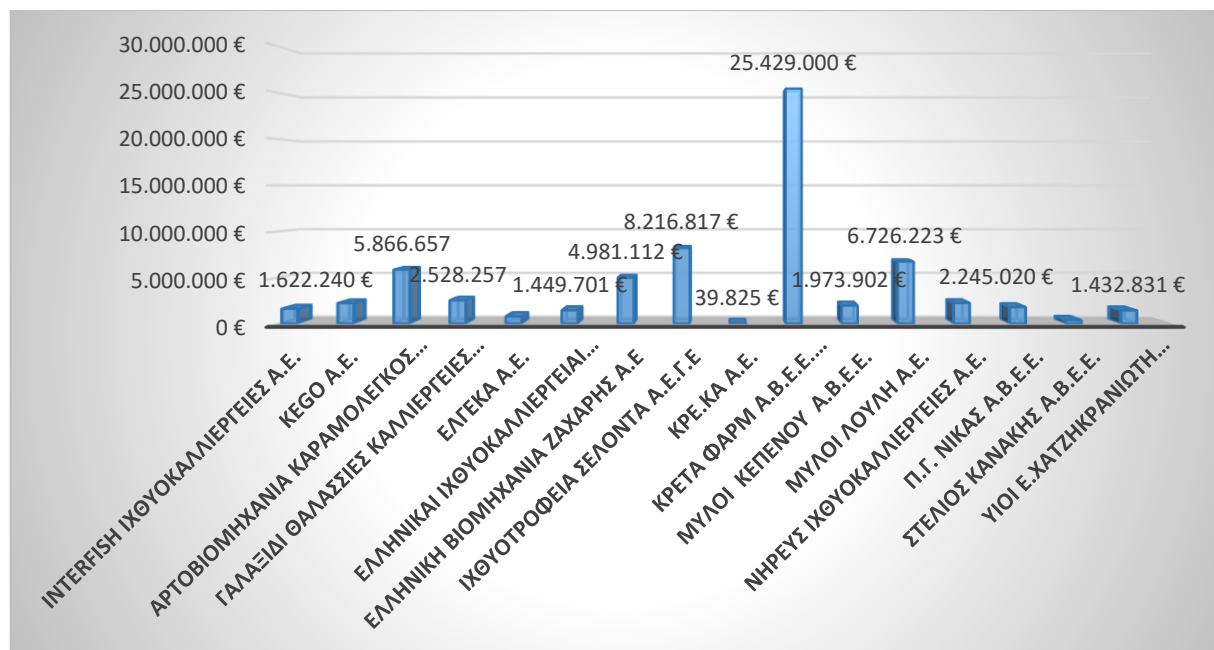
Εάν δεν λαμβάναμε υπόψιν μας την Coca-Cola Τρία Έψιλον στο μέγεθος του πληθυσμού μας, τότε τα συνολικά μεγέθη θα άλλαζαν. Πιο συγκεκριμένα, η συνολική Καθαρή Θέση σύμφωνα με τα ΕΛΠ θα ήταν 1.033.700.195 €, η συνολική μεταβολή θα ήταν της τάξεως των -34.522.576 €, επομένως η συνολική Καθαρή Θέση σύμφωνα με τα ΔΛΠ θα ήταν 999.177.619 €. Παρατηρούμε δηλαδή μια μείωση της Καθαρής Θέσης κατά 3.3%.

Έτσι εάν εξαιρέσουμε την Coca-Cola Τρία Έψιλον, παρατηρούμε ότι η συνολική επίδραση που έχει η μεταβολή των λογιστικών προτύπων στα ίδια κεφάλαια του κλάδου δεν είναι (συνολικά) σημαντική, γεγονός που υποδεικνύεται και στο παρακάτω διάγραμμα. Η μείωση της Καθαρής Θέσης κατά ποσοστό 3.3% δεν θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική. Σύμφωνα με τον πίνακα 5 του Παραρτήματος υπήρχαν και θετικές αλλά και αρνητικές επιπτώσεις της εφαρμογής των ΔΛΠ στην Καθαρή Θέση των εταιρειών.

Οι εταιρείες με τις θετικότερες μεταβολές της Καθαρής Θέσης τους είναι η Coca-Cola Τρία Έψιλον με 1.703.100.000€ όπως προαναφέρθηκε, η Κρέτα Φαρμ με 25.429.000€ και η Ιχθυοτροφεία Σελόντα με 8.216.817€. Ως προς το ποσοστό θετικής μεταβολής της Καθαρής Θέσης η Coca-Cola Τρία Έψιλον είναι πρώτη στην λίστα με 614%, ενώ η Κρέτα Φαρμ δεύτερη με 51.5%. Το ποσοστό της Κρέτα Φαρμ, οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αναγνώριση διαφορών από την εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Π. στα ενσώματα/ασώματα πάγια.

Τέλος η εταιρεία Γαλαξίδι Θαλάσσιες Καλλιέργειες Α.Ε. παρουσίασε αύξηση της Καθαρής της Θέσης λόγω μεταβολής των προτύπων κατά 33.3%, δηλαδή από 7.580.513€ σε 10.108.771€ .

Διάγραμμα 2. Μεταβολή Καθαρής Θέσης εταιρειών (εξαιρουμένης Coca-Cola Τρία Έψιλον)

Οι εταιρείες με τις αρνητικότερες μεταβολές της Καθαρής Θέσης είναι η εταιρεία Γρηγόρης Μικρογεύματα Α.Β.Ε.Ε. με -12.511.201€, η οποία είχε Καθαρή Θέση με ΕΛΠ 14.723.67€, ενώ με ΔΛΠ 2.212.666€, ήτοι μείωση ποσοστού 84.9%.

Το ιδιαίτερα σημαντικό αυτό ποσοστό οφείλεται κατά κύριο λόγο στη διαγραφή του κέρδους από τη σύμβαση πώλησης ακινήτων της εταιρείας μέσω “sale and lease back” (-3.598.128€). Σύμφωνα με τη διερμηνεία 27, το κέρδος από την πώληση δεν αναγνωρίστηκε ως κέρδος στη χρήση ή ως έσοδο επόμενων χρήσεων, αλλά ως δάνειο. Επίσης, σημαντική επίπτωση στην Καθαρή Θέση του Γρηγόρη Μικρογεύματα Α.Β.Ε.Ε. είχε και η διαφορά των αποσβέσεων των ενσώματων παγίων στοιχείων. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία του ενεργητικού αποτιμήθηκαν στο αρχικό κόστος κτήσης τους μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις των παγίων αυτών επαναπροσδιορίστηκαν με βάση την πραγματική ωφέλιμη ζωή των παγίων.

Συμβολή στην μεταβολή της Καθαρής Θέσης του Γρηγόρη Α.Β.Ε.Ε. είχε και η επίδραση από την διαγραφή εξόδων εγκατάστασης (-4.466.519€). Η εταιρεία σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ, διέγραψε στα αποτελέσματα της έξοδα τα οποία είχαν κεφαλοποιηθεί στο παρελθόν βασιζόμενα σε φορολογικούς και εμπορικούς νόμους και τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια κεφαλαιοποίησης. Επίσης η εταιρεία απεικόνιζε το κόστος αγοράς των ιδίων μετοχών στο ενεργητικό της. Σύμφωνα με τις πρόνοιες των ΔΠΧΠ το κόστος κτήσης των ιδίων μετοχών θα εμφανίζεται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια (-3.550.472€).

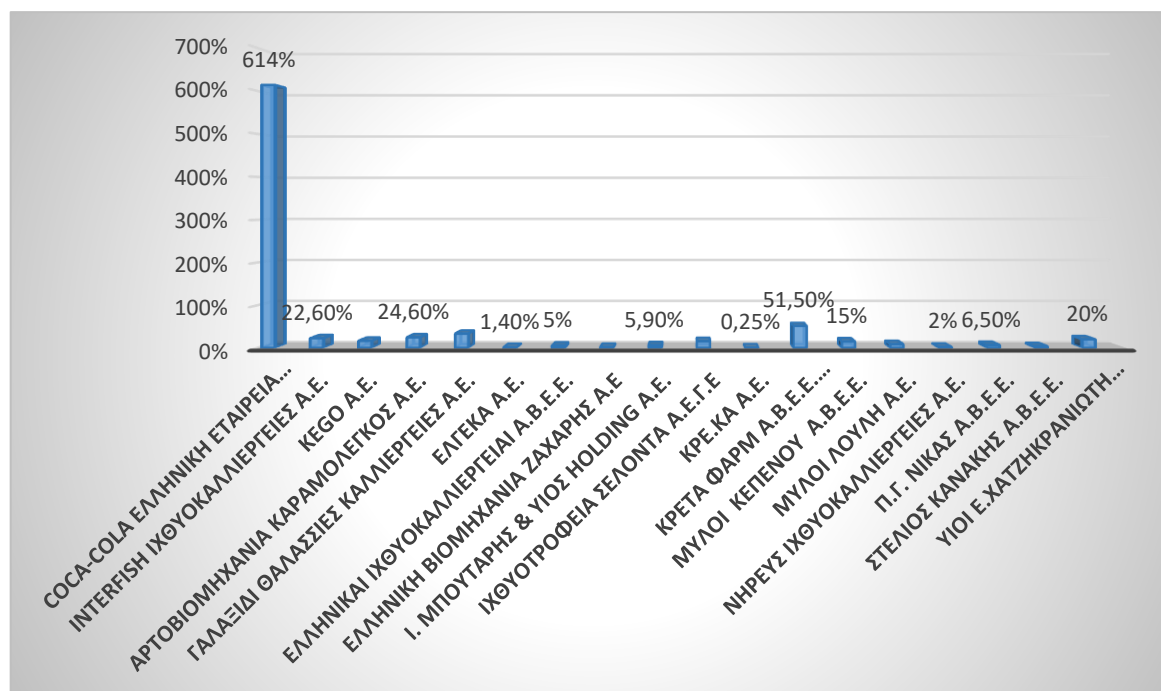
Η εταιρεία Κωσταντίνος Καρδασιλάρης Α.Ε.Β.Ε. (Cardico) υπέστη μια μείωση της τάξεως του 56,5% της Καθαρής Θέσης, καθώς τα 36.041.412€ που εμφάνιζε με ΕΛΠ μειώθηκαν σε 15.671.744€ με ΔΛΠ. Το σημαντικό αυτό ποσοστό μεταβολής της Καθαρής Θέσης οφείλεται κατά κύριο λόγο στην επίδραση από την αποτίμηση των ενσώματων παγίων στοιχείων του ενεργητικού.

Τα οικόπεδα και τα κτίρια αποτιμήθηκαν κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΠ στην εύλογη αξία σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΠ 1. Ως «εύλογη αξία» θεωρείται η αξία του παγίου εξοπλισμού κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΠ, η οποία προσδιορίστηκε μετά από μελέτη ανεξάρτητου εκτιμητή.

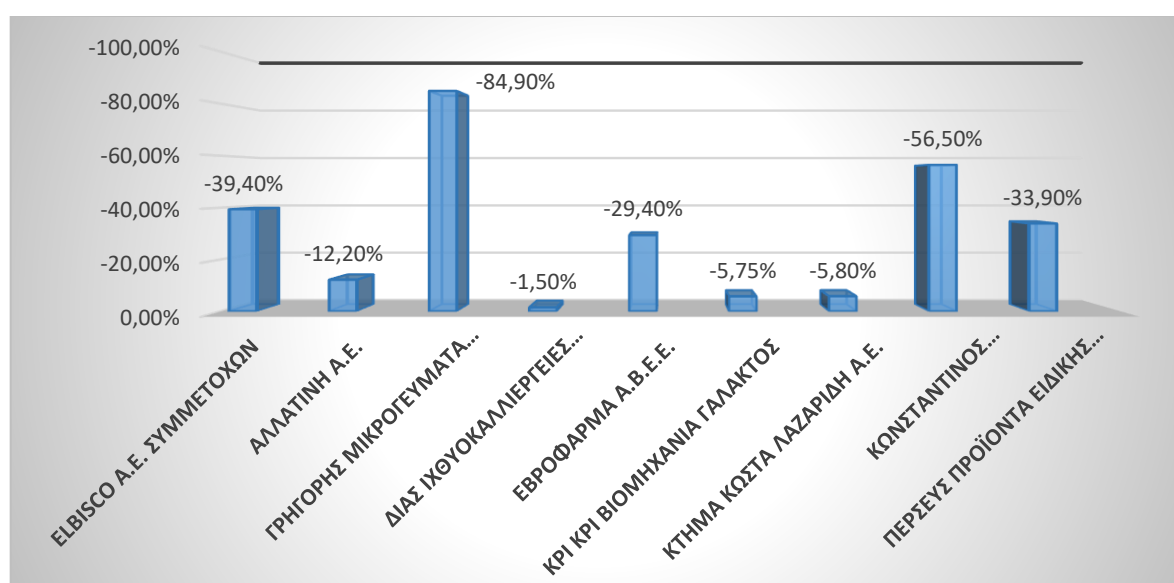
Τα υπόλοιπα ενσώματα πάγια στοιχεία του ενεργητικού (κυρίως μεταφορικά μέσα, έπιπλα γραφείων και ηλεκτρονικοί υπολογιστές) αποτιμήθηκαν στο αρχικό κόστος κτήσης τους μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις.

Τέλος η Elbisco Α.Ε. Συμμετοχών με -44.509.000€ και -39.4% είχε την τρίτη αρνητικότερη μεταβολή της Καθαρής της Θέσης.

Διάγραμμα 3. Μεταβολή Επιμέρους Καθαρής Θέσης εταιρειών (ποσοστό)

Η μεταβολή των προτύπων και η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων επηρέασε τα Ίδια Κεφάλαια μόνο των παραπάνω εταιρειών σε μεγάλο βαθμό, θετικό ή αρνητικό. Κάποιες εταιρείες όμως δεν παρουσίασαν εξίσου σημαντικές μεταβολές της Καθαρής τους Θέσης λόγω ΔΛΠ. Για παράδειγμα, η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης Α.Ε. παρουσίασε μια μεταβολή της τάξεως του 1.9%, ενώ η ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε. 1.4%. Η ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε. παρουσίασε αύξηση της Καθαρής Θέσης της μόλις κατά 39.825€, που μεταφράζεται σε αύξηση κατά 0.25%.

Αντίθετα η Καθαρή Θέση της εταιρείας KPI KPI και Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη Α.Ε. μειώθηκαν κατά ποσοστό 5.8% και κατά 1.226.602€ και 1.494.001€ αντίστοιχα. Τέλος, η εταιρεία Δίας Ιχθυοκαλλιέργειες Α.Ε. παρουσίασε αρνητική μεταβολή λόγω εφαρμογή των ΔΛΠ κατά 1.5% και 178.516€.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε πως η μεταβολή των προτύπων και η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων δεν επέφεραν σημαντική μεταβολή στην συνολική Καθαρή Θέση του κλάδου (με την προϋπόθεση ότι εξαιρούμε από τον πληθυσμό την ακραία τιμή της Coca-Cola Τρία Έψιλον). Ενώ με ελάχιστες εξαιρέσεις, οι αναπροσαρμογές των ΔΛΠ δεν επέφεραν σημαντικές αλλαγές στην Καθαρή Θέση των επιμέρους εταιρειών του κλάδου.

Η μεταβολή της Καθαρής Θέσης του κλάδου αποτελεί συνέπεια ορισμένων διαφορετικών λογιστικών προσεγγίσεων ανάμεσα στα δύο Πρότυπα. Οι σημαντικότερες από αυτές τις προσεγγίσεις, καθώς και τα ποσοστά συμμετοχής τους στην συνολική μεταβολή της Καθαρής Θέσης αναλύονται στην συνέχεια. Οι διαφορετικές λογιστικές προσεγγίσεις επηρεάζουν άλλες λιγότερο και άλλες περισσότερο την Καθαρή Θέση.

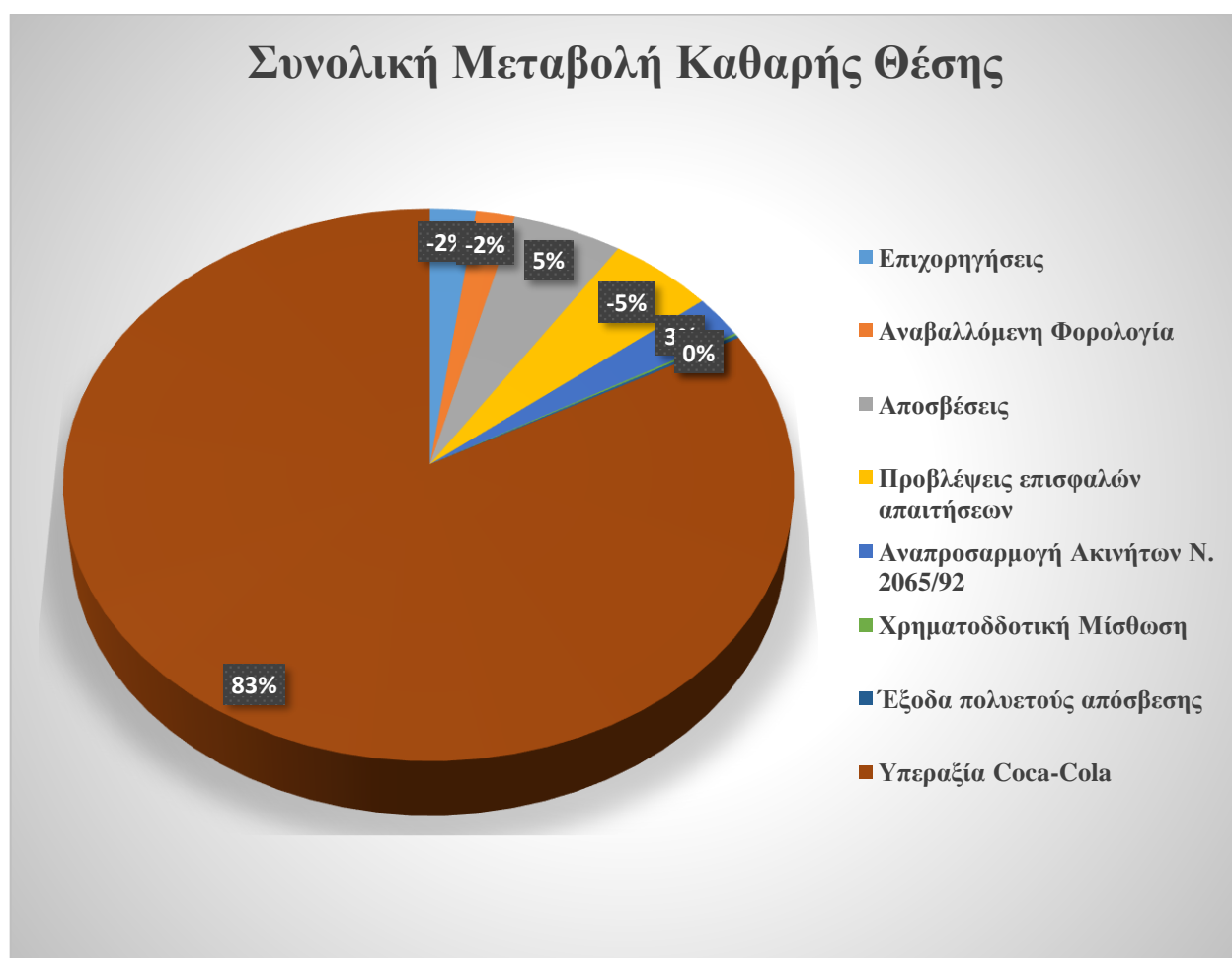
6.2 Παράγοντες μεταβολής Καθαρής Θέσης

Οι σπουδαιότεροι παράγοντες που επηρεάζουν, είτε θετικά είτε αρνητικά, την Καθαρή Θέση των εταιρειών είναι η διαφορετική αντιμετώπιση των κρατικών επιχορηγήσεων από τα δύο πρότυπα, η αναβαλλόμενη φορολογία, η αντιμετώπιση των αποσβέσεων, οι προβλέψεις κυρίως των επισφαλών απαιτήσεων και η αναπροσαρμογή των ακινήτων.

Άλλοι παράγοντες είναι η χρηματοδοτική μίσθωση και η αντιμετώπιση των εξόδων πολυετούς απόσβεσης. Υπάρχουν και άλλοι παράγοντες όπως είναι η πρόβλεψη για αποζημίωση του προσωπικού και υποτίμηση των αποθεμάτων, η οποίοι όμως δεν παρουσιάζουν σημαντικές επιδράσεις στα οικονομικά μεγέθη των εταιρειών του πληθυσμού μας.

Στα πλαίσια της εργασίας θα αναλύσουμε τους σημαντικότερους από αυτούς τους παράγοντες. Το παρακάτω διάγραμμα δείχνει την συμβολή των παραπάνω παραγόντων στην συνολική μεταβολή της Καθαρής Θέσης των 27 εταιρειών. Η υπεραξία που εμφανίζει η Coca-Cola Τρία Έψιλον και η οποία αναλύθηκε παραπάνω αποτελεί το 83% της συνολικής επίδρασης των ΔΛΠ.

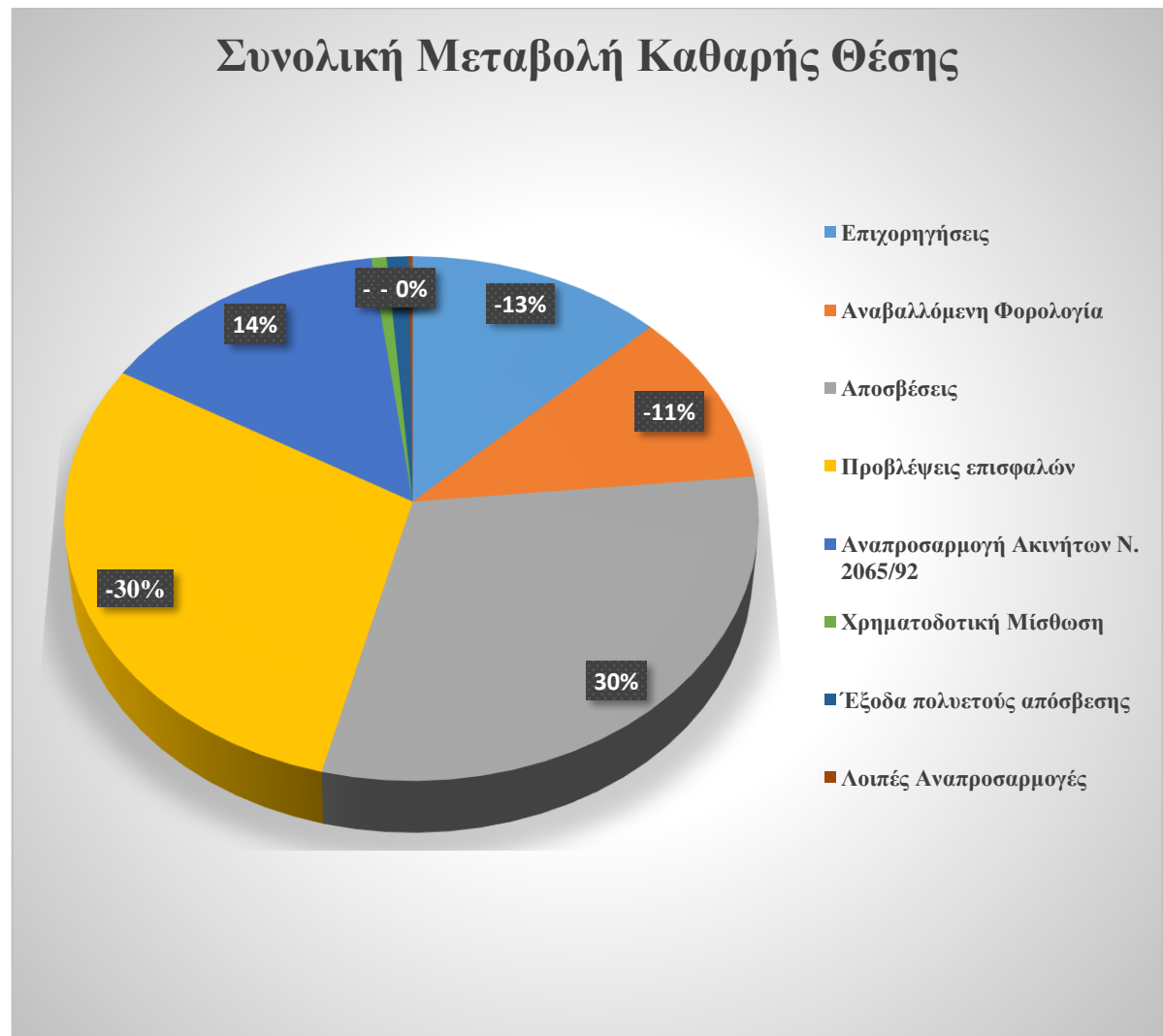
Διάγραμμα 4. Κύριοι παράγοντες μεταβολής Καθαρής Θέσης

Θα ήταν χρήσιμο να εξετάσουμε το παραπάνω διάγραμμα, χωρίς όμως να λάβουμε υπόψιν μας την υπεραξία που εμφανίζει η Coca-Cola Τρία Έψιλον, έτσι ώστε να βγάλουμε ασφαλέστερα συμπεράσματα και να μην δοθούν λανθασμένα εντυπώσεις. Οι υπόλοιπες προσαρμογές που εμφανίζει η εταιρεία λήφθηκαν κανονικά υπόψιν.

Παρατηρούμε λοιπόν, χρησιμοποιώντας το παρακάτω διάγραμμα, πως η συνολική μεταβολή της τάξεως των -34.522.576 € οφείλεται κατά 30% στην αναπροσαρμογή των αποσβέσεων (105.098.275€), κατά 14% στην αναπροσαρμογή των ακινήτων (49.940.338€), ενώ οι προβλέψεις των επισφαλών πελατών, οι αντιμετώπιση των κρατικών επιχορηγήσεων και η αναβαλλόμενη φορολογία έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην συνολική μεταβολή της Καθαρής Θέσης των εταιρειών.

Διάγραμμα 5. Κύριοι παράγοντες μεταβολής Καθαρής Θέσης (εξαιρουμένης της υπεραξίας της Coca-Cola Τρία Έψιλον)

Στη συνέχεια της εργασίας, ο καθένας από αυτούς τους παράγοντες θα αναλυθεί ξεχωριστά. Οι παράγοντες έχουν τις παρακάτω συνολικές επιδράσεις στην Καθαρή Θέση των εταιρειών:

Επιχορηγήσεις	-43.711.642€
Αναβαλλόμενη Φορολογία	-37.097.899€
Αποσβέσεις	105.098.275€
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	-101.766.817€
Αναπροσαρμογή Ακινήτων Ν. 2065/92	49.940.338€
Χρηματοδοτική Μίσθωση	-2.587.527€
Έξοδα πολυετούς απόσβεσης	-3.743.300€

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι η μεταβολή των προτύπων και η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων δεν είχε σημαντική συνολικά επίπτωση στα Ίδια Κεφαλαία των εταιρειών. Η συνολική Καθαρή Θέση μειώθηκε κατά -34.522.576€ (εάν εξαιρέσουμε την υπεραξία που εμφανίζει η Coca-Cola Τρία Έψιλον). Η υπεραξία που προκύπτει από την Coca-Cola Τρία Έψιλον αλλοιώνει το αποτέλεσμα της συνολικής μεταβολής της Καθαρής Θέσης και για αυτό το λόγο η συνολική μεταβολή εμφανίζεται στο τεράστιο ποσό των 1.668.577.424€. Ενώ με ελάχιστες εξαιρέσεις η Καθαρή Θέση των εταιρειών δεν μεταβλήθηκε σημαντικά.

6.2.1 Επιχορηγήσεις

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα (κυρίως τα βιομηχανοστάσια και οι αποθηκευτικοί χώροι) πολλές φορές επιχορηγούνται από αναπτυξιακούς νόμους (επιδότησεις, αυξημένοι συντελεστές αποσβέσεων, επιδοτήσεις επιτοκίων κλπ.). Ο αναπτυξιακός νόμος 3299/2004, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει μέχρι σήμερα, δίνει την δυνατότητα στις επιχειρήσεις να επιδοτηθούν για νέες δραστηριότητες ή ακόμα και να βελτιώσουν τις υπάρχουσες εισάγοντας καινοτόμες τεχνολογίες, παραγωγικά πρότυπα, βελτιώσεις εγκαταστάσεων και δημιουργία νέων, οι οποίες προάγουν τον ανταγωνισμό, τη βελτίωση των παραγωγικών συνθηκών και την ποιότητα ζωής.

Το θέμα των κρατικών επιχορηγήσεων αντιμετωπίζεται διαφορετικά από τα Ελληνικά και από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Πιο συγκεκριμένα η ελληνική πρακτική αρκείται στη δημιουργία του εσόδου για να επιτρέψει την καταγραφή του, ενώ το ποσό της κρατικής επιχορήγησης καταχωρείται σε λογαριασμό καθαρής θέσης από τον οποίο μεταφέρονται σταδιακά τα ποσά που καταγράφονται ως έσοδα χρήσης. Η εμφάνιση των επιχορηγήσεων γίνεται στα ίδια κεφάλαια και η απόσβεση τους γίνεται αναλόγως του χρόνου απόσβεσης των επιχορηγηθέντων παγίων.

Αντίθετα τα ΔΛΠ ορίζουν ότι το ποσό της επιχορήγησης καταχωρείται σε μεταβατικό λογαριασμό παθητικού (και όχι σε λογαριασμό καθαρής θέσης). Στα Δ.Π.Χ.Π. οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και η εταιρεία θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους του αναπτυξιακού νόμου στον οποίο ζήτησε την υπαγωγή της. Αντίθετα στα ΕΛΠ τίθεται η προϋπόθεση να υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι η

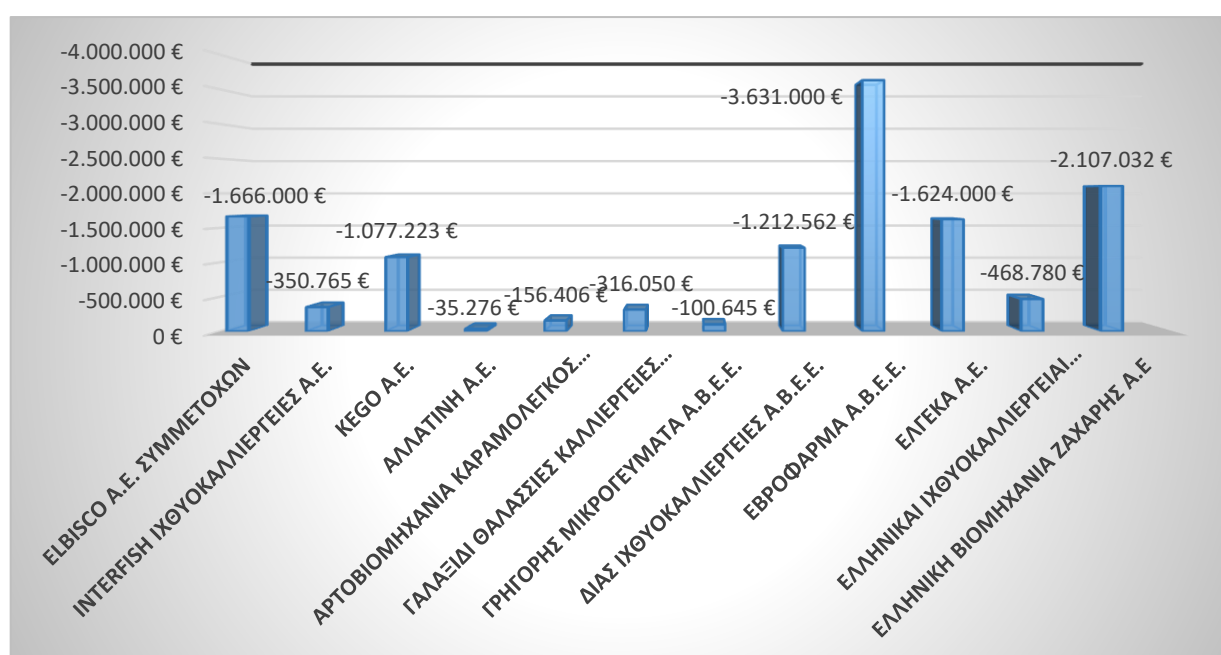
επιχορήγηση θα εισπραχθεί αλλά όχι και η εύλογη βεβαιότητα πως η επιχείρηση θα συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης.

Σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π., οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αγορά ενσώματων παγίων και εδαφικών εκτάσεων (αποθεμάτων), δεν εμφανίζονται στο αποθεματικό παγίων επενδύσεων αλλά συνήθως περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις και συγκεκριμένα στο λογαριασμό έσοδα επομένων χρήσεων.

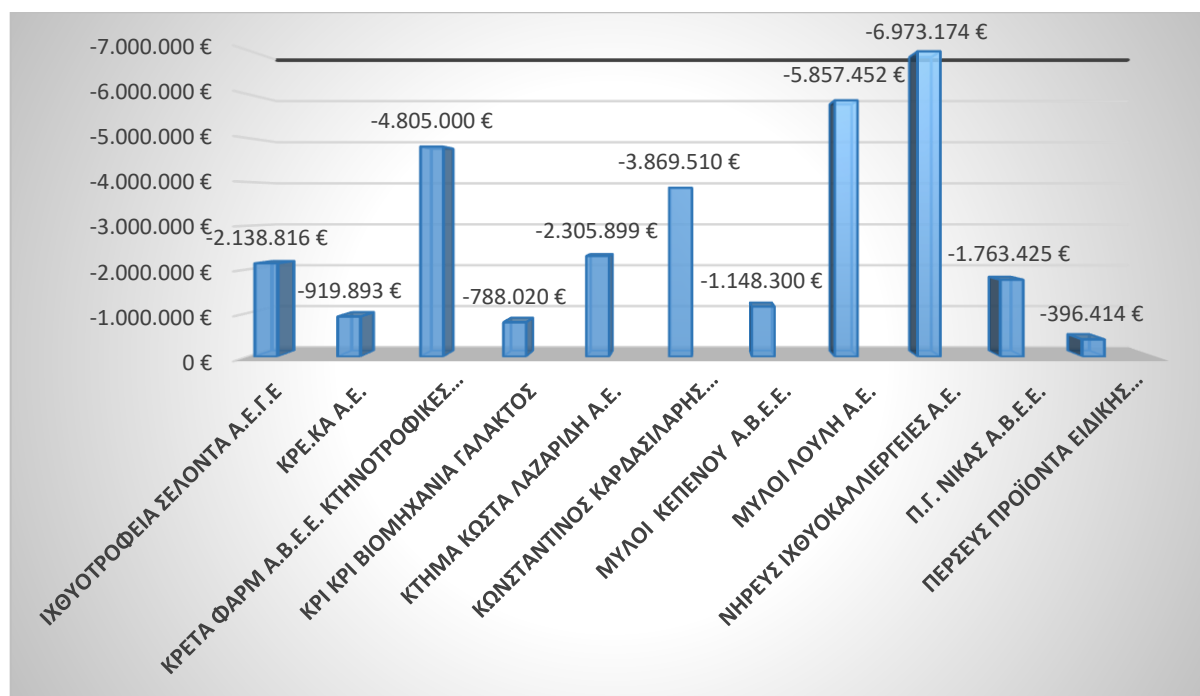
Οι επιχορηγήσεις που αφορούν ενσώματα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια, τα οποία αποσβένονται, μεταφέρονται ως έσοδα στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με την σταθερή μέθοδο σύμφωνα με την αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων και κατ' αντιστοιχία του σχετικού εξόδου απόσβεσης. Τέλος το ΔΛΠ 20 προβλέπει σημαντικές γνωστοποιήσεις σχετικά με τις επιχορηγήσεις σε αντίθεση με τις περιορισμένες γνωστοποιήσεις των ΕΛΠ.

Ο πίνακας 7 του Παραρτήματος δείχνει το ποσό της μεταβολής που αντιστοιχεί στην διαφορετική λογιστική αντιμετώπιση των κρατικών επιχορηγήσεων, για κάθε μια εταιρεία. Η συνολική επίδραση της διαφορετικής αντιμετώπισης των κρατικών επιχορηγήσεων στην συνολική Καθαρή Θέση των εταιρειών είναι -43.711.642€. Μόνο 4 από τις 27 εταιρείες δεν παρουσιάζουν επιδράσεις στην Καθαρή τους Θέση λόγω των κρατικών επιχορηγήσεων, ενώ στις υπόλοιπες 23 εταιρείες η επίδραση λειτουργεί αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων τους.

Διάγραμμα 6. Επίπτωση κρατικών επιχορηγήσεων

Η εταιρεία με την μικρότερη επίδραση της διαφορετικής αντιμετώπισης των κρατικών επιχορηγήσεων είναι η ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε. με -35.276€. Επίσης ο ΓΡΗΓΟΡΗΣ Α.Β.Ε.Ε. με -100.645€ και τέλος η ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε. με ποσό ανακατάταξης -156.406€.

Οι 23 από τις 27 εταιρείες του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά» εμφάνισαν την αναπροσαρμογή των κρατικών επιχορηγήσεων στις οικονομικές καταστάσεις με επαρκείς γνωστοποιήσεις στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις τους. Αντίθετα 4 εταιρείες (COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε., Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε., ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε. και ΥΙΟΙ Ε.ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Α.Ε.) δεν εμφάνισαν κάποια αναπροσαρμογή λόγω κρατικών επιχορηγήσεων.

Συμπερασματικά, η ανακατάταξη των κρατικών επιχορηγήσεων από τα Ίδια Κεφάλαια στα έσοδα επόμενων χρήσεων και στις υποχρεώσεις μείωσε την συνολική Καθαρή τους Θέση κατά -43.711.642€. Το ζήτημα των κρατικών επιχορηγήσεων και η διαφορετική λογιστική αντιμετώπιση τους από τα δύο πρότυπα δημιουργούν το ποσό αυτό, το οποίο λειτουργεί αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων.

Η ανακατάταξη των κρατικών επιχορηγήσεων των εταιρειών του κλάδου, μείωσε κατά 2% την συνολική Καθαρή Θέση του κλάδου. Αυτό σημαίνει πως το λογιστικό ζήτημα των κρατικών επιχορηγήσεων δεν συμβάλει σημαντικά στην μεταβολή της συνολικής

Καθαρής Θέσης του κλάδου, καθώς το ποσοστό συμμετοχής θεωρείται ιδιαίτερα χαμηλό λόγω μεγέθους.

6.2.2 Αναβαλλόμενη Φορολογία

Τα ΕΛΠ δεν αναγνωρίζουν και συνεπώς δεν υιοθετούν κάποια λογιστική προσέγγιση για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις. Δεν προβλέπεται η λογιστική παρακολούθηση των απαιτήσεων ή των υποχρεώσεων από φόρους μελλοντικών χρήσεων. Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 12 (IAS 12 «Income Taxes») αναφέρεται στους φόρους εισοδήματος που προκύπτουν από τη λειτουργία μιας επιχείρησης κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Το ΔΛΠ 12, διακρίνει το φόρο εισοδήματος σε τρέχοντα και αναβαλλόμενο και προβλέπει την απεικόνιση των αναβαλλόμενων φόρων εισοδήματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Κατά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ο αναβαλλόμενος φόρος είναι η διαφορά μεταξύ του ποσού των φόρων που υπολογίζονται για μια περίοδο λειτουργίας μιας επιχείρησης και του ποσού των φόρων που θα προέκυπτε για την ίδια περίοδο, με βάση τα λογιστικά κέρδη και τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή.

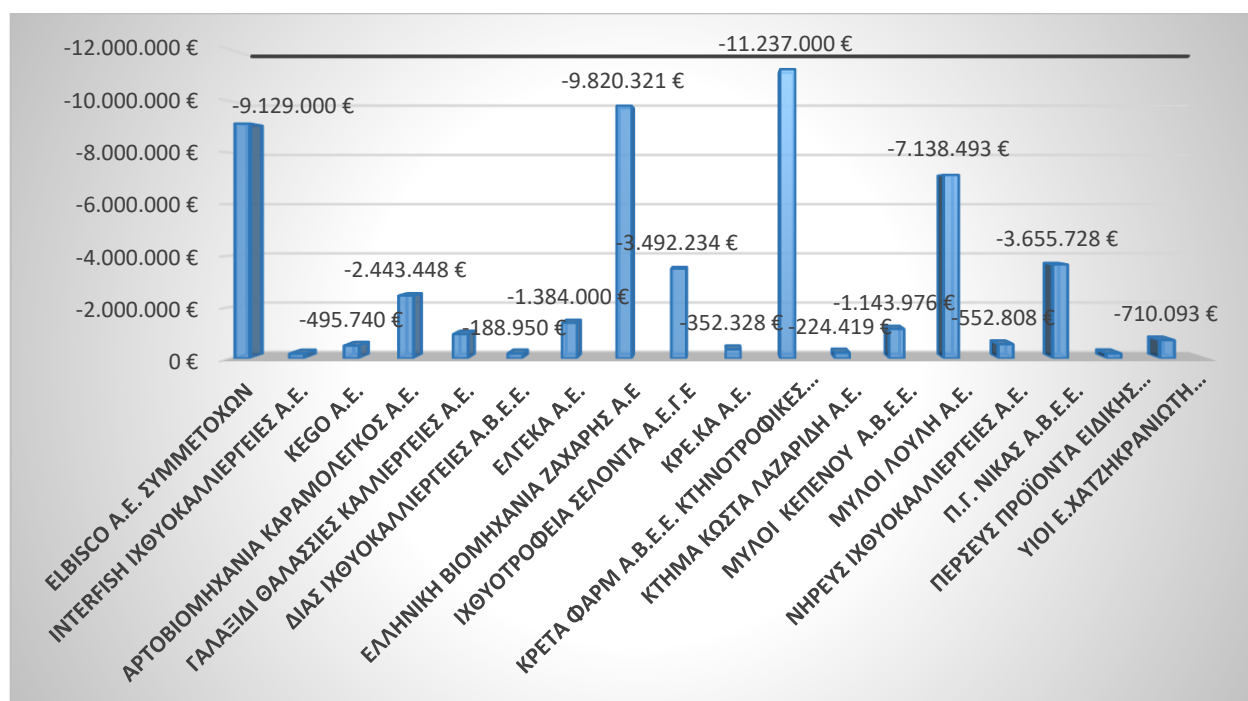
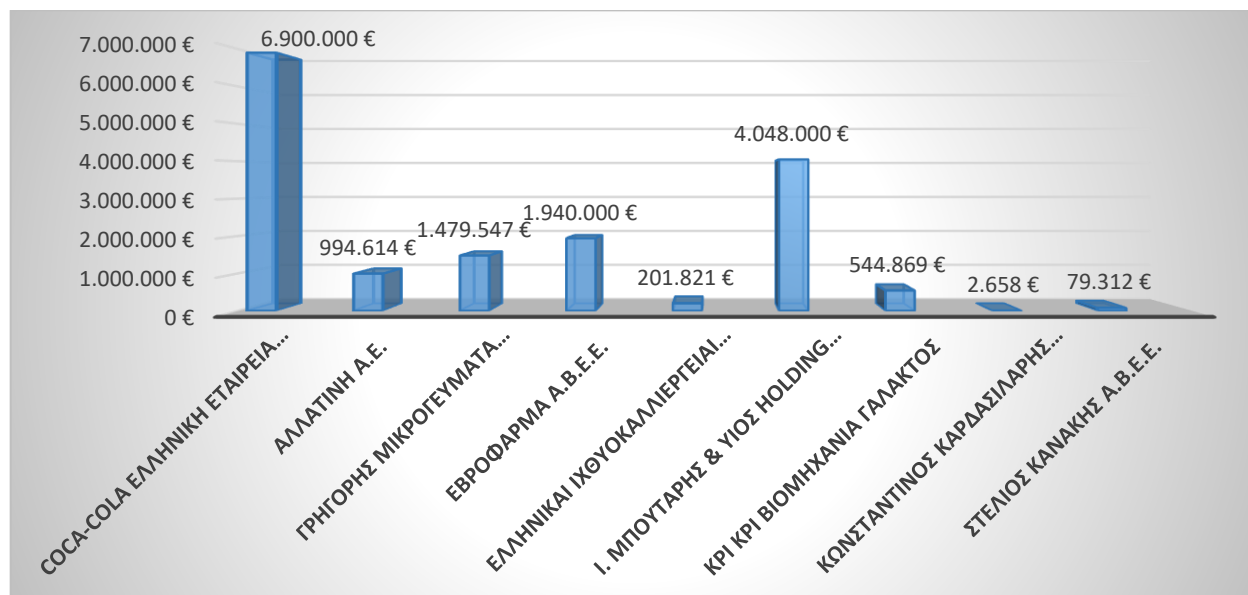
Γίνεται πλήρης πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία πάνω στις προσωρινές διαφορές ανάμεσα στην αξία των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων για φορολογικούς σκοπούς και την λογιστική τους αξία, με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν. Τυχόν χρεωστικά υπόλοιπα από προσωρινές αφαιρετέες διαφορές αναγνωρίζονται μόνο στον βαθμό που αναμένεται να πραγματοποιηθούν στο μέλλον επαρκή φορολογητέα κέρδη.

Στον πίνακα 8 του Παραρτήματος καταγράφονται οι αναβαλλόμενοι φόροι (υποχρεώσεις ή απαιτήσεις) που δημιουργήθηκαν εξαιτίας της εφαρμογής των ΔΛΠ και οι οποίοι έχουν επίδραση στην Καθαρή Θέση των εταιρειών. Το συνολικό αποτέλεσμα του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά» είναι -37.097.899€. Το ποσό αυτό αποτελεί την συνολική αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση των 27 εταιρειών. Από τις εταιρείες του κλάδου οι 18 έχουν αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση, ενώ οι υπόλοιπες 9 έχουν αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Όπως φαίνεται και από το παρακάτω διάγραμμα δυο εταιρείες, η Coca-Cola Τρία Έψιλον και η εταιρεία I. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING A.E. έχουν τις

μεγαλύτερες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, ποσού 6.900.000€ και 4.048.000€ αντίστοιχα.

Διάγραμμα 7. Επίπτωση αναβαλλόμενης φορολογίας (απαιτήσεις και υποχρεώσεις)

Αντίθετα οι εταιρείες με υψηλές αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις είναι η ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ με 9.129.000€, η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε με 9.820.321€ και η ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε. με υποχρέωση 11.237.000€. Σε αυτές τις εταιρείες η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ, σχετικά με τις

αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις είχε μεγάλη επίδραση και αυτό φαίνεται από τα ποσά αυτά.

Κάποιες εταιρείες παρουσίασαν χαμηλές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις, οπότε και η επίδραση των ΔΛΠ στον τομέα αυτό ήταν σχετικά μικρή. Τέτοιες εταιρείες είναι η INTERFISH ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε. με υποχρέωση 185.172€, η εταιρεία ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε. με υποχρέωση 188.950€ και η εταιρεία ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε με υποχρέωση 224.419€.

Αντίθετα οι εταιρείες με χαμηλή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση είναι η εταιρεία ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO) με μόλις 2.658€ και η ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ Α.Β.Ε.Ε. με 201.821€.

Συμπερασματικά, η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ στις εταιρείες του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά» δημιούργησε συνολικά μια αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση στις εταιρείες, ενώ υπάρχουν βέβαια και εταιρείες στις οποίες δημιουργήθηκε μια απαίτηση. Το ζήτημα της αναβαλλόμενης φορολογίας μείωσε την συνολική Καθαρή Θέση του κλάδου κατά 2%. Επομένως, όπως και στην περίπτωση των κρατικών επιχορηγήσεων, η συμβολή στην συνολική μεταβολή της Καθαρής Θέσης δεν θεωρείται σημαντική.

Οι εισηγμένες εταιρείες οι οποίες εφάρμοσαν για πρώτη φορά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ήρθαν για πρώτη φορά αντιμέτωπες με την λογιστική μεταχείριση της αναβαλλόμενης φορολογίας και την παρουσίαση τους. Επομένως είναι πιθανόν κάποιες από αυτές να έχουν υπολογίσει λανθασμένα τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις ή απαιτήσεις τους. Στα πλαίσια της εργασίας, ώστε να είναι δυνατό να παρουσιάσουμε ασφαλή στοιχεία και συμπεράσματα για τον κλάδο, απευθυνθήκαμε στις εκθέσεις των ορκωτών ελεγκτών ώστε να εξακριβώσουμε αν υπάρχουν λάθη υπολογισμού του αναβαλλόμενου φόρου. Τελικά, οι 27 εταιρείες του κλάδου υπολόγισαν και παρουσίασαν ορθά την αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση ή απαίτηση τους.

6.2.3 Αποσβέσεις

Απόσβεση είναι η χρονική κατανομή της αποσβεστέας αξίας του περιουσιακού στοιχείου, που υπολογίζεται με βάση την ωφέλιμη διάρκεια ζωής του. Το ποσό της ετήσιας αποσβέσεως αντιπροσωπεύει τη μείωση της αξίας του στοιχείου, που επέρχεται λόγω της χρήσης του και της παρόδου του χρόνου.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ασχολούνται με το θέμα των αποσβέσεων με το Πρότυπο 16 για τα ενσώματα πάγια και το Πρότυπο 38 για τα άυλα στοιχεία. Το Πρότυπο 16 ορίζει ότι η απόσβεση είναι μια διαδικασία επιμερισμού της αποσβεστέας αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου στα χρόνια της παραγωγικής του ζωής.

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ οι αποσβέσεις διενεργούνται βάσει συντελεστών οι οποίοι ορίζονται από την κείμενη φορολογική νομοθεσία. Αντίθετα σύμφωνα με το ΔΛΠ 16 οι αποσβέσεις διενεργούνται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή και την υπολειμματική αξία του παγίου. Δηλαδή οι συντελεστές αποσβέσεις των παγίων καθορίζονται με βάση την ωφέλιμη ζωή τους.

Επιπλέον, σύμφωνα με το ΔΛΠ 16 εφαρμόζονται όλες οι γενικά παραδεκτές μέθοδοι απόσβεσης και ενδεικτικά αναφέρονται η σταθερή, η φθίνουσα, και η μέθοδος απόσβεσης βάσει των μονάδων παραγωγής. Η συνολική αποσβέσιμη αξία του ακινήτου προκύπτει μετά την αφαίρεση από το κόστος κτήσης της υπολειμματικής του αξίας στο τέλος της ωφέλιμης ζωής.

Με άλλα λόγια τα ΕΛΠ ορίζουν ότι τα άυλα περιουσιακά στοιχεία δεν αναπροσαρμόζονται και αποσβένονται αναλόγως του χρόνου της ωφέλιμης ζωής τους. Η αποτίμηση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων γίνεται στην αξία κτήσης τους, αναπροσαρμόζονται κάθε τέσσερα χρόνια και αποσβένονται με σταθερούς συντελεστές. Ενώ τα ΔΛΠ ορίζουν ότι τα άυλα και τα πάγια περιουσιακά στοιχεία έχουν την δυνατότητα να αποτιμώνται στις εύλογες αξίες τους και να αποσβένονται αναλόγως του χρόνου της ωφέλιμης ζωής τους.

Τα οικόπεδα και τα κτίρια που αποτελούνται κυρίως από βιομηχανικούς χώρους παρουσιάζονται σε δίκαιη αξία, με βάση εκτιμήσεις από εξωτερικούς ανεξάρτητους εκτιμητές, μείον μεταγενέστερες αποσβέσεις.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται χρησιμοποιώντας τη σταθερή μέθοδο ώστε να κατανεμηθεί το κόστος ή η επανεκτιμημένη αξία του κάθε στοιχείου στο διάστημα της εκτιμημένης ωφέλιμης ζωής τους.

Οι ωφέλιμες ζωές σε έτη είναι ως εξής:

- Κτίρια 25-40
- Εγκαταστάσεις και μηχανήματα 20-35
- Μεταφορικά Μέσα 5-8
- Έπιπλα και σκεύη & εξοπλισμός γραφείου 1-5

Η υπολειμματική αξία και οι ωφέλιμες ζωές αναθεωρούνται και προσαρμόζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εάν αυτό θεωρηθεί αναγκαίο.

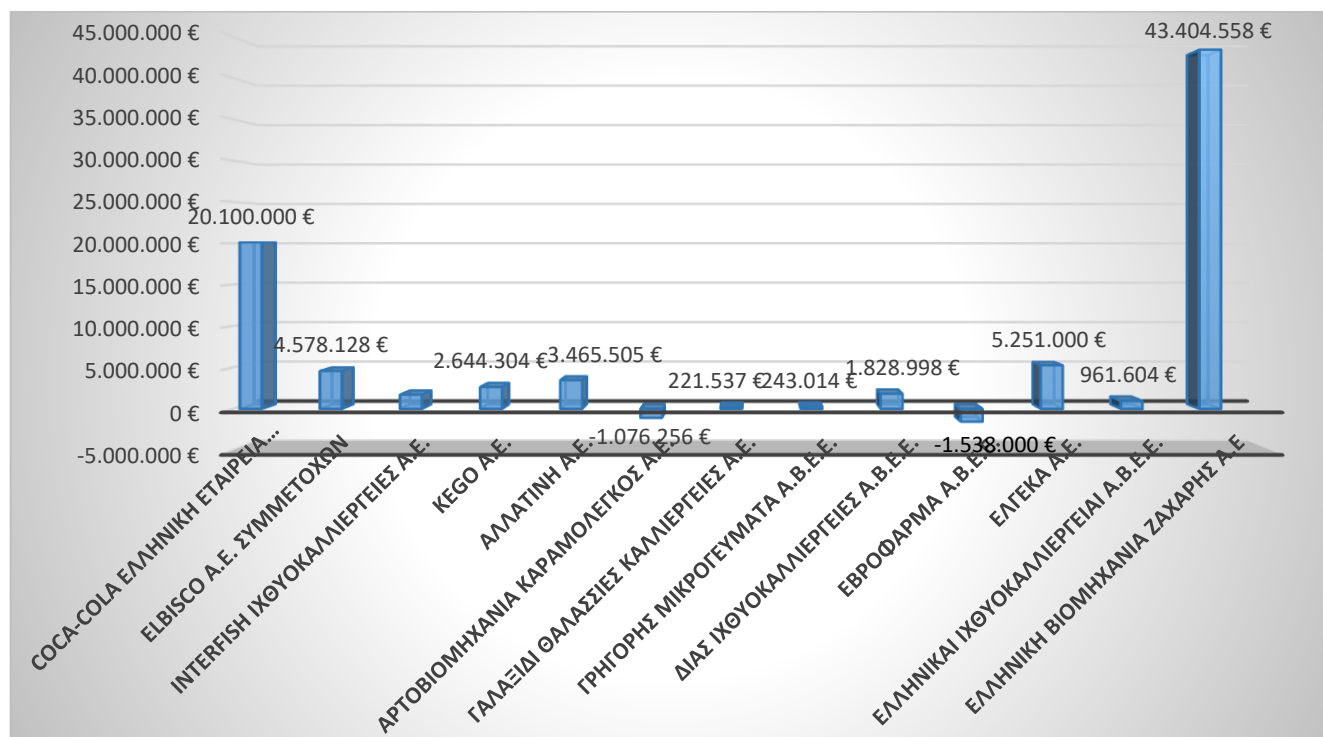
Στον πίνακα 9 του Παραρτήματος παρουσιάζονται οι αναπροσαρμογές των αποσβέσεων σύμφωνα με τα όσα ορίζουν τα ΔΛΠ. Στο σημείο αυτό να τονίσουμε ότι οι αναφερόμενες αποσβέσεις αφορούν μονάχα τις αποσβέσεις των ενσωμάτων περιουσιακών στοιχείων και όχι των ασώματων στοιχείων, επειδή δεν αποτελούν σημαντικό μέρος της συνολικής μεταβολής της Καθαρής Θέσης.

Το συνολικό ποσό των αναπροσαρμοσμένων αποσβέσεων που επηρεάζει την συνολική Καθαρή Θέση των 27 εταιριών του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά» και το οποίο προκύπτει από την πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ ήταν της τάξεως των 105.098.275€.

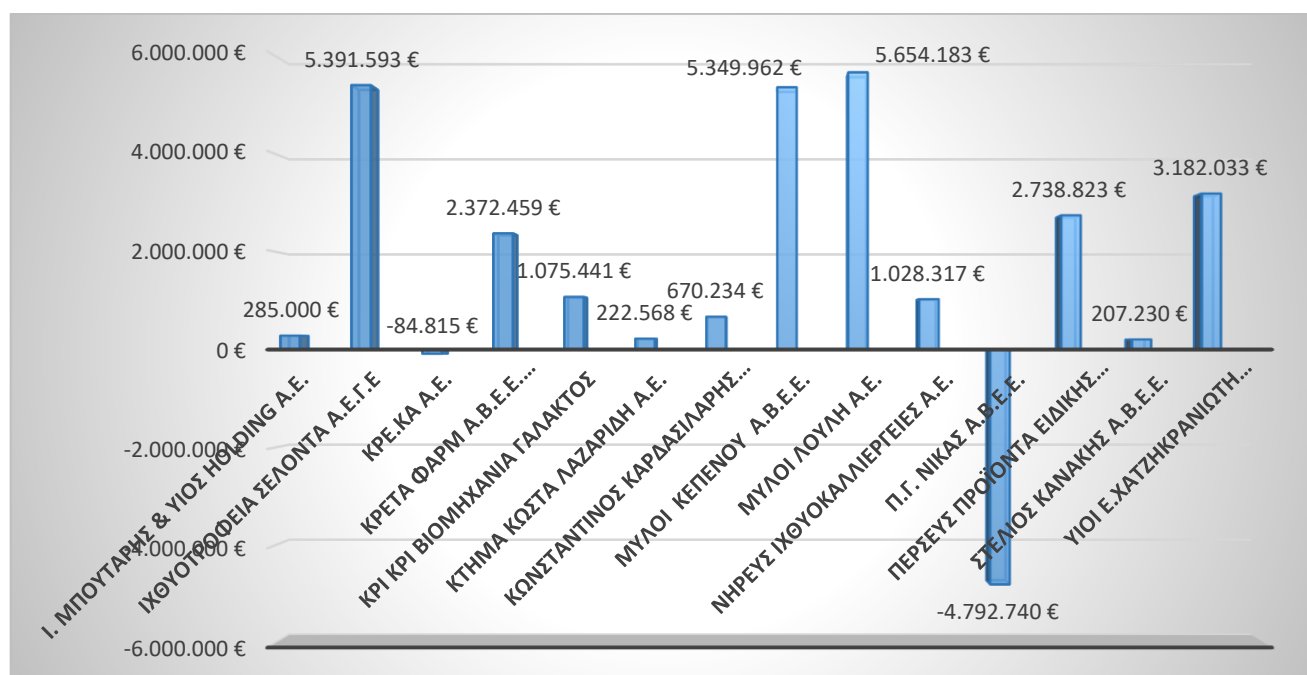
Η Καθαρή Θέση μονάχα 4 εταιριών επηρεάζεται αρνητικά από την αναπροσαρμογή των αποσβέσεων και συγκεκριμένα οι εταιρείες ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε. με -1.538.000€, η ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε. με -1.076.256€, η ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε. με -84.815€ και τέλος η Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε. με -4.792.740€. Στις υπόλοιπες εταιρείες η αναπροσαρμογή των αποσβέσεων προκαλεί αύξηση των Ιδίων Κεφαλαίων.

Στο παρακάτω διάγραμμα αναγράφονται τα ποσά με τα οποία οι εταιρείες αναπροσαρμόζουν την Καθαρή τους Θέση λόγω της διαφορετικής αντιμετώπισης της απόσβεσης από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Πιο συγκεκριμένα η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε εμφανίζει αναπροσαρμογές αποσβέσεων ποσού 43.404.558€, ενώ η Coca-Cola Τρία Έψιλον εμφανίζει αναπροσαρμογές της τάξεως των 20.100.000€

Διάγραμμα 8. Επίπτωση αναπροσαρμογής των αποσβέσεων

Επίσης αρκετές εταιρείες παρουσιάζουν αναπροσαρμογή των αποσβέσεων τους κοντά στα 5.000.000€ όπως οι εταιρείες ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ΕΛΤΕΚΑ Α.Ε., ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε, ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε. και ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε., από τις οποίες σημαντικότερη αναπροσαρμογή είναι αυτή της εταιρείας ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ, καθώς το ποσό αναπροσαρμογής λόγω αποσβέσεων είναι 5.349.962€ που αποτελεί το 40% της Καθαρής Θέσης της σύμφωνα με τα ΔΛΠ.

Συμπερασματικά θα λέγαμε πως η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων σχετικά με τις αποσβέσεις επέφερε ως επί το πλείστον θετικές επιδράσεις στην Καθαρή Θέση των εταιρειών του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά» με λίγες εξαιρέσεις. Η διαφορετική αντιμετώπιση στον υπολογισμό των αποσβέσεων από τα ΔΛΠ, αύξησε τα συνολικά Καθαρά Κέρδη του Κλάδου κατά 105.098.275€, ήτοι κατά 8% του συνόλου, το οποίο δεν θεωρείται σημαντικό. Επίσης αποτελεί μία από τις σημαντικότερες αλλαγές που έφεραν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα στις ελληνικές εταιρείες.

6.2.4 Αναπροσαρμογή Ακινήτων Νόμου 2065/92

Υπόχρεες σε αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων τους είναι μεταξύ άλλων και οι εταιρείες που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ. Τα ακίνητα τα οποία, βάσει του Ν.2065/1992, αναπροσαρμόζονται είναι τα γήπεδα - οικόπεδα και τα κτίρια τα οποία ανήκουν στην κυριότητα της επιχείρησης. Εγκαταστάσεις οι οποίες θα μπορούσαν εννοιολογικά να θεωρηθούν ακίνητα δεν υπάγονται στην αναπροσαρμογή του Νόμου.

Σύμφωνα με την ελληνική πρακτική η υπεραξία που προκύπτει από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων του Ν.2065/1992, εμφανίζεται καταρχήν στα ίδια κεφάλαια της εταιρείας με υποχρέωση κεφαλαιοποίησης εντός δύο ετών από το έτος της αναπροσαρμογής.

Σε αναπροσαρμογή υπόκειται μόνο η αξία των γηπέδων και κτιρίων και όχι η αξία όλων των παγίων στοιχείων που συγκεντρώνουν τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά του ακινήτου όπως οι περιφράξεις, ασφαλτοστρώσεις, αποχετεύσεις και οι μαντρότοιχοι. Σε αναπροσαρμογή υπόκειται η αξία κτήσης των ακινήτων καθώς και οι αποσβέσεις τους. Οι αποσβέσεις (τακτικές και πρόσθετες) θα αναπροσαρμοσθούν με τους ίδιους συντελεστές με τους οποίους αναπροσαρμόζονται τα κτίρια ή οι δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων κτιρίων.

Για τις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν Δ.Λ.Π. ως αξία κτήσης επί της οποίας θα εφαρμοσθούν οι συντελεστές αναπροσαρμογής, θα λάβουν την εύλογη αξία που εμφανίζεται στα βιβλία τους. Σε κάθε περίπτωση όμως η αναπροσαρμοσμένη αξία που θα προκύψει από την εφαρμογή των συντελεστών επί της ως άνω αξίας δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από την τρέχουσα εύλογη αξία κατά το χρόνο της αναπροσαρμογής.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 16 η αναπροσαρμογή της αξίας πρέπει να γίνεται τακτικά έτσι ώστε οι λογιστικές αξίες να μη διαφέρουν ουσιωδώς από αυτές ου θα μπορούσαν να προσδιορισθούν με βάση τις πραγματικές αξίες τους κατά την ημερομηνία του ισολογισμού από επαγγελματίες εκτιμητές. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 16 η αναπροσαρμογή της αξίας πρέπει να γίνεται τακτικά έτσι ώστε οι λογιστικές αξίες να μη διαφέρουν ουσιωδώς από αυτές ου θα μπορούσαν να προσδιορισθούν με βάση τις πραγματικές αξίες τους κατά την ημερομηνία του ισολογισμού από επαγγελματίες εκτιμητές.

Ακόμη το ΔΛΠ 16 αναφέρει πως όταν η λογιστική αξία ενός παγίου αυξάνεται λόγω αναπροσαρμογής, η συγκεκριμένη αύξηση πρέπει να φέρεται απευθείας στον λογαριασμό «Διαφορές Αναπροσαρμογής» των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας. Όταν η λογιστική αξία ενός παγίου μειώνεται λόγω υποτίμησης, η μείωση πρέπει να καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης.

Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις, κατά το χρόνο της εμπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης υπεραξίας, να αφαιρεθεί αναλογικά η φορολογική ζημία που επιτρέπεται κατά το χρόνο της αναπροσαρμογής να συμψηφισθεί με άλλα εισοδήματα ή να μεταφερθεί για συμψηφισμό με βάση τις διατάξεις που ισχύουν στη φορολογία εισοδήματος. Το υπόλοιπο ποσό της άνω φορολογικής υπεραξίας φορολογείται με τους εξής συντελεστές: α) Γήπεδα 2% β) Κτίρια 8%.

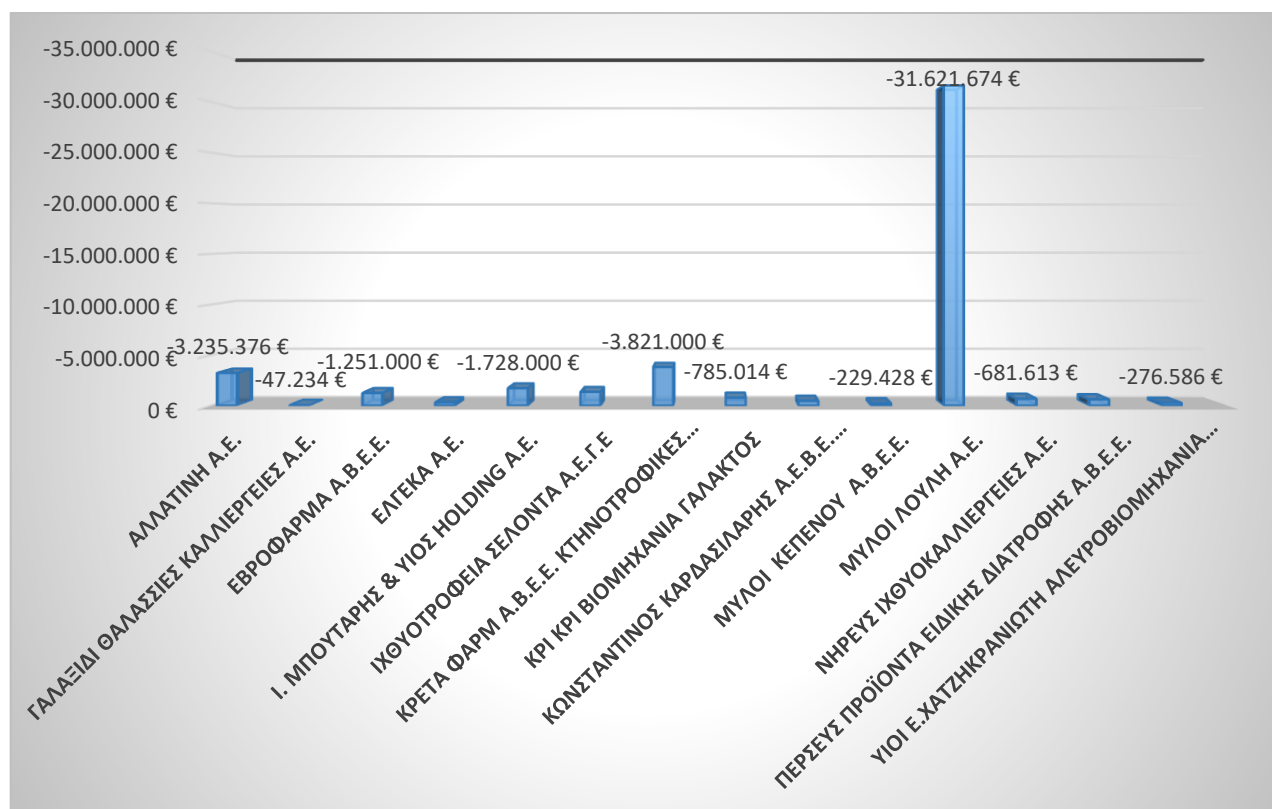
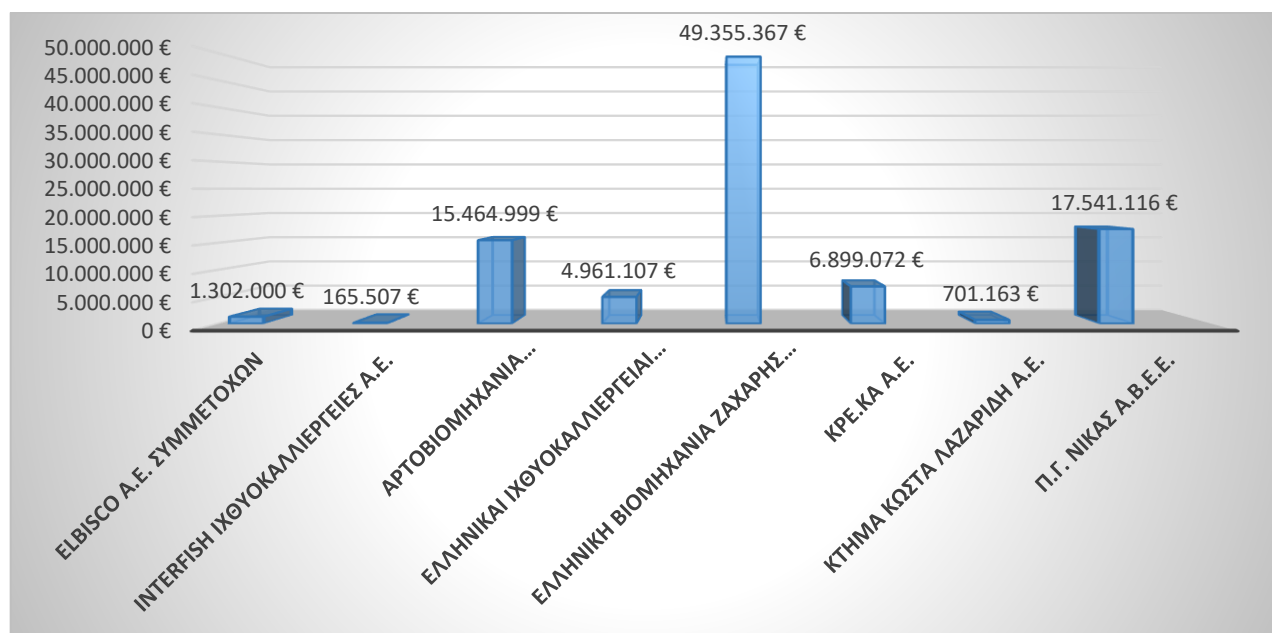
Ο πίνακας 10 του Παραρτήματος δείχνει τα ποσά του αντιλογισμού αναπροσαρμογής των ακινήτων του Ν.2065/1992. Το συνολικό ποσό που προστίθεται στην συνολική Καθαρή Θέση του κλάδου, λόγω της εφαρμογής των ΔΛΠ, είναι 49.940.338€.

Μόνο 5 από τις 27 εταιρείες δεν παρουσιάζουν αναστροφή της επίδρασης αναπροσαρμογής της αξίας των ενσώματων ακινητοποιήσεων (γήπεδα - οικόπεδα) επειδή αυτή αναγνωρίστηκε στην εξεταζόμενη περίοδο στις οικονομικές καταστάσεις που συντάχθηκαν με βάση τα ΕΛΠ. Αυτές οι εταιρείες είναι η COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε., η ΚΕΓΟ Α.Ε., η εταιρεία ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε., η ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε. και τέλος η εταιρεία ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.

Όπως παρατηρούμε και από το παρακάτω διάγραμμα η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε. παρουσιάζει αντιλογισμό αναπροσαρμογών της τάξεως των 49.355.367€, το οποίο αποτελεί το 23,5% της Καθαρής Θέσης της σύμφωνα με τα ΔΛΠ. Επίσης μεγάλη αναστροφή της αναπροσαρμογής των ακινήτων παρουσιάζει και

η εταιρεία Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε. με ποσό 17.541.116€, το οποίο αποτελεί και ένα πολύ σημαντικό παράγοντα για την Καθαρή της Θέση, εάν αναλογιστούμε ότι η Καθαρή Θέση της εταιρείας σύμφωνα με τα ΔΛΠ είναι 29.278.812€. Τέλος η εταιρεία ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε. εμφανίζει αντιλογισμό αναπροσαρμογών ακινήτων 15.464.999€.

Διάγραμμα 9. Αντιλογισμός αναπροσαρμογών ακινήτων του Νόμου 2065/92

Από τις εταιρείες που εμφανίζουν αρνητικό αντιλογισμό για τα ίδια τους κεφάλαια ξεχωρίζει μονάχα η εταιρεία ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΟΙ Α.Ε. με ποσό -31.621.674€. Οι υπόλοιπες εταιρείες που εμφανίζουν αρνητικό αντιλογισμό δεν ξεπερνούν τα 4.000.000€.

Συνολικά επικρατεί η εντύπωση πως, εξαιρουμένης της εταιρείας ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΟΙ Α.Ε., ο αντιλογισμός της αναπροσαρμογής των ακινήτων του Ν.2056/92 αύξησε τα ίδια κεφάλαια των εταιρειών ή δεν τα μείωσε συνολικά, καθώς ο μέσος όρος των αντιλογισμών για τις 22 εταιρείες είναι 2.270.015€. Τα γήπεδα, τα κτήρια και γενικότερα τα περιουσιακά στοιχεία που υπάγονται στην κατηγορία των ακινήτων παίζουν σημαντικό ρόλο στις εταιρείες του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά» εξαιτίας της βασικής τους δραστηριότητας.

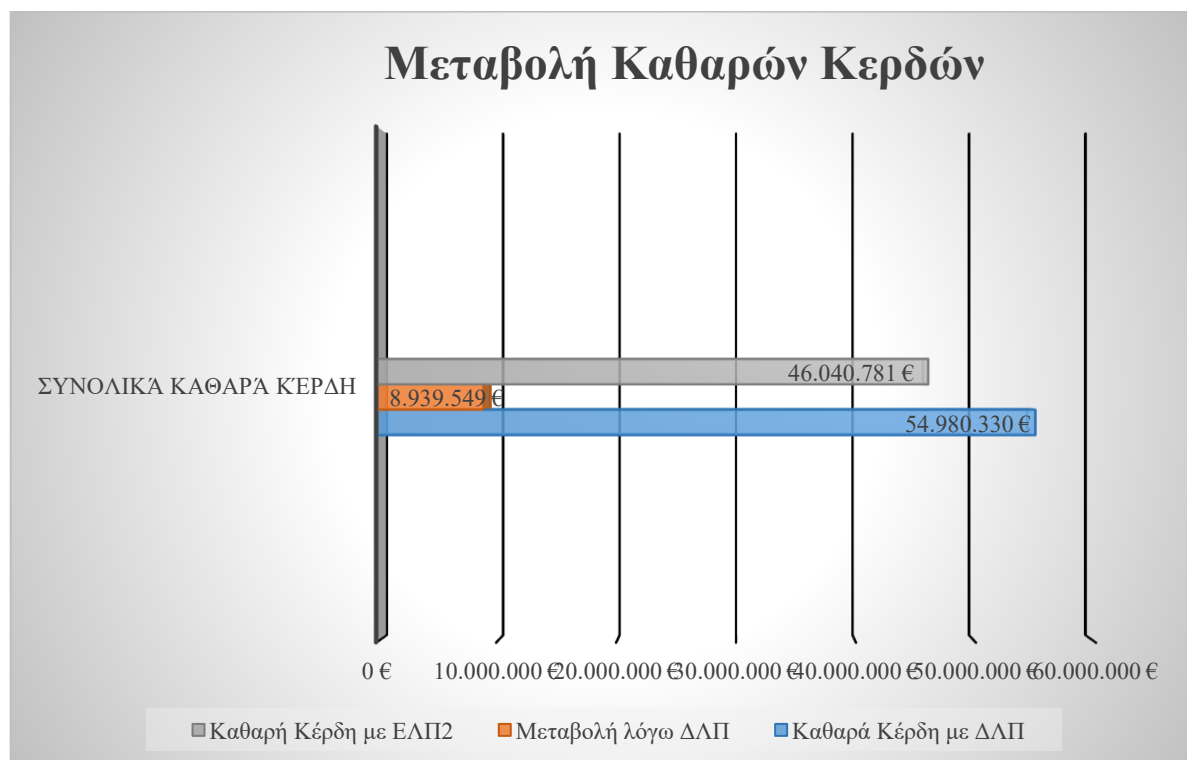
Ο αντιλογισμός της αναπροσαρμογής των ακινήτων του Ν.2056/92 αύξησε την Καθαρή Θέση του κλάδου κατά 3%, το οποίο ποσοστό δεν θεωρείται σημαντικό λόγω μεγέθους. Τέλος, στις επιμέρους εταιρείες με λίγες εξαιρέσεις το συγκεκριμένο λογιστικό ζήτημα δεν έφερε σημαντικές μεταβολές της Καθαρής Θέσης των εταιρειών.

6.3 Αποτελέσματα Χρήσης

Μέσα από τα αποτελέσματα χρήσης μιας επιχείρησης μπορούμε να δούμε τα καθαρά της κέρδη προ και μετά φόρων και γενικότερα να βγάλουμε χρήσιμα, για την χρηματοοικονομική κατάσταση και βιωσιμότητα της εταιρείας, συμπεράσματα. Έτσι θα ήταν ενδιαφέρον να εντοπίσουμε το ποσό της μεταβολής που επέφερε η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στα καθαρά κέρδη (μετά την αφαίρεση των φόρων) των 27 εταιρειών του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά».

Επίσης ενδιαφέρον θα ήταν να αναλύσουμε την επίπτωση που έχουν οι βασικότεροι παράγοντες στα καθαρά κέρδη των εταιρειών. Στην παρούσα εργασία κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατό, καθώς αρκετές από τις εταιρείες δεν παρουσιάζουν τις σχετικές γνωστοποιήσεις και στοιχεία για τους παράγοντες που επηρεάζουν τα καθαρά τους κέρδη και επομένως μια τέτοια απόπειρα θα οδηγούσε σε λανθασμένα συμπεράσματα.

Διάγραμμα 10. Μεταβολή συνολικών αποτελεσμάτων χρήσης

Η μεταβολή των προτύπων και η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ από τις εταιρείες του κλάδου επέφεραν μεταβολή των καθαρών κερδών τους κατά 8.939.549€. Τα συνολικά καθαρά κέρδη του κλάδου που είχαν σχηματιστεί με ΕΛΠ ήταν 46.040.781€, ενώ τα καθαρά κέρδη με ΔΛΠ ήταν 54.980.330€.

Οι 27 εταιρείες του κλάδου εμφάνισαν συνολικά καθαρά κέρδη σύμφωνα με τα ΕΛΠ ύψους 46.040.781€. Το ποσό αυτό μεταβλήθηκε κατά 8.939.549€, δηλαδή κατά ποσοστό 19,4% και τα καθαρά κέρδη σύμφωνα με τα όσα ορίζουν τα ΔΛΠ για την πρώτη χρονιά εφαρμογής των ΔΛΠ είναι 54.980.330€.

Σε κάποιες εταιρείες η μεταβολή των ΔΛΠ λειτούργησε αυξητικά των καθαρών τους κερδών και σε κάποιες άλλες η μεταβολή αυτή μείωσε τα καθαρά τους κέρδη ή αύξησε τις ζημιές τους. Ο πίνακας 6 του Παραρτήματος δείχνει για κάθε μία εταιρεία ξεχωριστά τη μεταβολή των καθαρών κερδών που επέφερε η εφαρμογή των ΔΛΠ. Πιο συγκεκριμένα, 14 από τις 27 εταιρείες παρουσιάζουν θετική μεταβολή των καθαρών τους κερδών, ενώ οι υπόλοιπες αρνητικές μεταβολές.

Διάγραμμα 11. Μεταβολή επιμέρους αποτελεσμάτων χρήσης εταιρειών

Όπως βλέπουμε από το παραπάνω διάγραμμα τις θετικότερες μεταβολές στα καθαρά κέρδη μετά από φόρους παρουσιάζει η εταιρεία Coca-Cola Τρία Έψιλον με ποσό μεταβολής 10.460.000€. Το ποσό των καθαρών κερδών που είχε αρχικά απεικονισθεί με ΕΛΠ ήταν 3.540.000€, ενώ το ποσό που σχηματίστηκε με ΔΛΠ 14.000.000€. Η πρώτη εφαρμογή επέφερε μια αύξηση των καθαρών κερδών που απεικονίζονται της τάξεως του 295%.

Επίσης μεγάλη επίδραση στα καθαρά κέρδη εντοπίζουμε και στην εταιρεία ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε. με καθαρά κέρδη σύμφωνα με ΕΛΠ 8.122.265€, μεταβολή 7.957.554€ και εν τέλει καθαρά κέρδη σύμφωνα με ΔΛΠ 16.079.819€. Στην περίπτωση αυτή τα καθαρά κέρδη αυξήθηκαν κατά 97% του ποσού που εμφανιζόταν με ΕΛΠ.

Τις αρνητικότερες μεταβολές των καθαρών κερδών τις βρίσκουμε στις εταιρείες ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ, ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ και ELBISCO.

Ενώ η εταιρεία I. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING A.E. είχε ζημιές με ΕΛΠ 530.000€, αλλά η εφαρμογή των ΔΛΠ αύξησε την ζημιά αυτή κατά 3.251.000€, δηλαδή κατά 613%. Τον σπουδαιότερο ρόλο στην δημιουργία αυτής της μεταβολής είχε η διαγραφή των επισφαλών απαιτήσεων. Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους η οποία συμπίπτει με την ονομαστική αξία, αφαιρουμένων των ζημιών απομείωσης.

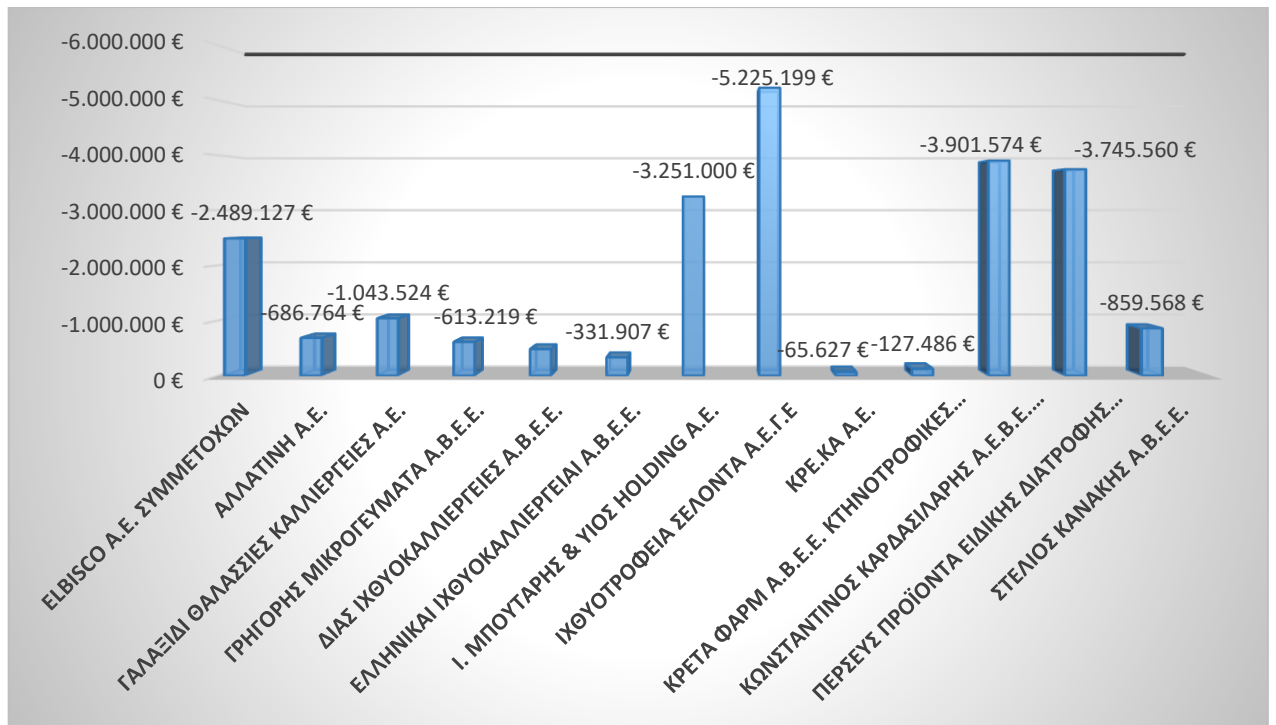
Οι ζημιές απομείωσης (απώλειες από επισφαλείς απαιτήσεις) καταχωρούνται όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ο όμιλος δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται με βάση τους συμβατικούς όρους. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης.

Η ζημιά που προέκυψε από την διαγραφή των επισφαλών απαιτήσεων ήταν 4.970.000€, ενώ η επίδραση της αναβαλλόμενης φορολογίας αύξησε τα αποτελέσματα χρήσης της εταιρείας κατά 1.264.000€.

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η μεταβολή των προτύπων και η επίδραση τους δημιούργησαν κέρδη στις εταιρείες ενώ εκείνες είχαν παρουσιάσει ζημιές στην χρήση σύμφωνα με τα ΕΛΠ. Για παράδειγμα η ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε. ενώ είχε απεικονίσει ζημιά χρήσης -1.142.680€, μετά τις μεταβολές που επέφεραν τα ΔΛΠ παρουσίασε κέρδη 234.432€.

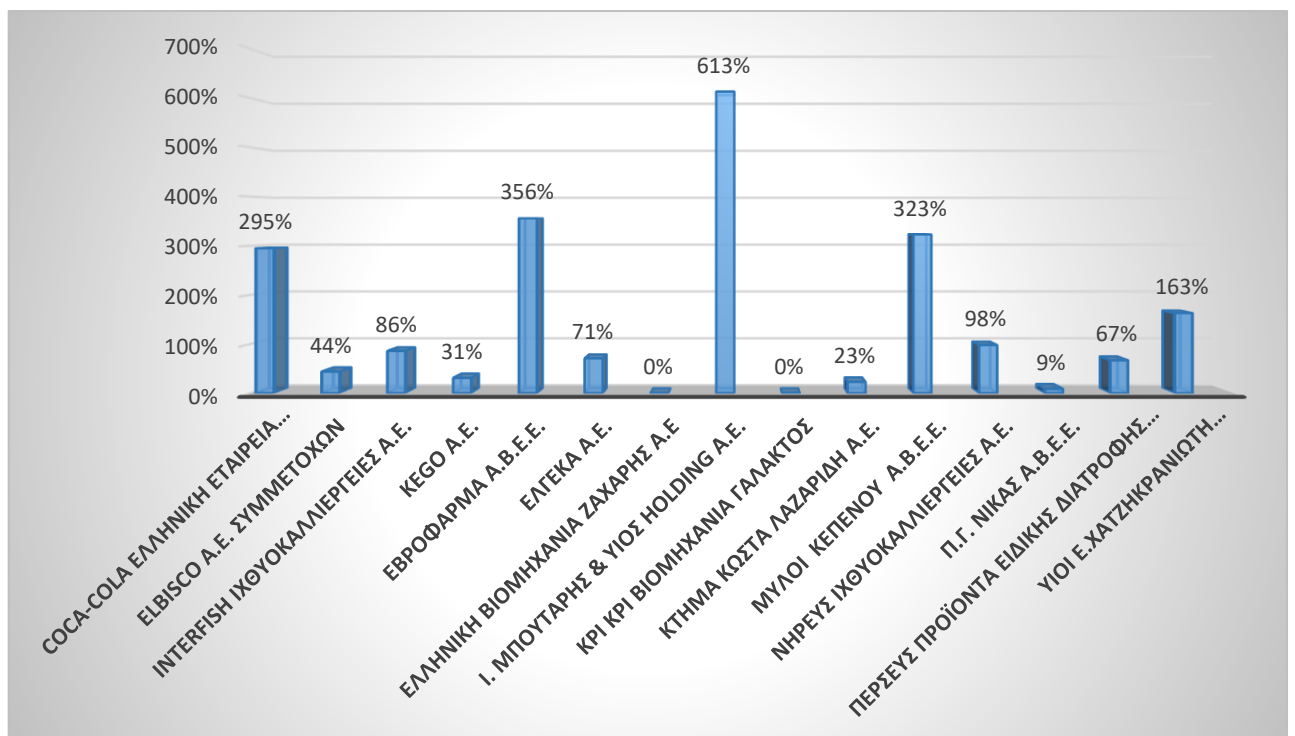
Αντίθετα σε άλλες εταιρείες η μετάβαση στα ΔΛΠ δημιούργησε ζημιά στην εταιρεία ενώ είχε παρουσιάσει κέρδη με τα ΕΛΠ. Η εταιρεία ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ ενώ είχε παρουσιάσει καθαρά κέρδη με ΕΛΠ 2.555.391€, μετά την επίδραση των ΔΛΠ παρουσίασε ζημιά -2.669.808€.

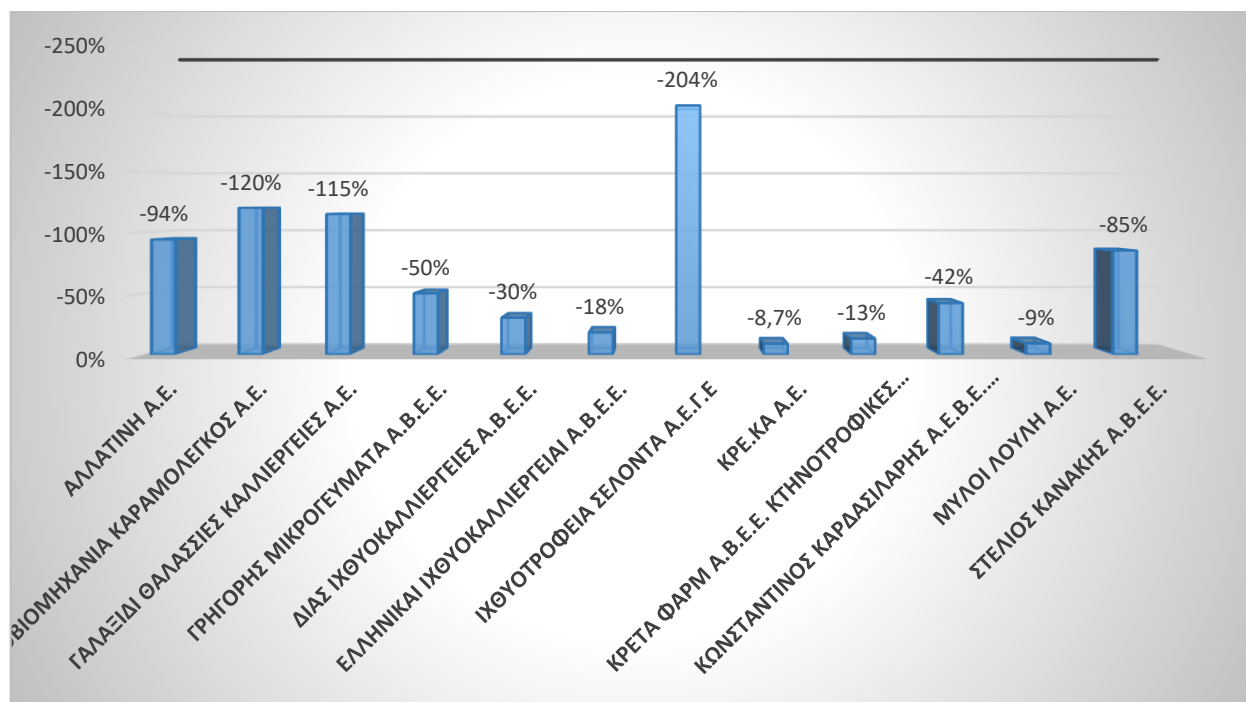
Η συνολική μεταβολή σε σύγκριση με τα ποσά των καθαρών κερδών που εκφράζονται με ΕΛΠ και ΔΛΠ μπορεί να μην είναι μεγάλη, όμως η επίδραση στα καθαρά κέρδη των εταιρειών χαρακτηρίζεται από μεγάλη απόκλιση. Τρεις από τις 27 εταιρείες εμφανίζουν ποσά μεταβολής μεγαλύτερα των 4.000.000€, ενώ 5 εταιρείες εμφανίζουν ποσό μεταβολής μεγαλύτερο των -2.000.000€.

Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνεται αυτή η μεγάλη απόκλιση σχετικά με την επίδραση που είχε η εφαρμογή των ΔΛΠ στα καθαρά κέρδη των εταιρειών. Από τις 27 εταιρείες, οι 8 μόνο εμφανίζουν μεταβολή των καθαρών κερδών τους κάτω του 10% (αύξηση ή μείωση). Αντίθετα υπάρχουν αρκετές εταιρείες των οποίων τα καθαρά κέρδη που είχαν σχηματιστεί με ΕΛΠ αυξήθηκαν πάνω από το 100%.

Διάγραμμα 12. Μεταβολή επιμέρους αποτελεσμάτων χρήσης εταιρειών (ποσοστό)

Συμπερασματικά, η επίδραση που είχε η μεταβολή των προτύπων και η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ στα καθαρά κέρδη των εταιρειών του κλάδου μπορεί συνολικά να μην φαίνεται ιδιαίτερα σημαντική, αλλά όπως βλέπουμε από το διάγραμμα των ποσοστών μεταβολής των καθαρών κερδών, η μεταβολή για τις περισσότερες εταιρείες ήταν ιδιαίτερα σημαντική και μεγαλύτερη του 100% των κερδών ή ζημιών τους.

Τα συνολικά καθαρά κέρδη του κλάδου ήταν 8.939.549€, δηλαδή τα καθαρά κέρδη, λόγω της εφαρμογής των ΔΛΠ, αυξήθηκαν κατά 19,4%. Το ποσοστό αυτό δεν φαίνεται ιδιαίτερα σημαντικό. Σε αντίθεση με την εικόνα του συνόλου του κλάδου, η κατάσταση διαφέρει σε επίπεδο εταιρειών.

Στις περισσότερες εταιρείες η μεταβολή των καθαρών κερδών υπήρξε ιδιαίτερα σημαντική. Επειδή όμως υπήρχαν θετικές μεταβολές (αυξήσεις κερδών ή ζημιών) της τάξεως των 31.763.717€ (συνολικά), αλλά και αρνητικές μεταβολές (μειώσεις κερδών ή ζημιών) της τάξεως των -22.824.168€ και λόγω του συμψηφισμού τους οι μεταβολές αυτές δεν επηρέασαν σημαντικά το σύνολο του κλάδου και μόνο κατά 19,4%. Το ποσοστό αυτό δεν θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς οι επιμέρους μεταβολές των αποτελεσμάτων χρήσης των 27 εταιρειών του κλάδου κυμάνθηκαν σε πολύ υψηλότερα επίπεδα. Σε κάθε περίπτωση όμως η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ επηρέασε σημαντικά τα αποτελέσματα χρήσης των εταιρειών του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά».

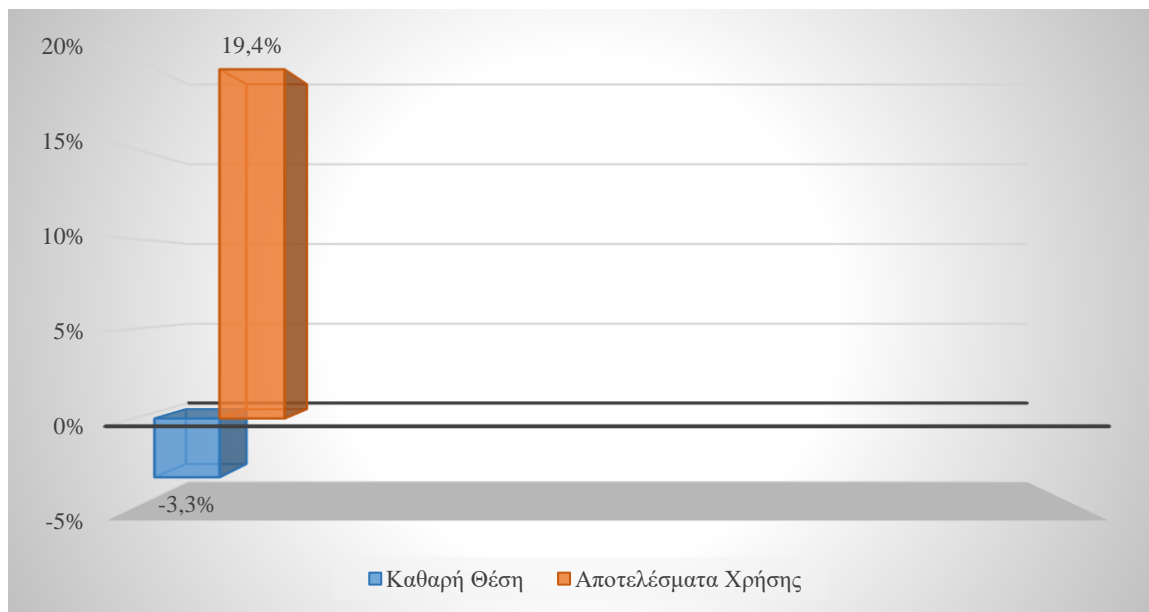
6.4 Συμπεράσματα

Η μεταβολή των προτύπων και η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων έφεραν κάποιες αλλαγές στα οικονομικά μεγέθη των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον ελλαδικό χώρο. Η παρούσα εργασία εξέτασε τις εταιρείες που κατά την περίοδο της πρώτης εφαρμογής των ΔΛΠ, δηλαδή το έτος 2005, ήταν εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, και συγκεκριμένα στον κλάδο «Τρόφιμα και Ποτά», έτσι ώστε να γίνει η αποτίμηση των μεταβολών σε επίπεδο Καθαρής Θέσης και Καθαρών Κερδών.

Οι αναπροσαρμογές που έφεραν τα ΔΛΠ δεν επηρέασαν σημαντικά την συνολική Καθαρή Θέση των εταιρειών του κλάδο. Επίσης μια εταιρεία, λόγω του μεγέθους της, επηρέασε σημαντικά την μεταβολή της συνολικής Καθαρής Θέσης με αποτέλεσμα να οδηγούμαστε στο λανθασμένη άποψη ότι τελικά τα ΔΛΠ επηρέασαν σημαντικά την Καθαρή Θέση του κλάδου. Επίσης, μονάχα σε λίγες εταιρείες η Καθαρή Θέση μεταβλήθηκε σημαντικά, ενώ στις περισσότερες η Καθαρή Θέση αυξομειώθηκε σε χαμηλά επίπεδα. Επομένως οδηγούμαστε στο συμπέρασμα πως η εφαρμογή των ΔΛΠ δεν επηρέασε σημαντικά την Καθαρή Θέση των εταιρειών.

Σε αντίθεση με την Καθαρή Θέση, η μεταβολή των προτύπων είχε σημαντικό αντίκτυπο στα Καθαρά Κέρδη των εταιρειών με λίγες εξαιρέσεις. Στο θέμα της Καθαρής Θέσης τεράστια επίπτωση έχει η υπεραξία που εμφανίζει η Coca-Cola. Εάν δεν λάβουμε υπόψιν μας την συγκεκριμένη εταιρεία καταλαβαίνουμε πως η συνολική Καθαρή Θέση του κλάδου δεν επηρεάζεται σημαντικά. Επίσης η μεταβολή της Καθαρής Θέσης των εταιρειών ξεχωριστά δεν υπερβαίνει το 50%, πλην δύο εταιρειών.

Διάγραμμα 13. Μεταβολή Κλάδου

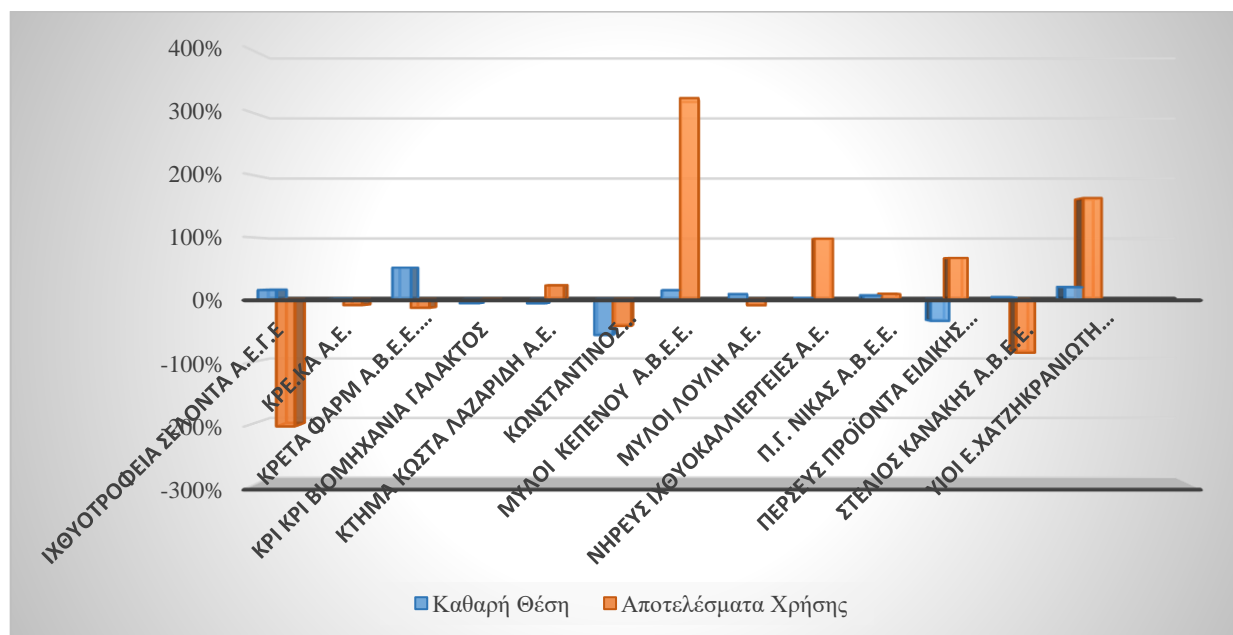
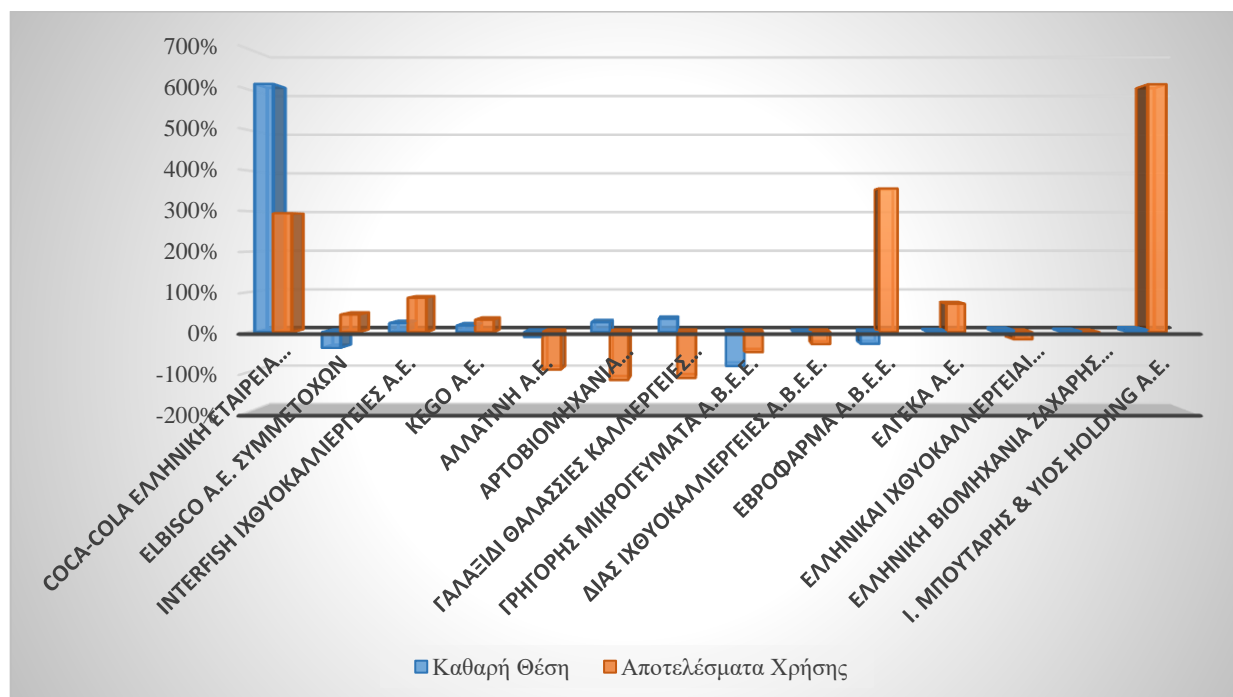

Τα ποσά της μεταβολής των επιμέρους Καθαρών Θέσεων των 27 εταιρειών μπορεί να είναι πολύ μεγαλύτερα από τα ποσά της μεταβολής των επιμέρους αποτελεσμάτων χρήσης, όμως εκφρασμένα ως ποσοστά μεταβολής δίνουν διαφορετική και ασφαλέστερη εικόνα.

Ο μέσος όρος της μεταβολής της Καθαρής Θέσης των 27 εταιρειών του κλάδου είναι 21% της Καθαρής Θέσης που εμφάνιζαν σύμφωνα με ΕΛΠ. Ενώ ο μέσος όρος της μεταβολής των καθαρών κερδών των εταιρειών είναι το 56% των καθαρών κερδών σύμφωνα με ΕΛΠ που είναι σαφώς υψηλότερο. Η διαφορά αυτή των ποσοστών οφείλεται στα αρχικά μεγέθη της Καθαρής Θέσης και των αποτελεσμάτων χρήσης.

Η επίδραση που είχε η μεταβολή των προτύπων και η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ στα καθαρά κέρδη των εταιρειών του κλάδου ήταν σημαντική και μεγαλύτερη του 100% των κερδών ή ζημιών τους (αύξηση ή μείωση κερδών ή ζημιών). Συμψηφίζοντας όμως τις θετικές ή αρνητικές μεταβολές των αποτελεσμάτων χρήσεων των εταιρειών του κλάδου, η συνολική μεταβολή των κερδών του κλάδου δεν ήταν ιδιαίτερα σημαντική και μόνο κατά 19,4%.

Διάγραμμα 14. Σύγκριση μεταβολής Καθαρής Θέσης και Αποτελεσμάτων Χρήσης

Τελικά σαν συμπέρασμα μπορούμε να πούμε πως η πρώτη εφαρμογή των προτύπων δεν επηρέασε σημαντικά την Καθαρή Θέση των εταιρειών, ενώ δεν ισχύει το ίδιο για τα Καθαρά τους Κέρδη ή Ζημιές. Η ποσοστιαία μεταβολή των αποτελεσμάτων χρήσης είναι σαφώς μεγαλύτερη και σημαντικότερη από την ποσοστιαία μεταβολή της Καθαρής Θέσης των εταιρειών.

7. Επίπτωση σε βασικούς Αριθμοδείκτες

Θα ήταν χρήσιμο να αναλύσουμε τις επιπτώσεις της πρώτης εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στα οικονομικά μεγέθη των 27 εταιρειών του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά» χρησιμοποιώντας ορισμένους αριθμοδείκτες. Έτσι στην συνέχεια της εργασίας θα αναλυθούν οι μεταβολές και επιπτώσεις που επήλθαν στους αριθμοδείκτες αποδοτικότητας των εταιρειών, έτσι ώστε να δοθεί μια σαφή εικόνα για το μέγεθος της μεταβολής των οικονομικών μεγεθών.

Ο αριθμοδείκτης ορίζεται ως μία συσχέτιση μεταξύ δύο μεγεθών που συνιστούν τον αριθμητή και τον παρονομαστή αυτής της σχέσεως. Ένας αριθμοδείκτης παριστάνεται συνήθως είτε με τη μορφή πηλίκου κάποιων μεγεθών είτε με τη μορφή ποσοστού. Το πηλίκιο του λόγου εκφρασμένο σε απόλυτη τιμή είτε με τη μορφή ποσοστού παρέχει μια νέα πληροφορία διαφορετική και ανεξάρτητη από το πληροφοριακό περιεχόμενο των δύο λογιστικών μεγεθών που σχεδιάστηκαν για την δημιουργία του δείκτη.

Οι δείκτες σύμφωνα με τον Courtis JK (1978), διακρίνονται σε τρεις βασικές κατηγορίες: αποδοτικότητα, επίδοση στη διοίκηση και φερεγγυότητα. Επειδή η εργασία επικεντρώνεται στις μεταβολές στην Καθαρή Θέση και στα Καθαρά Κέρδη των εταιρειών από την εφαρμογή των ΔΛΠ, θα χρησιμοποιηθούν οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας.⁵⁰

Η έννοια της αποδοτικότητας αναφέρεται στην ικανότητα μιας επιχείρησης να δημιουργεί κέρδη. Οι μέτοχοι ενδιαφέρονται να γνωρίζουν την αποδοτικότητα μιας επιχείρησης είτε για να επιλέξουν τις μετοχές της ως επένδυση είτε για να αποφασίσουν εάν θα τις διατηρήσουν στο χαρτοφυλάκιο τους. Συχνά η έννοια της αποδοτικότητας ταυτίζεται με την έννοια της αποτελεσματικότητας της διοίκησης μιας επιχείρησης. Δηλαδή, οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας μετρούν την επιτυχία της διοίκησης στη δημιουργία ικανοποιητικών ποσοστών απόδοσης (επί των πωλήσεων και επί των επενδύσεων) για αυτούς που δέσμευσαν τα κεφάλαια τους στην επιχείρηση.

Οι αριθμοδείκτες που θα εξετασθούν είναι ο δείκτης αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων (Return On Equity - ROE), ο δείκτης αποδοτικότητας του Ενεργητικού (Return On Assets – ROA) και τέλος ο δείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης. Οι συγκεκριμένοι αριθμοδείκτες θα εξετασθούν ως προς το ποσοστό κατά το οποίο

⁵⁰ Τσάμης Αναστάσιος (1989), «Προβλήματα επιλογής και αξιοπιστίας των Χρηματοοικονομικών Δεικτών, Interbooks, Αθήνα 1989

μεταβλήθηκαν λόγω της εφαρμογής των ΔΛΠ. Με άλλα λόγια, στον παρόν κεφάλαιο θα συγκρίνουμε τους παραπάνω δείκτες που είχαν σχηματισθεί το 2005 σύμφωνα με ΕΛΠ και ΔΛΠ.

7.1 Δείκτης αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων (ROE)

Ο αριθμοδείκτης αυτός δίνεται από τον τύπο Καθαρά Κέρδη μετά φόρων / Ίδια Κεφάλαια και υπολογίζεται με την διαίρεση των καθαρών κερδών μετά φόρων διά των ιδίων κεφαλαίων.

Ο συγκεκριμένος δείκτης δείχνει πόσο αποτελεσματικά η επιχείρηση χρησιμοποιεί τα ίδια κεφάλαια που έχουν επενδύσει οι μέτοχοι. Είναι από τους πλέον σημαντικούς δείκτες, ο οποίος χρησιμοποιείται ευρύτατα σε χρηματοοικονομικές αναλύσεις που γίνονται από πιθανούς επενδυτές μέσα ή έξω από τα χρηματιστήρια. Ο δείκτης μπορεί να συγκριθεί με το κόστος ευκαιρίας (επιτόκιο καταθέσεων και το ασφάλιστρο κινδύνου) και συνεκτιμάται με τη φύση της δραστηριότητας της εκάστοτε επιχείρησης.⁵¹

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων τόσο μεγαλύτερη η αποτελεσματικότητα με την οποία τα κεφάλαια των φορέων της επιχειρήσεως απασχολούνται σ' αυτήν και επομένως και πιο κερδοφόρα η δυναμικότητα της επιχειρήσεως.

Ένας χαμηλός αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων είναι ενδεικτικός του ότι η επιχείρηση πάσχει σε κάποιο τομέα της (ανεπαρκής διοίκηση, δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, κ.λπ.). Αντίθετα, ένας υψηλός αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων αποτελεί ένδειξη ότι η επιχείρηση ευημερεί και το γεγονός αυτό μπορεί να οφείλεται στην επιτυχημένη διοίκησή της, στην εύστοχη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων της, κ.λπ.

Η μείωση αυτή του δείκτη οφείλεται είτε στην αύξηση των καθαρών κερδών μετά φόρων, είτε στην μείωση της Καθαρής Θέσης μετά τις αναπροσαρμογές που έγιναν λόγω εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

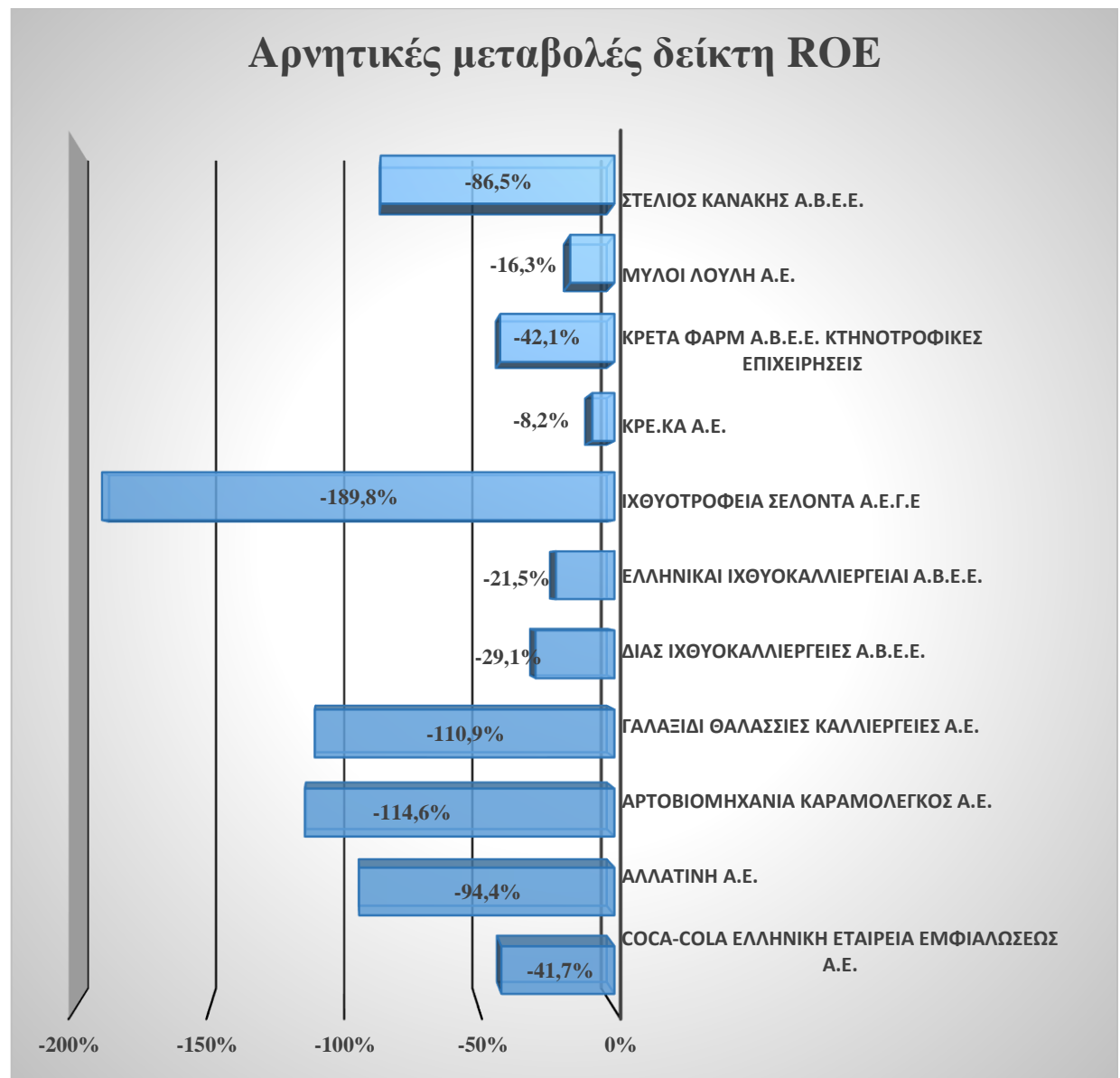
Ο πίνακας 12 του Παραρτήματος μας ενημερώνει για την μεταβολή του δείκτη της αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων ανά εταιρεία, λόγω της εφαρμογής των ΔΛΠ.

⁵¹ Δημήτρης Χ. Γκίκας (2002), «Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων», Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα 2002

Πιο συγκεκριμένα, ο δείκτης αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά» για το έτος 2005 σύμφωνα με τα ΕΛΠ ήταν 3,5%, ενώ σύμφωνα με τα ΔΛΠ 1,8%. Υπέστη δηλαδή μια μείωση κατά 48,6% λόγω της εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Η μεταβολή αυτή θεωρείται σημαντική καθώς ο δείκτης μειώθηκε περίπου στο μισό. Είναι σημαντικό να τονίσουμε πως τα παρακάτω νούμερα αναφέρονται στην αρχή της χρήσης και σε κάθε περίπτωση για την ίδια χρονική στιγμή.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζονται οι εταιρείες, στις οποίες η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ είχε αρνητική επίπτωση στον δείκτη ROE.

Διάγραμμα 15. Μεταβολές δείκτη ROE (αρνητικές μεταβολές)

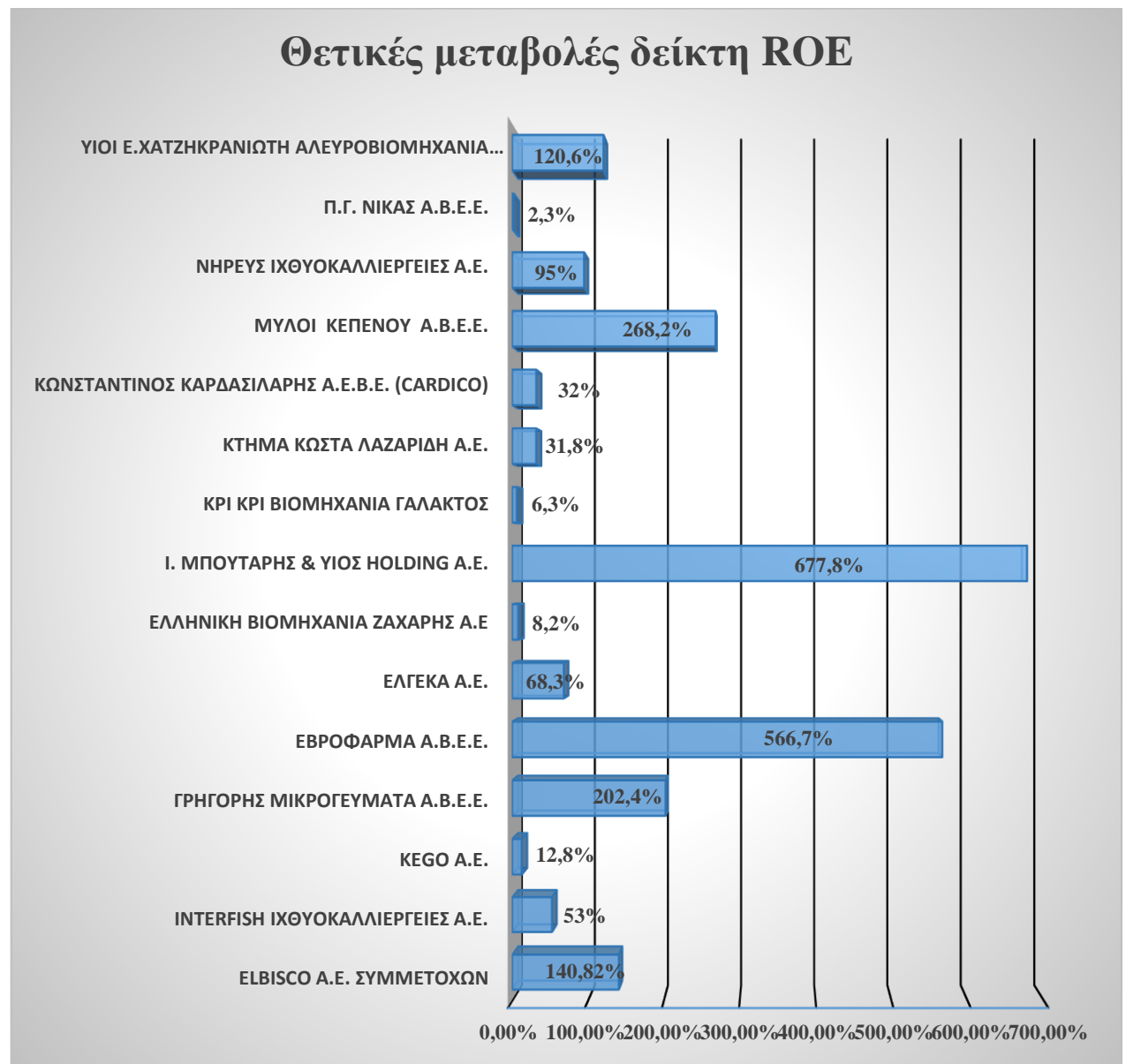
Την αρνητικότερη μεταβολή του δείκτη αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων κατέχει η εταιρεία ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε. με 189,8%. Η εταιρεία αυτή παρουσίασε δείκτη ROE με ΕΛΠ 4,9% ενώ με τις αλλαγές που επήλθαν με τα ΔΛΠ ο δείκτης αυτός έγινε -4,4%. Το σημαντικό αυτό ποσοστό μεταβολής οφείλεται στο ότι τα καθαρά κέρδη μετά φόρων της εταιρείας μειώθηκαν κατά ένα ιδιαίτερο σημαντικό ποσοστό (204%), ενώ τα Ίδια Κεφάλαια της αυξήθηκαν κατά 16,02%. Επομένως, ο δείκτης ROE της εταιρείας μεταβλήθηκε σημαντικά.

Η σημαντική μεταβολή των αποτελεσμάτων χρήσης της εταιρείας, οφείλεται κατά κύριο λόγο στην επίδραση που είχε η αποτίμηση των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας στην εύλογη αξία. Η επίδραση αυτή ήταν της τάξεως των -7.285.616€. Κέρδος ή ζημιά που μπορεί να προκύψει κατά την αρχική καταχώρηση ενός βιολογικού περιουσιακού στοιχείου και την μεταγενέστερη αποτίμηση του (μείον τις εκτιμώμενες δαπάνες πώλησης και στις δύο περιπτώσεις), καταχωρούνται στο αποτέλεσμα της χρήσης κατά την οποία προκύπτουν. Κέρδος μπορεί να προκύπτει και κατά την αρχική καταχώρηση ενός βιολογικού περιουσιακού στοιχείου, όπως για παράδειγμα η γέννηση ενός ζωντανού οργανισμού.

Σημαντικές (αρνητικές) μεταβολές του δείκτη απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων είχαν ακόμα οι εταιρείες ΓΑΛΑΞΙΔΙ και ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ. Ενώ αντίθετα μικρή μεταβολή του δείκτη είχαν οι εταιρείες ΚΡΕ.ΚΑ και ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ.

Όπως βλέπουμε από το παραπάνω διάγραμμα 7 εταιρείες εμφάνισαν μείωση του δείκτη αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων μεγαλύτερη του 40% του δείκτη με ΕΛΠ. Γενικά, όπως θα φανεί και από το επόμενο διάγραμμα οι μεταβολές που εμφάνισαν οι επιμέρους εταιρείες είναι σημαντικές.

Διάγραμμα 16. Μεταβολές δείκτη ROE (θετικές μεταβολές)

Στο διάγραμμα 16 παρουσιάζονται οι εταιρείες του κλάδου, στις οποίες η μεταβολή των προτύπων επέφερε αύξηση του δείκτη ROE. Παρατηρούμε ότι υπάρχουν δύο ακραίες τιμές στο παραπάνω διάγραμμα και συγκεκριμένα η εταιρεία ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ και η ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ.

Η εταιρεία ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ εμφάνισε δείκτη ROE με ΕΛΠ -1,8% ενώ με ΔΛΠ -14%. Το ποσοστό μεταβολής ήταν της τάξεως του 677,8%, το οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό και μεγάλο. Όπως είδαμε και στην προηγούμενη ενότητα τα Ίδια Κεφάλαια της εταιρείας μειώθηκε μόνο κατά 5,94%, ενώ τα αποτελέσματα χρήσης αυξήθηκαν

κατά 613%. Ο δείκτης με ΕΛΠ προέκυψε από το κλάσμα $-530.000 / 28.590.000$, ενώ ο δείκτης με ΔΛΠ προέκυψε από το κλάσμα $-3.781.000 / 26.892.000$.

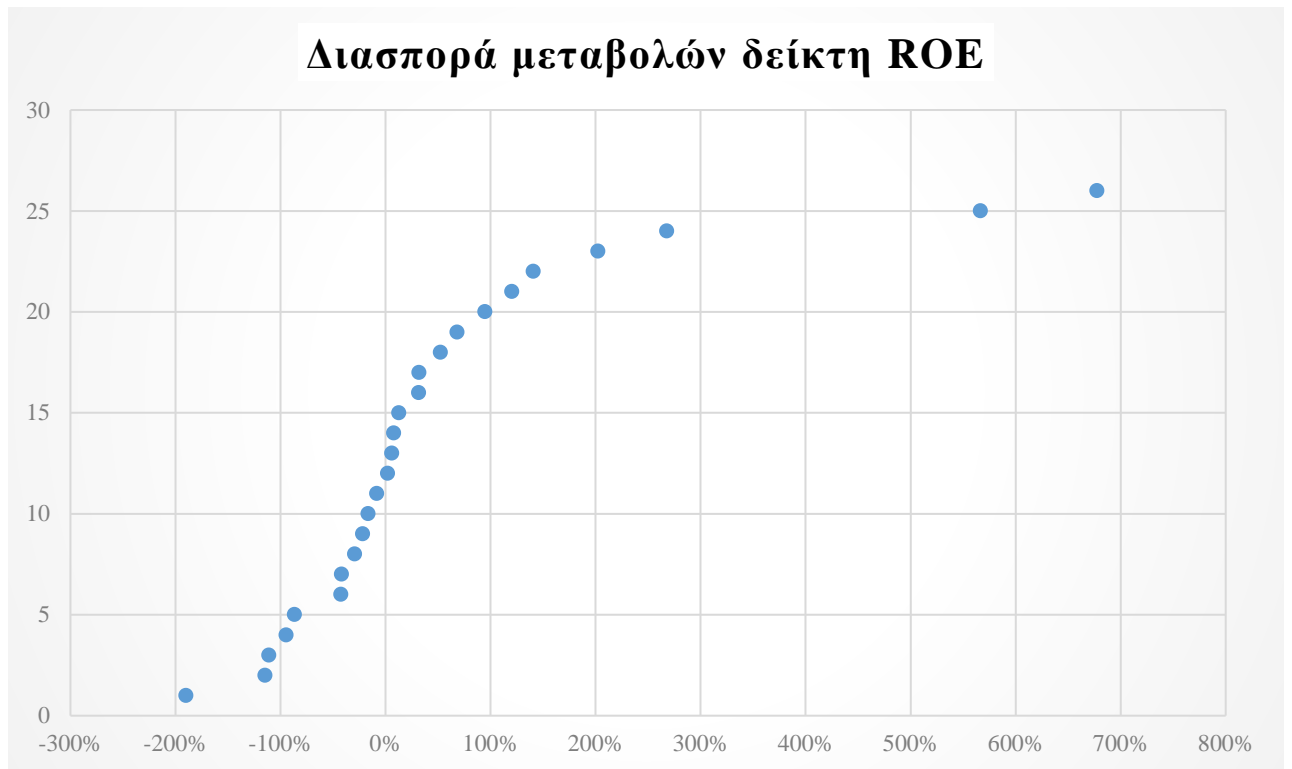
Τον σπουδαιότερο ρόλο στην δημιουργία αυτής της μεταβολής είχε η διαγραφή των επισφαλών απαιτήσεων. Οι ζημιές απομείωσης (απώλειες από επισφαλείς απαιτήσεις) καταχωρούνται όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ο όμιλος δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται με βάση τους συμβατικούς όρους. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης.

Επίσης, ακραία μεταβολή του δείκτη εμφάνισε και η εταιρεία ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ. Η συγκεκριμένη εταιρεία εμφάνισε δείκτη ROE με ΕΛΠ 2,1%, ενώ με ΔΛΠ 14%. Αυτό μας δείχνει μια μεταβολή του δείκτη κατά 566,7% για την εταιρεία. Τα καθαρά κέρδη της εταιρείας αυξήθηκαν κατά 357% λόγω εφαρμογής των ΔΛΠ, ενώ τα Ίδια Κεφάλαια μειώθηκαν κατά 29,7%. Επομένως, έτσι εξηγείται η σημαντική μεταβολή του δείκτη ROE για την εταιρεία ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ.

Η αύξηση του δείκτη οφείλεται είτε στην αυξημένη εικόνα που έχουν τα καθαρά κέρδη μετά φόρων των εταιρειών λόγω εφαρμογής των ΔΛΠ, είτε στην μείωση λόγω αναπροσαρμογών στην Καθαρή Θέση. Στα παρακάτω διαγράμματα καταγράφεται η διασπορά των μεταβολών του δείκτη ROE, καθώς και η ομαδοποίηση των μεταβολών αυτών σε ομάδες.

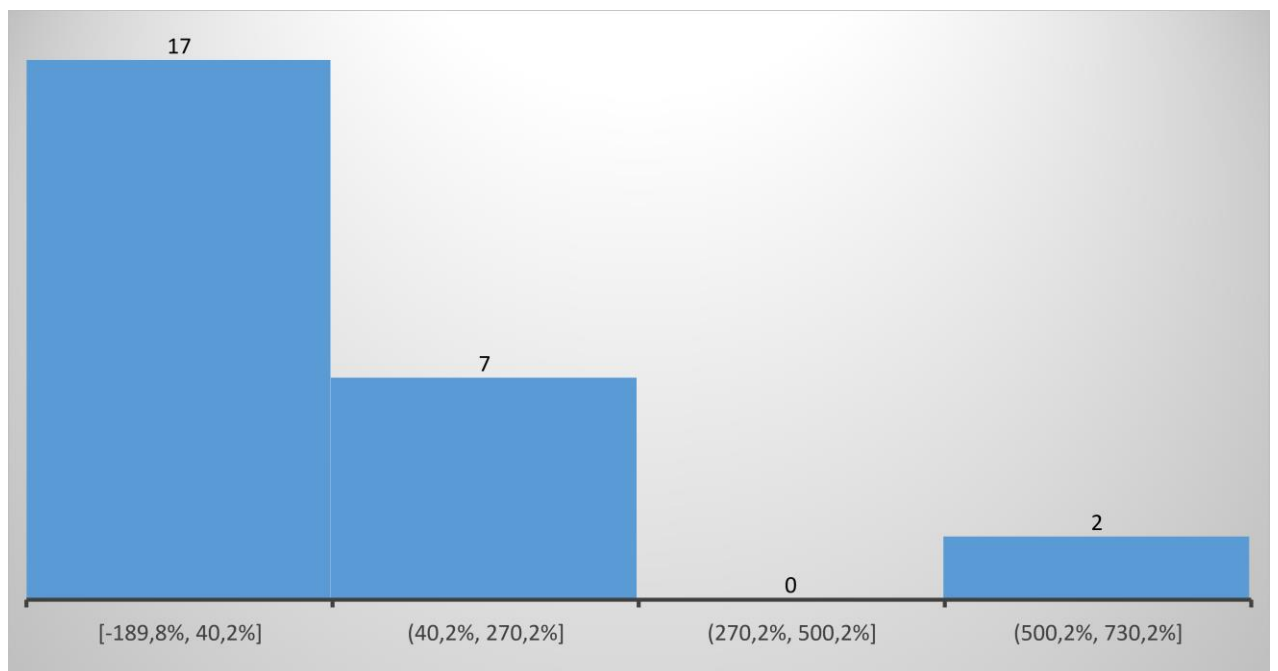
Βλέπουμε και στο παραπάνω διάγραμμα πως σε αρκετές εταιρείες, συγκεκριμένα σε 9 εταιρείες, η μεταβολή του δείκτη ξεπέρασε το 50%. Ενώ οι 6 εμφάνισαν μεταβολή που ξεπερνούσε και το 200% του δείκτη με ΕΛΠ. Επομένως, η επίδραση της πρώτης εφαρμογής των ΔΛΠ στους δείκτες ROE των εταιρειών του κλάδου Τρόφιμα και Ποτά θεωρείται σημαντική, με ελάχιστες εξαιρέσεις.

Διάγραμμα 17. Διασπορά μεταβολών του δείκτη ROE

Average	Mean
447,266%	8,16%

Διάγραμμα 18. Ομαδοποίηση μεταβολών δείκτη ROE

Όπως βλέπουμε και από τα παραπάνω διαγράμματα, 2 εταιρείες έχουν τιμές μεταβολών του δείκτη που μπορούν χαρακτηρισθούν ως ακραίες, Ενώ τέλος, ο μέσος όρος των μεταβολών του δείκτη αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων των εταιρειών του κλάδου είναι 447,2%.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε πως η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων επέφερε στις περισσότερες εταιρείες, σημαντικές μεταβολές, είτε θετικές είτε αρνητικές, στον δείκτη απόδοσης των Ιδίων Κεφαλαίων. Όπως βλέπουμε από τα διαγράμματα 7 εταιρείες εμφάνισαν αύξηση του δείκτη που ξεπερνούσε το 40% του δείκτη με ΕΛΠ, 2 εταιρείες εμφάνισαν ακραία μεταβολή του δείκτη, ενώ άλλες 7 εταιρείες εμφάνισαν μείωση του δείκτη μεγαλύτερη του 40%. Ενώ και ο δείκτης του κλάδου μπορούμε να πούμε ότι επηρεάστηκε σημαντικά καθώς μειώθηκε περίπου στο μισό.

Η μεταβολή των επιμέρους δεικτών ROE των 27 εταιρειών οφείλεται στις αναπροσαρμογές που έγιναν λόγω εφαρμογής των ΔΛΠ στην Καθαρή Θέση και στα Καθαρά Κέρδη των εταιρειών. Η μείωση του συνολικού δείκτη ROE του κλάδου είναι αρκετά σημαντική, επομένως είναι ασφαλές να πούμε ότι η μεταβολή των προτύπων επηρέασε αρνητικά την εικόνα της αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων.

7.2 Δείκτης αποδοτικότητας Ενεργητικού (ROA)

Ο αριθμοδείκτης αυτός δίνεται από τον τύπο Καθαρά Κέρδη μετά φόρων / Σύνολο Ενεργητικού και υπολογίζεται με την διαίρεση των καθαρών κερδών μετά φόρων διά του συνόλου του ενεργητικού.

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης δείχνει πόσο αποδοτικά η επιχείρηση χρησιμοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού της, προκειμένου να δημιουργήσει κέρδη. Μετρά το ποσοστό απόδοσης του συνολικού επενδυθέντος κεφαλαίου της επιχείρησης και τέλος απεικονίζει την αύξηση των καθαρών κερδών σε σχέση με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

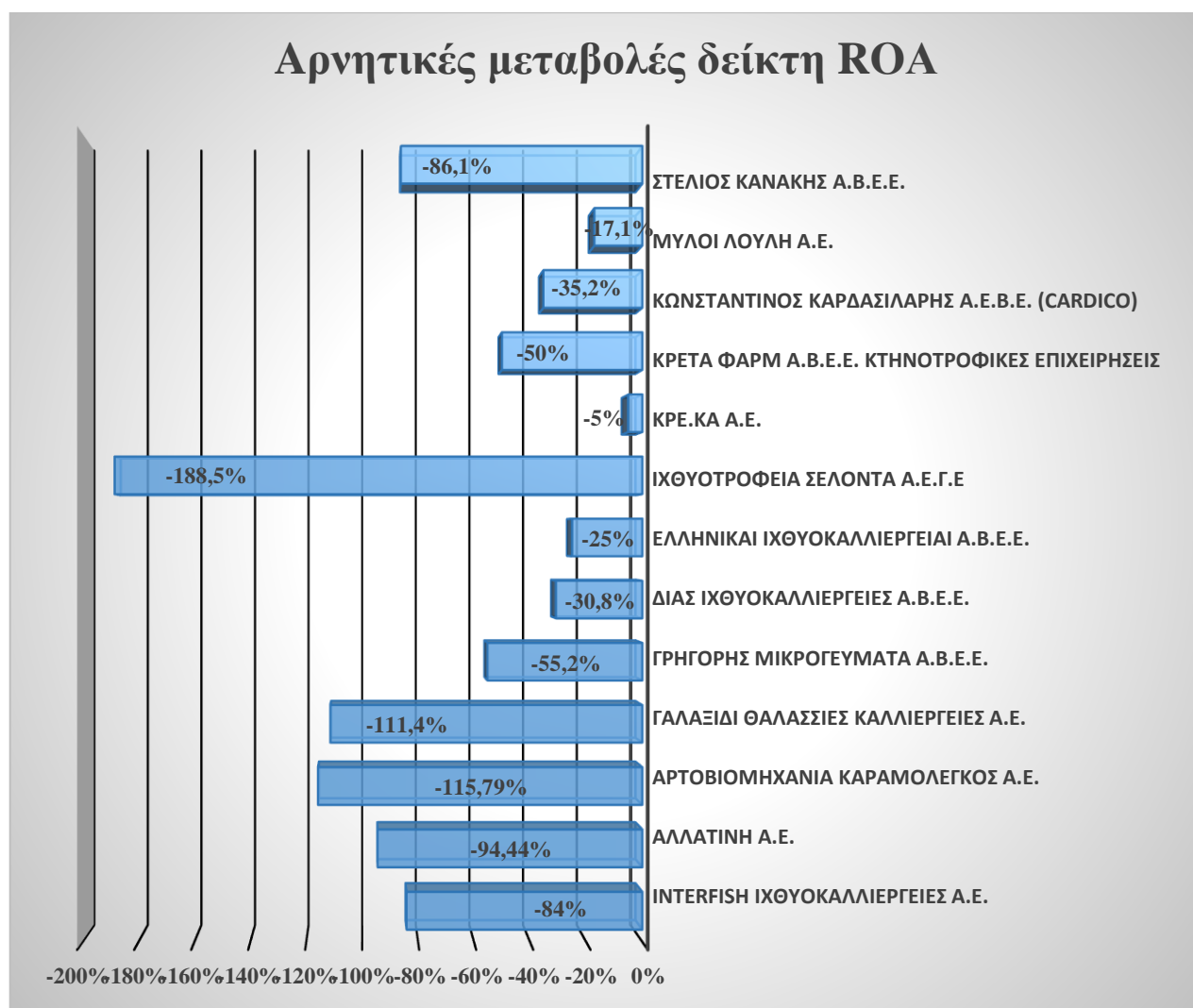
Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού μας επιτρέπει να συγκρίνουμε την αποδοτικότητα της επιχείρησης που εξετάζουμε με την αποδοτικότητα άλλων ομοειδών επιχειρήσεων καθώς και με την αποδοτικότητα άλλων μορφών επενδύσεων. Επίσης μας βοηθά να παρακολουθήσουμε τη διαχρονική πορεία της αποδοτικότητας της υπό εξέταση επιχείρησης καθώς και τη διερεύνηση των αιτιών της μεταβολής της

διαχρονικά, ενώ αποτελεί ένα τρόπο αξιολόγησης και ελέγχου της διοίκησης της επιχείρησης.

Η μεταβολή των προτύπων, η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και οι αναπροσαρμογές που επήλθαν από αυτή δημιούργησαν μεταβολές στα Καθαρά Κέρδη και στο σύνολο του Ενεργητικού των εταιρειών του κλάδου. Εξαιτίας των μεταβολών αυτών, μεταβλήθηκε και ο δείκτης αποδοτικότητας του ενεργητικού (ROA).

Πιο συγκεκριμένα, στον πίνακα 13 του Παραρτήματος καταγράφονται οι δείκτες ROA που είχαν σχηματιστεί σύμφωνα με ΕΛΠ και σύμφωνα με ΔΛΠ για κάθε μια εταιρεία του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά» το 2005. Ο συνολικός δείκτης αποδοτικότητας του Ενεργητικού του εξεταζόμενου κλάδου σχηματιζόμενος με τα Ελληνικά Πρότυπα ήταν 0,8%, ενώ με τα Διεθνή Πρότυπα 0,7%. Υπέστη δηλαδή μια μείωση κατά 12,5%.

Διάγραμμα 19. Μεταβολές δείκτη ROA (αρνητικές μεταβολές)

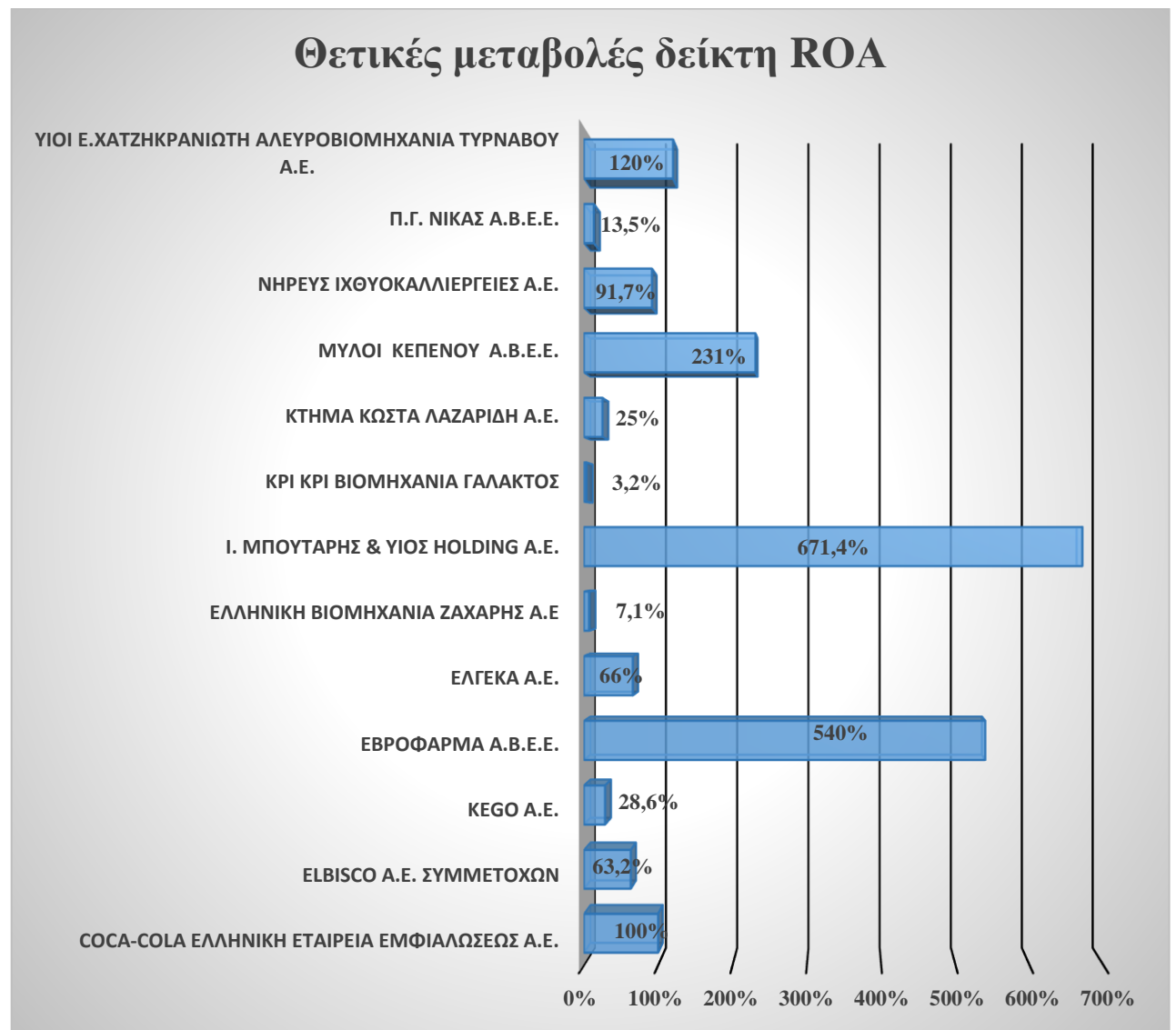

Στο παραπάνω διάγραμμα παρουσιάζονται οι αρνητικότερες μεταβολές των δεικτών ROE του κλάδου. Παρατηρούμε πως 8 εταιρείες εμφάνισαν μείωση του δείκτη ROA μεγαλύτερη του 50% του δείκτη με ΕΛΠ. Ενώ η εταιρεία ΚΡΕ.ΚΑ εμφάνισε μείωση ποσοστού μόνο κατά 5%. Επομένως, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως σχετικά με τις αρνητικές μεταβολές του δείκτη ROA, αυτές θεωρήθηκαν σημαντικές με ελάχιστες εξαιρέσεις.

Η εταιρεία ΣΕΛΟΝΤΑ εμφάνισε την μεγαλύτερη μείωση του δείκτη ROA, καθώς ο συγκεκριμένος δείκτης με ΕΛΠ ήταν 2,6%, ενώ με ΔΛΠ -2,3%. Αυτό μας δείχνει μια μείωση του δείκτη ROA κατά 188,5%, το οποίο θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό. Αυτό το ποσοστό οφείλεται στο ότι τα καθαρά κέρδη της εταιρείας μειώθηκαν κατά 204%, ενώ το σύνολο του ενεργητικού αυξήθηκε κατά 18,75%. Βλέπουμε λοιπόν ότι στην περίπτωση της εταιρείας ΣΕΛΟΝΤΑ, η μείωση των καθαρών κερδών που οφείλεται κατά κύριο λόγο στην επίδραση που είχε η αποτίμηση των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία, είχε σημαντική επίπτωση και στον αριθμοδείκτη αποδοτικότητας Ενεργητικού, πέρα από τον αριθμοδείκτη αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων.

Επίσης, οι εταιρείες ΓΑΛΑΞΙΔΙ και ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ, εμφάνισαν μείωση του δείκτη ROA που ξεπερνούσε το 100% του δείκτη με ΕΛΠ. Και στις δύο αυτές εταιρείες, τα αποτελέσματα χρήσης μειώθηκαν κατά 115% και 121% αντίστοιχα. Ενώ το σύνολο του Ενεργητικού ανήλθε σε 20% και 6,8% αντίστοιχα. Επομένως, βλέπουμε πως η μεταβολή των καθαρών κερδών, που στην προηγούμενη ενότητα θεωρήθηκε ιδιαίτερα σημαντικά, επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό και τις μεταβολές των αριθμοδεικτών ROE και ROA.

Διάγραμμα 20. Μεταβολές δείκτη ROA (θετικές μεταβολές)

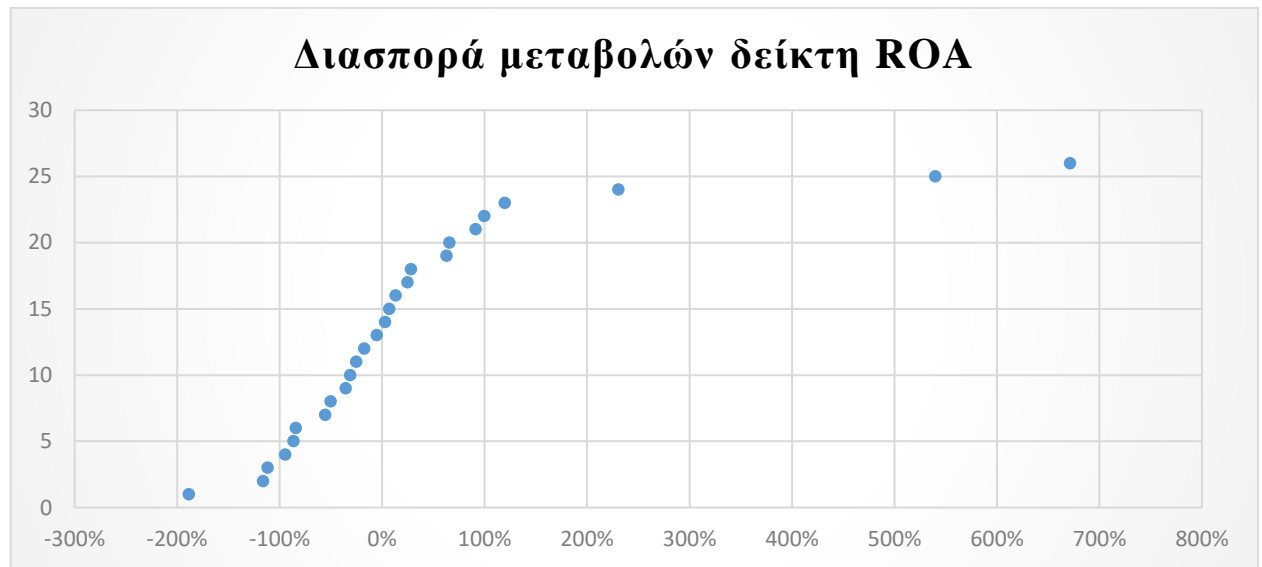

Στο παραπάνω διάγραμμα παρουσιάζονται οι υπόλοιπες 13 εταιρείες του κλάδου, στις οποίες η εφαρμογή των ΔΛΠ αύξησε την εικόνα του δείκτη αποδοτικότητας του ενεργητικού. Παρατηρούμε ότι δύο εταιρείες παρουσιάζουν ακραίες τιμές και συγκεκριμένα οι εταιρείες ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ και ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ, με ποσοστά μεταβολής 671,4% και 540% αντίστοιχα. Τα ποσοστά αυτά οφείλονται, όπως αναλύθηκε και στον αριθμοδείκτη ROE, στην αύξηση των καθαρών κερδών των εταιρειών. Πιο συγκεκριμένα η εταιρεία ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ εμφάνισε αύξηση των αποτελεσμάτων χρήσης κατά 613% και αύξηση ενεργητικού κατά 4,5%. Ενώ η εταιρεία ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ, εμφάνισε μεταβολή αποτελεσμάτων χρήσης κατά 357%, ενώ το σύνολο του ενεργητικού μειώθηκε κατά 21,2%.

Παρατηρούμε πως 8 εταιρείες εμφάνισαν αύξηση του δείκτη ROA μεγαλύτερη του 60%, ενώ 5 εταιρείες μεγαλύτερο του 100%. Επομένως μπορούμε να πούμε πως η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ, επηρέασε σημαντικά τα αποτελέσματα χρήσης των εταιρειών και εν συνεχεία τους αριθμοδείκτες που στηρίζονται σε αυτό το μέγεθος. Δηλαδή στον αριθμοδείκτη αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων και Ενεργητικού.

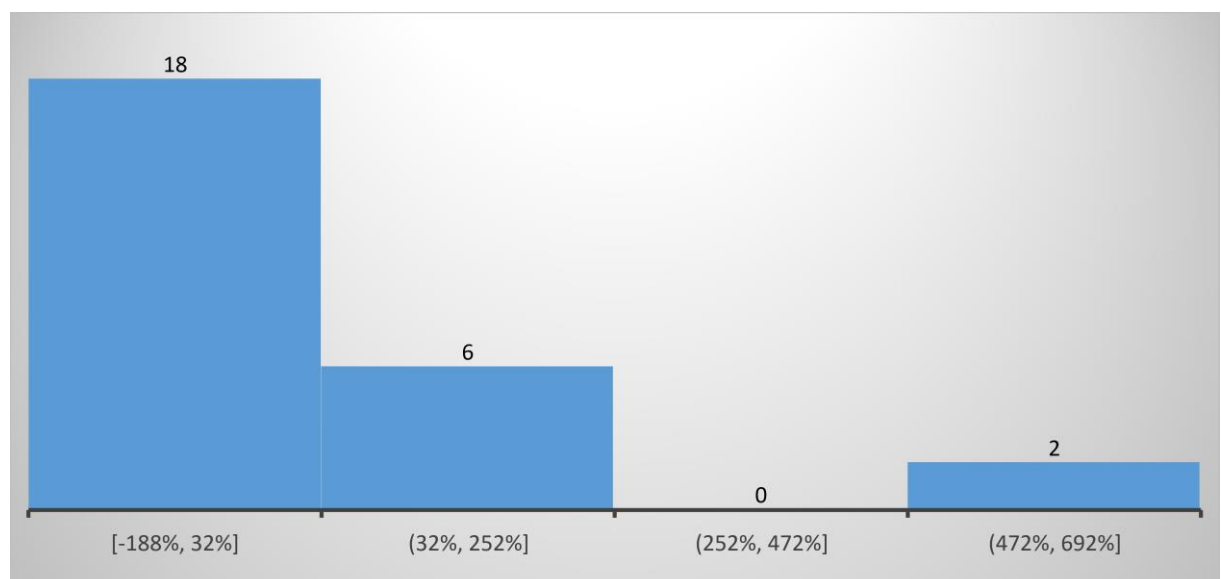
Ακολουθούν 2 διαγράμματα στα οποία καταγράφεται η διασπορά των μεταβολών του δείκτη ROA των εταιρειών καθώς και η ομαδοποίηση τους.

Διάγραμμα 21. Διασπορά μεταβολών δείκτη ROA

Average	Mean
41%	-0,89%

Διάγραμμα 22. Ομαδοποίηση μεταβολών δείκτη ROA

Όπως βλέπουμε από τα παραπάνω διαγράμματα δύο εταιρείες ξεχωρίζουν από τις υπόλοιπες λόγω της ακραίας τιμής που παίρνει η μεταβολή του δείκτη ROA. Ο μέσος όρος της μεταβολής είναι 41%, ενώ οι περισσότερες εταιρείες κυμαίνονται μεταξύ -188% και 32%.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε πως ο δείκτης αποδοτικότητας του Ενεργητικού μεταβλήθηκε σημαντικά στην πλειονότητα των εταιρειών, καθώς πολλές εταιρείες εμφάνισαν σημαντικές μεταβολές του δείκτη ROA. Είναι σημαντικό να τονίσουμε την σημαντικότητα που έχει η μεταβολή των αποτελεσμάτων χρήσης των εταιρειών. Στην προηγούμενη ενότητα καταλήξαμε στο συμπέρασμα πως τα αποτελέσματα χρήσης σε επίπεδο εταιρειών μεταβλήθηκαν σημαντικά, επομένως επηρεάστηκε το ίδιο σημαντικά και ο δείκτης ROA.

Μπορεί η μεταβολή του συνολικού δείκτη ROA του κλάδου να μην ήταν μεγάλη και συγκεκριμένα κατά -12,5%, όμως τα ποσοστά μεταβολής των επιμέρους εταιρειών παίρνουν σχετικά ακραίες τιμές. Δηλαδή αρκετές εταιρείες είχαν μεγάλες αρνητικές μεταβολές και άλλες μεγάλες θετικές μεταβολές.

Επομένως, η μεταβολή των προτύπων δεν επηρέασε σημαντικά τον συνολικό δείκτη απόδοσης Ενεργητικού, όπως επηρέασε σημαντικά τον δείκτη των περισσότερων εταιρειών ξεχωριστά. Με άλλα λόγια οι δείκτες των εταιρειών μεταβλήθηκαν σημαντικά (θετικά ή αρνητικά), όμως ο συνολικός δείκτης του κλάδου εξαιτίας του σμυψηφισμού των επιμέρους δεικτών δεν μεταβλήθηκε σημαντικά.

7.3 Οικονομική μόχλευση

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης δίνεται από την σχέση Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων προς Αποδοτικότητα Συνολικών Απασχολούμενων Κεφαλαίων. Ή αλλιώς ROE/ROA. Ο ίδιος δείκτης δίνεται και από την σχέση Γενικό σύνολο ενεργητικού / Σύνολο ιδίων κεφαλαίων.

Ο αριθμοδείκτης οικονομικής μόχλευσης δείχνει το ποσοστό μεταβολής των καθαρών λειτουργικών κερδών προς διάθεση στους μετόχους από την κατά 1% μεταβολή των καθαρών κερδών προ φόρων και χρηματοοικονομικών εξόδων. Φανερώνει το περιθώριο της διοίκησης να βελτιώσει την απόδοση των Ιδίων Κεφαλαίων, μεταβάλλοντας ανάλογα τα ποσοστά συμμετοχής Ιδίων και Ξένων Κεφαλαίων στη

χρηματοδότηση της επιχείρησης. Δείχνει το ποσοστό συμμετοχής των δανειακών Κεφαλαίων στο σύνολο του Ενεργητικού.

Υπάρχουν 3 αποτελέσματα που μπορεί να δώσει ο δείκτης της οικονομικής μόχλευσης:

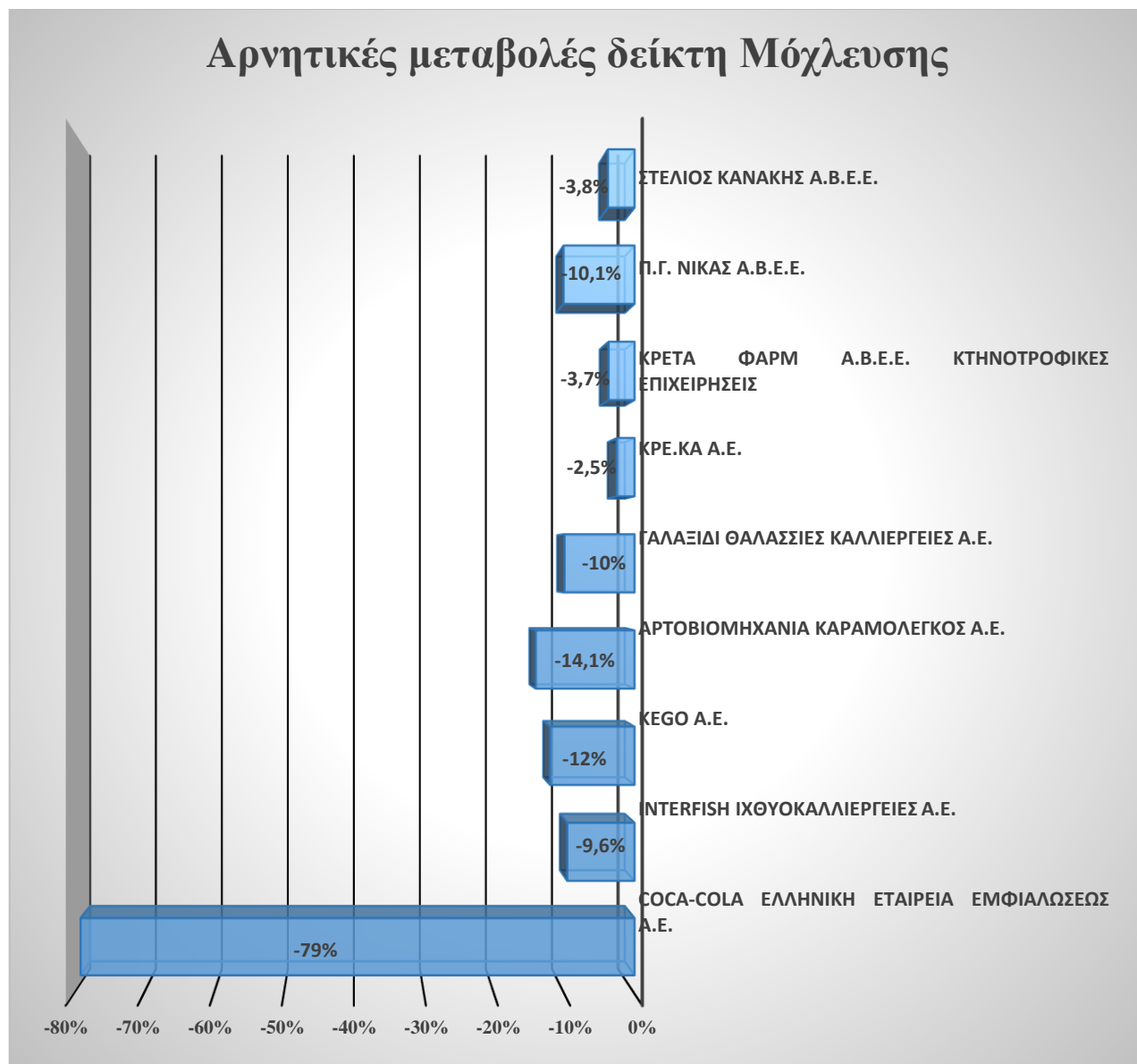
1. Να είναι μεγαλύτερος από τη μονάδα. Τότε η επίδραση από τη χρήση ξένων κεφαλαίων στα κέρδη της επιχειρήσεως είναι θετική και επωφελής για αυτήν.
2. Να ισούται με τη μονάδα. Τότε η επίδραση των ξένων κεφαλαίων στα κέρδη της επιχειρήσεως είναι μηδενική και δεν υπάρχει οικονομική ωφέλεια για την επιχείρηση.
3. Να είναι μικρότερος από τη μονάδα. Τότε η επίδραση από τη χρήση ξένων κεφαλαίων στα κέρδη της επιχειρήσεως είναι αρνητική και η επιχείρηση δανείζεται με επαχθείς όρους. Αυτό συμβαίνει στις περιπτώσεις υπερδανεισμού, που η περαιτέρω προσφυγή στον δανεισμό είναι επιζήμια για την επιχείρηση.

Συνοψίζοντας η επίδραση των δανειακών κεφαλαίων στα κέρδη μιας επιχείρησης είναι θετική και επωφελής, αν η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων είναι μεγαλύτερη από την αποδοτικότητα του συνόλου των απασχολούμενων κεφαλαίων. Η διαφορά αυτή δείχνει την επίδραση που ασκεί η χρήση των δανειακών κεφαλαίων επάνω στην αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της επιχειρήσεως.

Όταν η αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων είναι μεγαλύτερη από το κόστος των δανειακών της κεφαλαίων, τότε η προσφυγή της επιχειρήσεως στον δανεισμό είναι επωφελής για αυτήν. Το αντίθετο συμβαίνει όταν η αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων της επιχειρήσεως είναι μικρότερη από το κόστος των δανειακών της κεφαλαίων.

Στον πίνακα 14 του Παραρτήματος παρουσιάζονται οι επιμέρους δείκτες της οικονομικής μόχλευσης των εταιρειών του κλάδου, καθώς και οι μεταβολές των δεικτών που επήλθαν από τις αναπροσαρμογές των Διεθνών Λογιστικών προτύπων. Ο συνολικός δείκτης οικονομικής μόχλευσης για το έτος 2005 σύμφωνα με τα όσα ορίζουν τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα ήταν 435%, ενώ σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα 249%. Υπέστη μια μείωση δηλαδή κατά 42,8%. Όπως φαίνεται, η πρώτη εφαρμογή των προτύπων επέφερε μια σημαντική μείωση της οικονομικής μόχλευσης του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά».

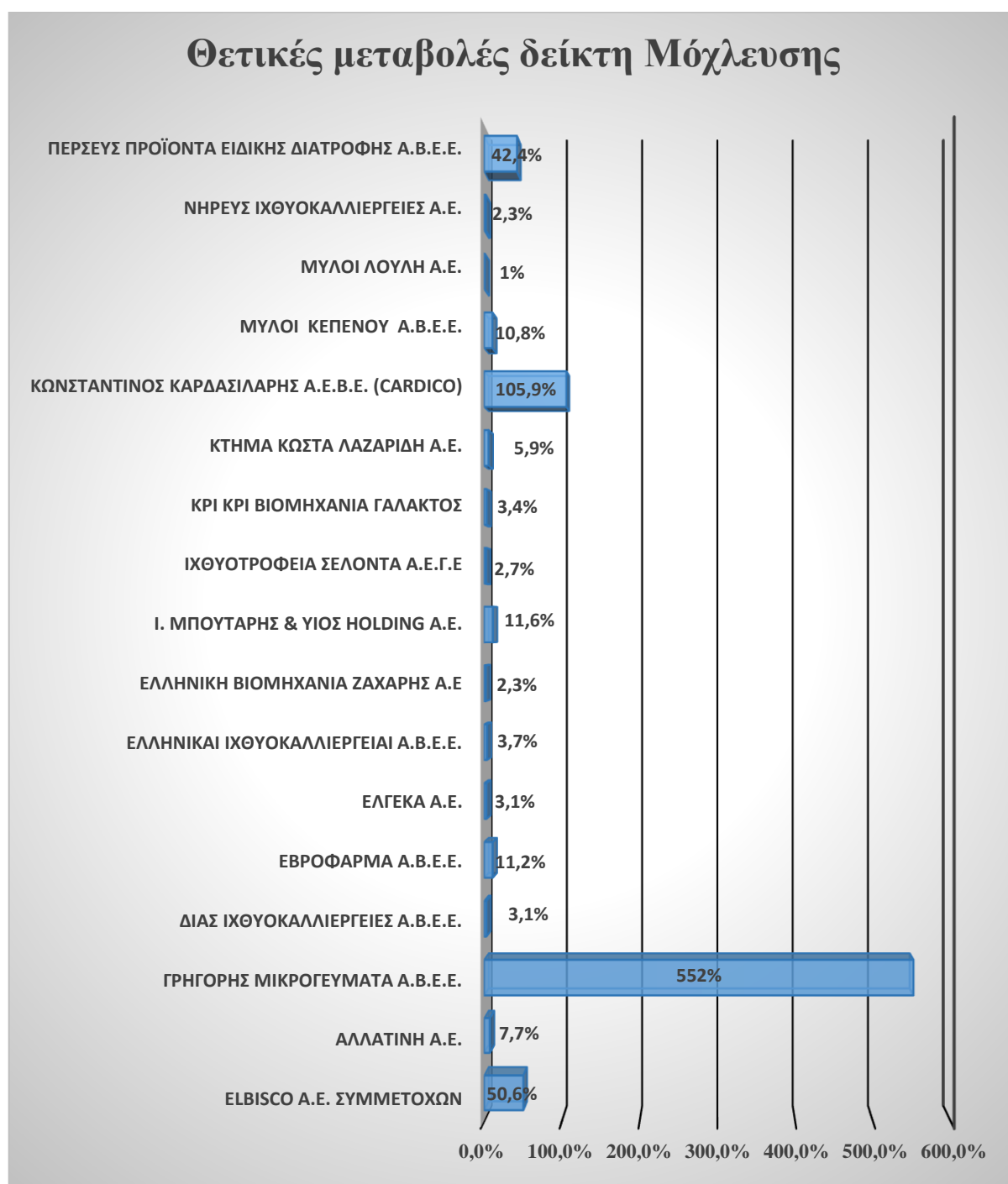
Διάγραμμα 23. Μεταβολές δείκτη οικονομικής μόχλευσης (αρνητικές μεταβολές)

Όπως βλέπουμε από το παραπάνω διάγραμμα η εταιρεία Coca-Cola Τρία Έψιλον εμφάνισε την μεγαλύτερη μείωση του δείκτη οικονομικής μόχλευσης λόγω της εφαρμογής ΔΛΠ κατά 79%. Ο δείκτης της μόχλευσης σύμφωνα με τα ΕΛΠ για την εν λόγω εταιρεία ήταν 1169% (1,2% / 1,1%), όμως μετά τις αναπροσαρμογές που επέφεραν τα ΔΛΠ ο δείκτης αυτός έγινε 246% (0,7% / 0,2%) .

Οι υπόλοιπες εταιρείες των οποίων οι δείκτες μόχλευσης μειώθηκαν, κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα μείωσης. Οι μειώσεις αυτές δεν θεωρούνται σημαντικές καθώς δεν επηρεάζουν σημαντικά τους δείκτες μόχλευσης των εταιρειών.

Διάγραμμα 24. Μεταβολές δείκτη οικονομικής μόχλευσης (θετικές μεταβολές)

Στο παραπάνω διάγραμμα παρουσιάζονται οι θετικές μεταβολές των δεικτών μόχλευσης των εταιρειών του κλάδου. Πιο συγκεκριμένα, η εταιρεία ΓΡΗΓΟΡΗΣ εμφάνιζε δείκτη μόχλευσης με ΕΛΠ 277% (8,2% / 2,9%), ενώ με ΔΛΠ 1806% (24,8% / 1,3%). Αυξήθηκε δηλαδή ο δείκτης αυτός κατά 552%. Το ποσοστό αυτό θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό και οφείλεται στην μεγάλη μείωση της Καθαρής Θέσης της εταιρείας λόγω αναπροσαρμογών.

Ανάλογες αυξήσεις δεν υπάρχουν, όμως 3 εταιρείες έχουν αρκετά σημαντικές αυξήσεις του δείκτη οικονομικής μόχλευσης. Αυτές είναι η εταιρεία CARDICO με αύξηση κατά 105,9%, η ΠΕΡΣΕΥΣ με 42,4% και η ELBISCO ME 50,6%. Στις υπόλοιπες εταιρείες η αύξηση του δείκτη μόχλευσης δεν είναι σημαντικά μεγάλη. Επίσης η εταιρεία ΜΥΛΟΙ ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ διατήρησε σταθερό τον δείκτη, καθώς οι αναπροσαρμογές των ΔΛΠ δεν δημιούργησαν αυξομείωση του δείκτη.

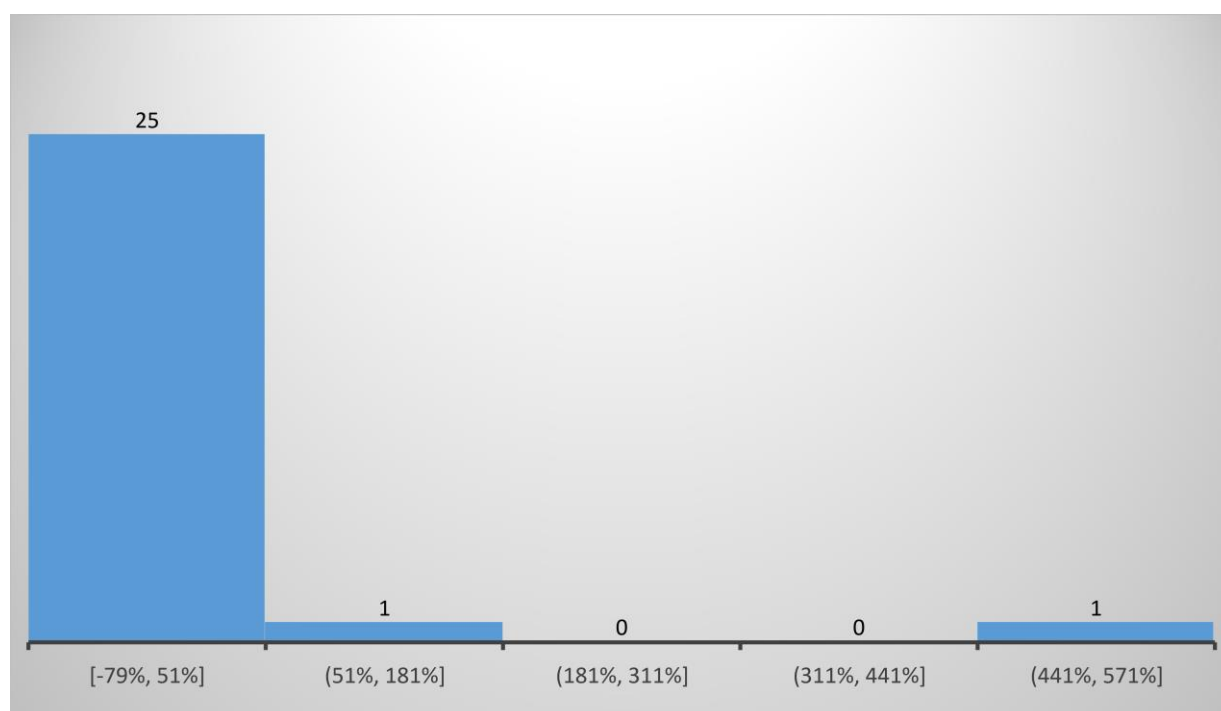
Στην συνέχεια ακολουθούν τα διαγράμματα που αφορούν την διασπορά των μεταβολών του δείκτη οικονομικής μόχλευσης, καθώς και η ομαδοποίηση των μεταβολών.

Διάγραμμα 25. Διασπορά μεταβολών δείκτη οικονομικής μόχλευσης

Average	Mean
24,9%	2,66%

Διάγραμμα 26. Ομαδοποίηση μεταβολών δείκτη οικονομικής μόχλευσης

Στο διάγραμμα 25 βλέπουμε πως όλες οι εταιρείες πλην μιας κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα, γεγονός που επαληθεύεται και στο διάγραμμα 26. Η εταιρεία ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε. κατέχει την ακραία τιμή. Επίσης οι 25 από τις 27 κυμαίνονται μεταξύ -79% και 51%, ενώ η εταιρεία ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO) εμφάνισε μεταβολή του δείκτη της τάξεως του 105,9%.

Συμπερασματικά, η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ δεν επέφερε σημαντικές μεταβολές στους δείκτες οικονομικής μόχλευσης πέρα από τρεις εταιρείες. Από αυτές τις τρεις εταιρείες, η μία είχε σημαντική αρνητική μεταβολή, ενώ οι υπόλοιπες 2 θετικές. Οι υπόλοιπες εταιρείες αυξομείωσαν κατά μικρό ποσοστό τους δείκτες τους, χωρίς να επηρεάζεται ουσιαστικά ο δείκτης τους.

Σχετικά με τον συνολικό δείκτη του κλάδου, μπορούμε να πούμε πως η μείωση που υπέστη οφείλεται στην αύξηση της συνολικής Καθαρής Θέσης του κλάδου από την εταιρεία Coca-Cola Τρία Ένιλον. Εάν δεν λαμβάναμε υπόψιν μας την εν λόγω εταιρεία στον πληθυσμό του κλάδου, τότε ο δείκτης μόχλευσης θα αυξανόταν μονάχα κατά 7.5%, ήτοι από 238% που ήταν σύμφωνα με ΕΛΠ στο 256% με ΔΛΠ. Επομένως παρατηρούμε πως η μεταβολή του δείκτη μόχλευσης που επέφεραν τα ΔΛΠ δεν ήταν σημαντική πέρα από ορισμένες εξαιρέσεις.

7.4 Συμπεράσματα βάσει των μεταβολών των αριθμοδεικτών

Στην συγκεκριμένη ενότητα επιχειρήθηκε η ανάλυση βάσει κάποιων αριθμοδεικτών της επίπτωσης που είχε η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στα μεγέθη των εταιρειών του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά». Πιο συγκεκριμένα, λόγω του σκοπού της εργασίας και των διαθέσιμων πληροφοριών και στοιχείων επιλέχθηκαν οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων (ROE), αποδοτικότητας ενεργητικού (ROA) και τέλος ο αριθμοδείκτης οικονομικής μόχλευσης.

Αφού έγινε η συλλογή των κατάλληλων οικονομικών στοιχείων υπολογίστηκαν οι σχετικοί δείκτες, οι οποίοι σχηματίστηκαν σύμφωνα με ΕΛΠ και σύμφωνα με ΔΛΠ. Στην συνέχεια πραγματοποιήθηκε σύγκριση ώστε να εντοπίσουμε το μέγεθος της επίπτωσης που είχαν τα ΔΛΠ στους δείκτες αυτούς.

Αρχικά, ο συνολικός δείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων του κλάδου μεταβλήθηκε σημαντικά, ενώ και οι επιμέρους δείκτες των εταιρειών στην πλειονότητα τους μεταβλήθηκαν σημαντικά με λίγες εξαιρέσεις. Επομένως είναι ασφαλές να πούμε πως η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων έφερε σημαντικές αλλαγές στους δείκτες αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων των εταιρειών του κλάδου. Σε κάποιες εταιρείες ο συγκεκριμένος κλάδος αυξήθηκε σημαντικά, ενώ σε κάποιες άλλες μειώθηκε σημαντικά. Να υπενθυμίσουμε πως εξετάστηκαν οι δείκτες που παρουσίαζαν οι εταιρείες σύμφωνα με ΕΛΠ και σύμφωνα με ΔΛΠ την ίδια χρονική στιγμή.

Σχετικά με τον δείκτη αποδοτικότητας Ενεργητικού, η εφαρμογή των ΔΛΠ έφερε όπως και στον προηγούμενο δείκτη σημαντικές μεταβολές. Πιο συγκεκριμένα, ο συνολικός δείκτης ROA του κλάδου δεν μεταβλήθηκε αρκετά και μόνο κατά -12,5%, όμως οι μεταβολές των επιμέρους δεικτών των εταιρειών είναι σημαντικές. Όπως είδαμε και στα διαγράμματα οι αυξομειώσεις των δεικτών των εταιρειών κυμαίνονται σε υψηλά επίπεδα και εξαιτίας της μεγάλης διασποράς των τιμών, η μεταβολή του συνολικού δείκτη του κλάδου δεν φαίνεται μεγάλη.

Τέλος αναλύθηκε και ο δείκτης οικονομικής μόχλευσης. Στο συγκεκριμένο δείκτη πέρα από ελάχιστες (4) εταιρείες, η μεταβολή λόγω αναπροσαρμογών δεν ήταν σημαντική. Αρχικά ο συνολικός δείκτης οικονομικής μόχλευσης του κλάδου φαίνεται ότι μεταβλήθηκε σημαντικά και συγκεκριμένα μειώθηκε κατά -42,8%. Βέβαια το αποτέλεσμα αυτό αλλάζει αν εξαιρέσουμε την Coca-Cola από τον πληθυσμό μας. Έτσι με 26 πλέον εταιρείες, ο συνολικός δείκτης αυξήθηκε μόλις κατά 7,5%. Αυτό σημαίνει

πως, όπως και στην περίπτωση της μεταβολής της συνολικής Καθαρής Θέσης του κλάδου που αναλύθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, μία μονάχα εταιρεία δημιουργεί λανθασμένες εντυπώσεις λόγω του μεγέθους της.

Τελικά η μεταβολή των προτύπων και η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στις εταιρείες του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά», επέφεραν σημαντικές αλλαγές στους δείκτες απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων και Ενεργητικού των εταιρειών με λίγες εξαιρέσεις. Ενώ οι αλλαγές στους δείκτες οικονομικής μόχλευσης δεν ήταν ανάλογα σημαντικοί, με ελάχιστες εξαιρέσεις.

Τα συμπεράσματα που καταλήξαμε στην προηγούμενη ενότητα, επαληθεύονται στην παρούσα ενότητα. Πιο συγκεκριμένα, η σημαντική μεταβολή των αποτελεσμάτων χρήσης, τόσο σε επίπεδο κλάδου όσο και σε επίπεδο εταιρειών, επηρέασε αντίστοιχα σημαντικά και τους δείκτες ROE και ROA των εταιρειών.

8. Επίλογος

Η παρούσα εργασία ασχολήθηκε με το θέμα των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, τις διαφορές με την ελληνική νομοθεσία και με την επίδραση που είχε η μεταβολή των προτύπων στα οικονομικά μεγέθη ελληνικών εταιρειών και συγκεκριμένα στις εισηγμένες εταιρείες του κλάδου Τρόφιμα και Ποτά.

Η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το 2005, επέφερε σημαντικές αλλαγές στον τρόπο παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων ελληνικών εταιρειών. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και τα Ελληνικά Πρότυπα διαφέρουν ως προς τις αρχές, τις καταστάσεις και την αντιμετώπιση συγκεκριμένων λογιστικών ζητημάτων. Οι διαφορές αυτές οδηγούν σε αναπροσαρμογή ορισμένων οικονομικών μεγεθών, όπως είναι οι αποσβέσεις, η αναβαλλόμενη φορολογία, οι επιχορηγήσεις κτλ. Συνέπεια αυτής της αναπροσαρμογής αυτής είναι η διαφορετική απεικόνιση της Καθαρής Θέσης και των αποτελεσμάτων χρήσης της επιχείρησης με ΔΛΠ και με ΕΛΠ.

Η παρούσα εργασία αρχικά κατέγραψε τις βασικότερες διαφορές μεταξύ των δύο προτύπων και στην συνέχεια επιχειρήθηκε η διερεύνηση της επίδρασης που είχε η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ στις εταιρείες του κλάδου «Τρόφιμα και Ποτά». Η εμπειρική διερεύνηση βασίστηκε στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και τις γνωστοποιήσεις του 2005 των εισηγμένων εταιρειών του κλάδου.

Τα χρηματοοικονομικά μεγέθη που μελετήθηκαν ήταν η Καθαρή Θέση και τα αποτελέσματα χρήσης με ΕΛΠ και με ΔΛΠ των εταιρειών, έτσι ώστε να εκτιμηθεί η μεταβολή και η διαφορετική απεικόνιση των μεγεθών αυτών. Επίσης μελετήθηκαν οι παράγοντες που είχαν συμβολή στην εκάστοτε μεταβολή της Καθαρής Θέσης, δηλαδή στην ουσία τα ίδια τα πρότυπα. Πιο συγκεκριμένα, αντικείμενα μελέτης υπήρξε η διαφορετική λογιστική αντιμετώπιση των αποσβέσεων των παγίων, των κρατικών επιχορηγήσεων, της αναβαλλόμενης φορολογίας, της αναπροσαρμογής ακινήτων και των προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων. Τα παραπάνω ζητήματα, το καθένα με την δική του συμβολή, επηρέασαν είτε αρνητικά είτε θετικά την Καθαρή Θέση και τα αποτελέσματα χρήσης των εταιρειών.

Τα αποτελέσματα της έρευνας μας δείχνουν πως η Καθαρή Θέση των 27 εισηγμένων εταιρειών του κλάδου δεν μεταβλήθηκε σημαντικά, με ελάχιστες εξαιρέσεις. Αντίθετα τα αποτελέσματα χρήσης των εταιρειών μεταβλήθηκαν σημαντικά και σε αρκετές περιπτώσεις πάνω από το $\pm 100\%$. Τα ποσά μεταβολής της Καθαρής Θέσης των

εταιρειών είναι αρκετά μεγαλύτερα από τα ποσά μεταβολής των αποτελεσμάτων χρήσης, όμως ως ποσοστά δίνουν ασφαλέστερα συμπεράσματα.

Η παρούσα εργασία καταλήγει σε συμπεράσματα παρόμοια με αυτά άλλων μελετών, όπως είναι οι μελέτες των Tsalavoutas et al (2006), καθώς και των Apostolou και Dimitras, οι οποίες αναλύθηκαν προηγουμένως. Οι συγκεκριμένες έρευνες κατέληξαν στο συμπέρασμα πως υπήρχαν σημαντικές διαφορές στα περιουσιακά στοιχεία και στις υποχρεώσεις των εισηγμένων εταιρειών, με αποτέλεσμα να επηρεάζονται, είτε θετικά είτε αρνητικά, η Καθαρή Θέση και τα αποτελέσματα χρήσης. Στα ίδια συμπεράσματα καταλήγει και η έρευνα που πραγματοποίησε η ελεγκτική εταιρεία Grant Thornton 2006 και η έρευνα των Bellas et al (2005). Όλες αυτές οι έρευνες κατέληξαν στο συμπέρασμα πως η πρώτη εφαρμογή των προτύπων επηρέασε την Καθαρή Θέση και τα αποτελέσματα χρήσης των εταιρειών και κατ' επέκταση κάποιους βασικούς αριθμοδείκτες.

Στα πλαίσια της εργασίας αναλύθηκαν και οι μεταβολές των αριθμοδεικτών αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων και Ενεργητικού των εταιρειών του κλάδου, καθώς και του δείκτη οικονομικής μόχλευσης. Τελικά η πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στις εταιρείες επέφεραν σημαντικές αλλαγές στους δείκτες απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων και απόδοσης του Ενεργητικού των εταιρειών με λίγες εξαιρέσεις. Ενώ οι αλλαγές στους δείκτες οικονομικής μόχλευσης δεν ήταν ανάλογα σημαντικοί, με ελάχιστες εξαιρέσεις.

Η μεταβολή των προτύπων και η πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ επέφερε σημαντικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο συντάσσονται οι οικονομικές καταστάσεις στην Ελλάδα. Μέσω της παρούσας εργασίας διαπιστώθηκε ότι τα ΔΛΠ επέφεραν σημαντικές μεταβολές στα αποτελέσματα χρήσης των εισηγμένων εταιρειών του κλάδου Τρόφιμα και Ποτά οι οποίες ανταποκρίθηκαν στην πλειονότητα τους στις απαιτήσεις πληροφόρησης των ΔΛΠ. Ενώ η Καθαρή Θέση των συγκεκριμένων εταιρειών δεν μεταβλήθηκε το ίδιο σημαντικά.

9.Βιβλιογραφία

Ελληνική Βιβλιογραφία

1. Αληφαντής Γεώργιος (2015), «Ενημερωτικό Δελτίο της Εταιρίας Δικηγόρων ΡΟΤΑΜΙΤΙΣΒΕΚΡΙΣ» τεύχος Νοέμβριος 2015
2. Αληφαντής Γεώργιος (2009), «Χρηματοοικονομική Λογιστική», 3η Έκδοση, Αθήνα 2009
3. Αποστόλου Α. (2007), «Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο – πανεπιστημιακές σημειώσεις στο μάθημα ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ Ι», ΑΘΗΝΑ 2007
4. Αποστόλου Α. (2011), «Σημειώσεις Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων , Πανεπιστημιακές Παραδόσεις στο Μάθημα ΑΝΑΛΥΣΗ & ΕΛΕΓΧΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ», ΑΘΗΝΑ 2011
5. Γιαννόπουλος Παναγιώτης Α' Αντιπρόεδρος της ΕΛΤΕ (2016), «Αποτελέσματα Ποιοτικών Ελέγχων 2015 – 2016»
6. Γκίκας Δημήτρης (2002) , «Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων», Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα 2002
7. Γρηγοράκος Θεόδωρος (2014), «Η επιχειρούμενη κατάργηση της λογιστικοδιαχειριστικής οργάνωσης όλων των οικονομικών μονάδων της χώρας (Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα) και αντικατάστασή της με μία παραλλαγή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, διακρινόμενη από συνοπτική περιγραφή, πλήθος ασαφειών και πολλούς προαιρετικούς χειρισμούς, που εκ του ασφαλούς οδηγούν όλα αυτά σε λογιστική και φορολογική αναρχία και ασυδοσία» Λογιστής, Ιανουάριος 2014
8. Δαλιάνης Γ. και Δεληγιάννης Θ., (2014), «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, η αναγκαία εξέλιξη», capital.gr, Νοέμβριος 2014
9. Δρίτσας Σταμάτιος (2011), διπλωματική εργασία, «Χρηματοοικονομική πληροφόρηση – οικονομικές καταστάσεις: Εμπειρική διερεύνηση κατά την πρώτη εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α στην Ελλάδα»
10. Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (2006), «Μελέτη Επιπτώσεων Εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στις Οικονομικές Καταστάσεις των Εισηγμένων στο ΧΑ Εταιρειών»
11. Ιγνατιάδης Αριστοκλής (1990), «Χρηματοοικονομική λογιστική» τεύχος Ι
12. Κόντος – Μάναλης Λεονάρδος (2007), «Η Φορολογία των Επιχειρήσεων», εκδόσεις Σάκκουλας 2007

13. Νιφηρόπουλος Κωσταντίνος (2014), «Η ιστορία της «λογιστικής τυποποίησης» στην Ελλάδα» Accountancy Greece (Ag), τεύχος 15 , Απρ. – Μαί. – Ιούν. 2014
14. Νομική Βιβλιοθήκη (2007), Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ)», Β' έκδοση 2007
15. Ντζανάτος Δημήτρης (2008), «Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με απλά λόγια και οι διαφορές τους από τα Ελληνικά», Εκδόσεις Καστανιώτη 2008
16. Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (2009), «Η εφαρμογή των ΔΛΠ στην Ελλάδα», Το Βήμα (tovima.gr), Ιανουάριος 2009
17. Παπάς Α. (2008), «Χρηματοοικονομική Λογιστική – θεωρητικά και πρακτικά θέματα», Τόμος Α' εκδόσεις Μπένου 2008
18. Τσάμης Αναστάσιος (1989), «Προβλήματα επιλογής και αξιοπιστίας των Χρηματοοικονομικών Δεικτών, Interbooks, Αθήνα 1989
19. Φίλος Ι., Αποστόλου Α. (2010), «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Θεωρητική Προσέγγιση & Εφαρμογές Προσαρμογής» , εκδόσεις Κλειδάριθμος 2010
20. Grant Thornton (2006), «Αποτελέσματα έρευνας 2006 για τις επιπτώσεις εφαρμογής των ΔΠΧΠ στις εισηγμένες στο ΧΑ επιχειρήσεις»
21. Grant Thornton (2009), «Αποτελέσματα έρευνας 2009 για τις επιπτώσεις εφαρμογής των ΔΠΧΠ στις εισηγμένες στο ΧΑ επιχειρήσεις»
22. Grant Thornton (2004), «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αναλυτική παρουσίαση»

Ξένη Βιβλιογραφία

23. Alexander David, Simon Archer (2009), «International Accounting/Financial Reporting Standards Guide 2009»
24. Apostolou, Apostolos K., and Dimitras, I. Augoustinos (2009), «Financial decision making and the adoption of IFRSs: Evidence from Greek listed firms», Spoudai, vol. 59, no. 1-2
25. Ashbaugh, H., & Pincus, M. (2001), «Domestic accounting standards, international accounting standards and the predictability of earnings», Journal of Accounting Research, 39
26. Athianos Stergios, Athanasios Vazakidis, Nikolaos Dritsakis (2005), «Financial Statement Effects of Adopting International Accounting Standards: The Case of Greece»

27. Ball, R., Robin, A., & Wu, J. S. (2003), «Incentives versus standards: Properties of accounting income in four East Asian countries», *Journal of Accounting and Economics*, 36
28. Ballas Apostolos A., Despina Skoutela, Christos A. Tzovas (2010), « The relevance of IFRS to an emerging market: evidence from Greece», *Managerial Finance*, Vol. 36,
29. Barth Mary (2003), «International Accounting Standards and Accounting Quality», Stanford University, Wayne Landsman and Mark Lang, University of North Carolina
30. Barth, M. E., Landsman, W. R., & Lang, M. H. (2008), «International accounting standards», and accounting quality. *Journal of Accounting Research*, 43, 467–498
31. Baskerville Rachel (2011), «100 Questions (and Answers) about IFRS» SSRN Electronic Journal · December 2011
32. Bellas Athanasios, Toudas Kanellos, Papadatos Konstantinos (2005), «What International Accounting Standards (IAS) bring about to the financial statements of Greek Listed Companies? The case of the Athens Stock Exchange», University of Patras, March 2005
33. Burgsthaler, D., Hail, L., & Leuz, C. (2006), «The importance of reporting incentives: Earnings management in European private and public firm», *The Accounting Review*, 81
34. Daske H. (2006), «Economic Benefits of Adopting IFRS or US GAAP-Have the Expected Cost of Equity Capital Really Decreased?», *Journal of Business Finance and Accounting*. Volume 33, Issue 3-4
35. Dimitropoulos E. Panagiotis, Dimitrios Asteriou, Dimitrios Kousenidis, Stergios Leventis (2013), « The impact of IFRS on accounting quality: Evidence from Greece», *Advances in Accounting* Volume 29, Issue 1, June 2013
36. Ewert, R., & Wagenhofer, A. (2005), «Economic effects of tightening accounting standards to restrict earnings management», *The Accounting Review*, 43
37. Floropoulos, N. Iordanis (2006), «IFRS First time users: Some empirical evidence from Greek companies», *Spoudai*, v. 56, no. 3, 2006 Θεσσαλονίκη

38. Floros, C (2007), «The effects of International Accounting Standards on stock market volatility: the case of Greece», *Investment Management and Financial Innovations*, Vol. 4
39. Iatridis George and Sotiris Rouvolis (2010), «The post-adoption effects of the implementation of International Financial Reporting Standards in Greece», *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation* Volume 19, Issue 1
40. KPMG (2004), «Insights into IFRS – A practical guide to international financial reporting standards»
41. Kumar Katta Ashok (2007), «International Financial Reporting Standard (IFRS): Prospects and Challenges»
42. Leuz, C. and Veraccia, R. (2001), «The Economic Consequences of Increased Disclosure», *Journal of Accounting Research*, Volume 38
43. Maggina, A. and Tsaklanganos, A. (2011), «Market Reaction to IAS/IFRS Evidence from the Athens Stock Exchange», *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, Vol. 1, No. 1
44. Nobes, Christopher W. and Zeff, Stephen A (2008), «Auditors' affirmations of compliance with IFRS around the world: An explanatory study», *Accounting Perspectives*, Vol. 7, No. 4
45. PRICEWATERHOUSECOOPERS (2010), «International Financial Reporting Standards Pocket guide»
46. PRICEWATERHOUSECOOPERS (2015), «IFRS adoption by country»
47. Street, D. L., & Gray, S. J. (2002), «Factors influencing the extent of corporate compliance with International Accounting Standards: Summary of a research monograph», *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 11
48. Tsalavoutas Ioannis and Lisa Evans (2010), «Transition to IFRS in Greece: financial statement effects and auditor size», *Managerial Auditing Journal*, Vol. 25
49. Tsalavoutas Ioannis, Paul Andre, Lisa Evans (2009), «Transition to IFRS and value relevance in a small but developed market: A look at Greek evidence»
50. Tsalavoutas Ioannis, Paul André, Lisa Evans (2012), «The transition to IFRS and the value relevance of financial statements in Greece», *The British Accounting Review* 44
51. Vazakides Athanasios, Stauroopoulos Antonios, Samaras Ioannis, Athianos Stergios (2013), «The Effect of the IFRS on Intercompany Transactions. The

Case of the Greek Food-Beverage Sector», 6th International Conference on Information and Communication Technologies in Agriculture, Food and Environment (HAICTA 2013)

Νομοθετικό Πλαίσιο

52. Κανονισμός 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, άρθρο 1
53. Κανονισμός 1725/2003
54. Νόμος 2190/1920
55. Άρθρο 48 του Νόμου 1041/1980
56. Νόμος 2065/1992
57. Νόμος 2992/2002
58. Νόμος 3148/2003
59. Νόμος 3229/2004
60. Νόμος 3487/2006 άρθρο 1
61. Προεδρικό Διάταγμα 186/1992
62. Νόμος 4308/2014

Ιστοσελίδες

63. <http://www.iasplus.com>
64. <http://www.ifrs.org>
65. <http://www.elte.org.gr/index.php?lang=el>
66. <https://www.taxheaven.gr/pages/ias>
67. <http://www.ase.gr>
68. <http://www.helex.gr>

10.Παράρτημα

Πίνακας 4. Διερμηνείες Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΜΕΔ 7: Εισαγωγή του ευρώ
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΜΕΔ 10: Κρατική υποστήριξη — Καμία ειδική σχέση με επιχειρηματικές δραστηριότητες
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΜΕΔ 12: Ενοποίηση — Οικονομικές οντότητες ειδικού σκοπού
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΜΕΔ 13: Από κοινού ελεγχόμενες οικονομικές οντότητες – Μη χρηματικές συνεισφορές από κοινοπρακτούντες
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΜΕΔ 15: Λειτουργικές μισθώσεις — Κίνητρα
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΜΕΔ 21: Φόροι εισοδήματος — Ανάκτηση αναπροσαρμοσμένων μη αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΜΕΔ 25: Φόροι εισοδήματος — Μεταβολές στο φορολογικό καθεστώς μιας οικονομικής οντότητας ή των μετόχων της
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΜΕΔ 27: Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που συνεπάγονται τον νομικό τύπο της μίσθωσης
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΜΕΔ 29: Γνωστοποίηση — Συμφωνίες για την παραχώρηση του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΜΕΔ 31: Έσοδα — Πράξεις ανταλλαγής που αφορούν υπηρεσίες διαφήμισης
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΜΕΔ 32: Άυλα περιουσιακά στοιχεία — Κόστος δικτυακού τόπου
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 1: Μεταβολές σε υφιστάμενες υποχρεώσεις παροπλισμού, αποκατάστασης και συναφείς υποχρεώσεις
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 2: Μετοχές μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες και παρεμφερή μέσα
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 4: Ο προσδιορισμός του εάν μια συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 5: Δικαιώματα συμμετοχών σε ταμεία παροπλισμού, αποκατάστασης και περιβαλλοντικής εξυγίανσης
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 6: Υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή σε συγκεκριμένη αγορά — Απόβλητα ηλεκτρολογικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 7: Εφαρμογή της προσέγγισης της επαναδιατύπωσης βάσει του ΔΛΠ 29 Χρηματοοικονομική αναφορά σε υπερπληθωριστικές οικονομίες
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 8: Πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 2
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 9: Επανεκτίμηση των ενσωματωμένων παραγώγων
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 10: Ενδιάμεση οικονομική αναφορά και απομείωση
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 11: ΔΠΧΑ 2 — Συναλλαγές ομίλου και ιδίων μετοχών
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 12: Συμφωνίες παραχώρησης του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 13: Προγράμματα Εμπιστοσύνης Πελατών

ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 14» ΔΛΠ 19 — Το όριο σε ένα περιουσιακό στοιχείο καθορισμένων παροχών, οι ελάχιστες κεφαλαιακές υποχρεώσεις και οι αλληλεπιδράσεις τους
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 15: Συμβάσεις για την Κατασκευή Ακινήτων
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 16: Αντισταθμίσεις μιας Καθαρής Επένδυσης σε Εκμετάλλευση Εξωτερικού
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 17: Διανομές Μη-Ταμειακών Περιουσιακών Στοιχείων σε Ιδιοκτήτες
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 18: Μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων από πελάτες
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 19: Εξόφληση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων με συμμετοχικούς τίτλους
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 20: Κόστος αποκάλυψης στη φάση της παραγωγής ορυχείου επιφανείας
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 21: Εισφορές

Πίνακας 5. Μεταβολή Καθαρής Θέσης

Μεταβολή Καθαρής Θέσης					
Εταιρείες:		Καθαρή Θέση με ΕΛΠ	Ποσό Μεταβολής	Ποσοστό Μεταβολής	Καθαρή Θέση με ΔΛΠ
1)	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	277.200.000	1.703.100.000	614%	1.980.300.000
2)	ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	112.936.000	-44.509.000	-39,41%	68.427.000
3)	INTERFISH ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	7.164.471,00	1.622.240,00	22,64%	8.786.711
4)	KEGO Α.Ε.	13.508.344	2.229.363	16,50%	15.737.707
5)	ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε.	39.824.139	-4.867.679	-12,22%	34.956.460
6)	ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε.	23.753.714	5.866.657	24,70%	29.620.371
7)	ΓΑΛΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	7.580.513	2.528.257	33,35%	10.108.770
8)	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε.	14.723.867	-12.511.201	-84,97%	2.212.666
9)	ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε.	11.237.536	-178.516	-1,59%	11.059.020
10)	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	23.928.000	-7.052.000	-29,47%	16.876.000
11)	ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.	56.696.000	800.000	1,41%	57.496.000
12)	ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ Α.Β.Ε.Ε.	28.521.994	1.449.701	5,08%	29.971.695
13)	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε	204.430.934	4.981.112	2,44%	209.412.046
14)	Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε.	28.590.000	-1.698.000	-5,94%	26.892.000
15)	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε	51.281.420	8.216.817	16,02%	59.498.237
16)	ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε.	15.064.665	39.825	0,26%	15.104.490

17)	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	49.288.000	25.429.000	51,59%	74.717.000
18)	ΚΡΙ ΚΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	21.301.485	-1.226.602	-5,76%	20.074.883
19)	ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.	25.642.761	-1.494.001	-5,83%	24.148.760
20)	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO)	36.041.412	-20.369.744	-56,52%	15.671.668
21)	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	13.073.601	1.973.902	15,10%	15.047.503
22)	ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.	79.010.015	6.726.223	8,51%	85.736.238
23)	ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	100.548.798	2.245.020	2,23%	102.793.818
24)	Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	27.483.707	1.795.105	6,53%	29.278.812
25)	ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	24.568.389	-8.325.490	-33,89%	16.242.899
26)	ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	10.455.671	373.604	3,57%	10.829.275
27)	ΥΙΟΙ Ε.ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Α.Ε.	7.044.759	1.432.831	20,34%	8.477.590
Σύνολο		1.310.900.195	1.668.577.424	127,28%	2.979.477.619

Πίνακας 6. Μεταβολή Αποτελεσμάτων Χρήσης

Μεταβολή Αποτελεσμάτων Χρήσης					
Εταιρείες:		Αποτ. Χρήσης με ΕΛΠ	Ποσό Μεταβολής	Ποσοστό Μεταβολής	Αποτ. Χρήσης με ΔΛΠ
1)	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	3.540.000	10.460.000	295%	14.000.000
2)	ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	-5.624.873	-2.489.127	44%	-8.114.000
3)	INTERFISH ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	139.757	120.562	86%	260.319
4)	KEGO Α.Ε.	2.111.603	658.075	31%	2.769.678
5)	ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε.	726.342	-686.764	-95%	39.578
6)	ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε.	-1.142.680	1.377.112	-121%	234.432
7)	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	907.234	-1.043.524	-115%	-136.290
8)	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε.	1.207.499	-613.219	-51%	594.280
9)	ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε.	1.591.473	-483.613	-30%	1.107.860
10)	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	520.137	1.856.863	357%	2.377.000
11)	ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.	7.001.000	4.957.000	71%	11.958.000
12)	ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ Α.Β.Ε.Ε.	1.864.460	-331.907	-18%	1.532.553
13)	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε	10.105.249	1.196.273	12%	11.301.522
14)	Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε.	-530.000	-3.251.000	613%	-3.781.000
15)	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε	2.555.391	-5.225.199	-204%	-2.669.808

16)	ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε.	751.786	-65.627	-9%	686.159
17)	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	978.486	-127.486	-13%	851.000
18)	ΚΡΙ ΚΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	2.367.897	20.073	1%	2.387.970
19)	ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.	1.137.944	265.205	23%	1.403.149
20)	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO)	9.150.487	-3.901.574	-43%	5.248.913
21)	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	289.140	933.428	323%	1.222.568
22)	ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.	-10.243.030	903.548	-9%	-9339482
23)	ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	8.122.265	7.957.554	98%	16079819
24)	Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	7.317.956	660.992	9%	7.978.948
25)	ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	-55.415	-3.745.560	67%	-3.800.975
26)	ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	1.007.531	-859.568	-85%	147.963
27)	ΥΙΟΙ Ε.ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Α.Ε.	243.142	397.032	163%	640.174
Σύνολο		46.040.781	8.939.549	19,4%	54.980.330

Πίνακας 7. Επίδραση διαφορετικής μεταχείρισης κρατικών επιχορηγήσεων στα Ίδια Κεφάλαια

Επίδραση διαφορετικής μεταχείρισης κρατικών επιχορηγήσεων (στα ίδια κεφάλαια)			
Εταιρείες:			
1)	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	0	0%
2)	ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	-1.666.000	-1,5%
3)	INTERFISH ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	-350.765	-4,9%
4)	KEGO Α.Ε.	-1.077.223	-8%
5)	ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε.	-35.276	-0,1%
6)	ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε.	-156.406	-0,7%
7)	ΓΑΛΛΕΪΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	-316.050	-4,2%
8)	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε.	-100.645	-0,7%
9)	ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε.	-1.212.562	-10,8%
10)	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	-3.631.000	-15,2%
11)	ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.	-1.624.000	-2,9%
12)	ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ Α.Β.Ε.Ε.	-468.780	-1,6%
13)	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	-2.107.032	-1%
14)	Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε.	0	0%
15)	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε	-2.138.816	-4,2%
16)	ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε.	-919.893	-6,1%
17)	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	-4.805.000	-9,7%
18)	ΚΡΙ ΚΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	-788.020	-3,7%
19)	ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.	-2.305.899	-9%
20)	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO)	-3.869.510	-10,7%
21)	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΙΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	-1.148.300	-8,8%
22)	ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.	-5.857.452	-7,4%
23)	ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	-6.973.174	-6,9%
24)	Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	-1.763.425	-6,4%
25)	ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	-396.414	-1,6%
26)	ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	0	0%
27)	ΥΙΟΙ Ε.ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Α.Ε.	0	0%
Σύνολο		-43.711.642	-2%

Σημ. Οι αναπροσαρμογές των κρατικών επιχορηγήσεων λειτουργούν πάντοτε αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων των εταιρειών, καθώς σύμφωνα με τα ΔΛΠ καταχωρούνται σε μεταβατικό λογαριασμό παθητικού.

Πίνακας 8. Επίδραση Αναβαλλόμενης Φορολογίας

Αναβαλλόμενη Φορολογία με Δ.Λ.Π.			
Εταιρείες:			
1)	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	6.900.000	2,5%
2)	ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	-9.129.000	-8,1%
3)	INTERFISH ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	-185.172	-2,6%
4)	KEGO Α.Ε.	-495.740	-3,7%
5)	ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε.	994.614	2,5%
6)	ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε.	-2.443.448	-10,3%
7)	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	-942.940	-12,4%
8)	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε.	1.479.547	10%
9)	ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε.	-188.950	-1,7%
10)	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	1.940.000	8,1%
11)	ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.	-1.384.000	-2,4%
12)	ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ Α.Β.Ε.Ε.	201.821	0,7%
13)	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	-9.820.321	-4,8%
14)	Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε.	4.048.000	14,2%
15)	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε	-3.492.234	-6,8%
16)	ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε.	-352.328	-2,3%
17)	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	-11.237.000	-22,8%
18)	ΚΡΙ ΚΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	544.869	2,6%
19)	ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.	-224.419	-0,9%
20)	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO)	2.658	0,01%
21)	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	-1.143.976	-8,8%
22)	ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.	-7.138.493	-9%
23)	ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	-552.808	-0,5%
24)	Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	-3.655.728	-13,3%
25)	ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	-192.070	-0,8%
26)	ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	79.312	0,8%
27)	ΥΙΟΙ Ε.ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Α.Ε.	-710.093	-10,1%
Σύνολο		-37.097.899	-2,8%

Σημ. Μια εταιρεία είναι δυνατόν να σχηματίσει είτε αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις είτε απαιτήσεις, οι οποίες έχουν διαφορετική επίδραση στα Ίδια της Κεφάλαια.

Πίνακας 9. Επίδραση αναπροσαρμογής αποσβέσεων στα Ίδια Κεφάλαια

Αναπροσαρμογή αποσβέσεων με Δ.Λ.Π.			
Εταιρείες:			
1)	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	20.100.000	7,3%
2)	ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	4.578.128	4,1%
3)	INTERFISH ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	1.713.595	23,9%
4)	KEGO Α.Ε.	2.644.304	19,6%
5)	ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε.	3.465.505	8,7%
6)	ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε.	-1.076.256	-4,5%
7)	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	221.537	2,9%
8)	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε.	243.014	1,7%
9)	ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε.	1.828.998	16,3%
10)	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	-1.538.000	-6,4%
11)	ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.	5.251.000	9,3%
12)	ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ Α.Β.Ε.Ε.	961.604	3,4%
13)	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	43.404.558	21,2%
14)	Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε.	285.000	1%
15)	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε	5.391.593	10,5%
16)	ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε.	-84.815	-0,6%
17)	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	2.372.459	4,8%
18)	ΚΡΙ ΚΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	1.075.441	5%
19)	ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.	222.568	0,9%
20)	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO)	670.234	1,9%
21)	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	5.349.962	40,9%
22)	ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.	5.654.183	7,2%
23)	ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	1.028.317	1%
24)	Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	-4.792.740	-17,4%
25)	ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	2.738.823	11,1%
26)	ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	207.230	2%
27)	ΥΙΟΙ Ε.ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Α.Ε.	3.182.033	45,2%
Σύνολο		105.098.275	8%

Οι αναπροσαρμογές των αποσβέσεων οφείλονται στην διαφορετική λογιστική αντιμετώπιση των αποσβέσεων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων μεταξύ των ΕΛΠ και ΔΛΠ.

Πίνακας 10. Επίδραση Αναπροσαρμογής Ακινήτων του Ν. 2065/1992 στα Ίδια Κεφάλαια

Αναπροσαρμογές ακινήτων Ν.2065/92			
Εταιρείες:			
1)	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	0	0%
2)	ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	1.302.000	1,2%
3)	INTERFISH ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	165.507	2,3%
4)	KEGO Α.Ε.	0	0%
5)	ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε.	-3.235.376	-8,1%
6)	ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε.	15.464.999	65,1%
7)	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	-47.234	-0,6%
8)	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε.	0	0%
9)	ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε.	0	0%
10)	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	-1.251.000	-5,2%
11)	ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.	-314.000	-0,6%
12)	ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ Α.Β.Ε.Ε.	4.961.107	17,4%
13)	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	49.355.367	24,1%
14)	Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε.	-1.728.000	-6%
15)	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε	-1.364.073	-2,7%
16)	ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε.	6.899.072	45,8%
17)	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	-3.821.000	-7,8%
18)	ΚΡΙ ΚΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	-785.014	-3,7%
19)	ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.	701.163	2,7%
20)	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO)	-472.479	-1,3%
21)	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	-229.428	-1,8%
22)	ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.	-31.621.674	-40%
23)	ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	-681.613	-0,7%
24)	Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	17.541.116	63,8%
25)	ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	-622.516	-2,5%
26)	ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	0	0%
27)	ΥΙΟΙ Ε.ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Α.Ε.	-276.586	-3,9%
Σύνολο		49.940.338	3,8%

Πίνακας 11. Επίδραση προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων στα Ίδια Κεφάλαια

Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις (αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων)			
Εταιρείες:			
1)	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	-29.200.000	-10,5%
2)	ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	-9.202.000	-8,1%
3)	INTERFISH ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	-1.038.348	-14,5%
4)	KEGO Α.Ε.	0	0%
5)	ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε.	-2.915.047	-7,3%
6)	ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε.	-549.930	-2,3%
7)	ΓΑΛΛΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	-315.000	-4,2%
8)	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε.	-3.678.657	-25%
9)	ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε.	-313.409	-2,8%
10)	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	-500.000	-2,1%
11)	ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.	-874.000	-1,5%
12)	ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ Α.Β.Ε.Ε.	0	0%
13)	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	-14.022.850	-6,9%
14)	Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε.	-7.731.000	-27%
15)	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε	0	0%
16)	ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε.	-5.494.992	-36,5%
17)	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	-1.818.000	-3,7%
18)	ΚΡΙ ΚΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	-310.055	-1,5%
19)	ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.	0	0%
20)	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO)	-1.837.488	-5,1%
21)	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	0	0%
22)	ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.	-888.275	-1,1%
23)	ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	-7.682.056	-7,6%
24)	Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	-5.275.724	-19,2%
25)	ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	-7.375.526	-30,0%
26)	ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	0	0%
27)	ΥΙΟΙ Ε.ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Α.Ε.	-744.460	-10,6%
Σύνολο		-101.766.817	-7,8%

Πίνακας 12. Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων

Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων - ROE				
Εταιρείες:		ROE με ΕΛΠ	Μεταβολή	ROE με ΔΛΠ
1)	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	1,2%	-41,7%	0,7%
2)	ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	-4,9%	140,8%	-11,8%
3)	INTERFISH ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	1,9%	52,6%	2,9%
4)	KEGO Α.Ε.	15,6%	12,8%	17,6%
5)	ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε.	1,8%	-94,4%	0,1%
6)	ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε.	-4,8%	-114,6%	0,7%
7)	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	11,9%	-110,9%	-1,3%
8)	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε.	8,2%	202,4%	24,8%
9)	ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε.	14,1%	-29,1%	10%
10)	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	2,1%	566,7%	14%
11)	ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.	12,3%	68,3%	20,7%
12)	ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ Α.Β.Ε.Ε.	6,5%	-21,5%	5,1%
13)	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	4,9%	8,2%	5,3%
14)	Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε.	-1,8%	677,8%	-14%
15)	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε	4,9%	-189,8%	-4,4%
16)	ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε.	4,9%	-8,2%	4,5%
17)	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	1,9%	-42,1%	1,1%
18)	ΚΡΙ ΚΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	11,1%	6,3%	11,8%
19)	ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.	4,4%	31,8%	5,8%
20)	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO)	25,3%	32%	33,4%
21)	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	2,2%	268,2%	8,1%

22)	ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.	-12,9%	-16,3%	-10,8%
23)	ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	8%	95%	15,6%
24)	Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	26,6%	2,3%	27,2%
25)	ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	-0,2%	10545,5%	-23,4%
26)	ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	9,6%	-86,5%	1,3%
27)	ΥΙΟΙ Ε.ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Α.Ε.	3,4%	120,6%	7,5%
28)	Συνολικά Κλάδου	3,5%	-48,6%	1,8%

Πίνακας 13. Δείκτης Αποδοτικότητας Ενεργητικού

Αποδοτικότητα Ενεργητικού - ROA				
Εταιρείες:		ROA με ΕΛΠ	Μεταβολή	ROA με ΔΛΠ
1)	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	0,1%	100%	0,2%
2)	ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	-1,9%	63,2%	-3,1%
3)	INTERFISH ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	4,4%	-84,1%	0,7%
4)	KEGO Α.Ε.	4,9%	28,6%	6,3%
5)	ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε.	0,9%	-94,4%	0,05%
6)	ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε.	-1,9%	-115,8%	0,3%
7)	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	4,4%	-111,4%	-0,5%
8)	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε.	2,9%	-55,2%	1,3%
9)	ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε.	3,9%	-30,8%	2,7%
10)	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	1%	540%	6,4%
11)	ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.	4,7%	66,0%	7,8%
12)	ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ Α.Β.Ε.Ε.	2,4%	-25%	1,8%
13)	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	2,8%	7,1%	3%

14)	Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε.	-0,7%	671,4%	-5,4%
15)	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε	2,6%	-188,5%	-2,3%
16)	ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε.	2%	-5%	1,9%
17)	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	0,8%	-50%	0,4%
18)	ΚΡΙ ΚΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	9,3%	3,2%	9,6%
19)	ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.	3,2%	25%	4%
20)	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO)	7,1%	-35,2%	4,6%
21)	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	1,3%	230,8%	4,3%
22)	ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.	-4,1%	-17,1%	-3,4%
23)	ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	3,6%	91,7%	6,9%
24)	Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	5,2%	13,5%	5,9%
25)	ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	-0,06%	7666,7%	-4,7%
26)	ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	7,2%	-86,1%	1%
27)	ΥΙΟΙ Ε.ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Α.Ε.	2,5%	120%	5,5%
28)	Συνολικά Κλάδου	0,8%	-12,5%	0,7%

Πίνακας 14. Δείκτης Οικονομικής Μόχλευσης

Οικονομική Μόχλευση				
Εταιρείες:		Με ΕΛΠ	Μεταβολή	Με ΔΔΠ
1)	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	1169%	-79%	246%
2)	ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	249%	50,6%	375%
3)	INTERFISH ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	439%	-9,6%	397%
4)	KEGO Α.Ε.	316%	-12%	278%
5)	ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε.	196%	7,7%	211%
6)	ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Α.Ε.	249%	-14,1%	214%
7)	ΓΑΛΑΞΙΔΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	271%	-10%	244%
8)	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε.	277%	552%	1806%
9)	ΔΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε.	358%	3,1%	369%
10)	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε.	197%	11,2%	219%
11)	ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε.	257%	3,1%	265%
12)	ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ Α.Β.Ε.Ε.	270%	3,7%	280%
13)	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε	175%	2,3%	179%
14)	Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε.	233%	11,6%	260%
15)	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε	188%	2,7%	193%
16)	ΚΡΕ.ΚΑ Α.Ε.	238%	-2,5%	232%
17)	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ Α.Β.Ε.Ε. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	244%	-3,7%	235%
18)	ΚΡΙ ΚΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	119%	3,4%	123%
19)	ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.	136%	5,9%	144%
20)	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ Α.Ε.Β.Ε. (CARDICO)	353%	105,9%	727%
21)	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	167%	10,8%	185%

22)	ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.	311%	1%	314%
23)	ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	219%	2,3%	224%
24)	Π.Γ. ΝΙΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	505%	-10,1%	454%
25)	ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	342%	42,4%	487%
26)	ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΝΑΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	132%	-3,8%	127%
27)	ΥΙΟΙ Ε.ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΥΡΝΑΒΟΥ Α.Ε.	136%	0%	136%
28)	Συνολικά Κλάδου	435%	-42,8%	249%